

RIJKSINSTITUUT VOOR ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING
DIENST VOOR GENEESKUNDIGE VERZORGING
WETENSCHAPPELIJKE RAAD

**Farmaceutische kengetallen
Farmaceutische verstrekkingen
Ambulante praktijk**

2006

Farmaceutische kengetallen farmaceutische verstrekkingen ambulante praktijk

Comité voor de evaluatie van de medische praktijk inzake geneesmiddelen

Voorzitter:

M. VERMEYLEN

Ondervoorzitter:

G. VERPOOTEN

Secretaris:

H. BEYERS

Leden:

M. BAUVAL, G. BEUKEN, J. BOCKAERT, S. BOULANGER, A. BOURDA, M. BOUTSEN, D. BROECKX, P. CHEVALIER, M.-H. CORNELY, J. CREPLET, Ch. de GALOCSY, J. DE HOON, M. DE ROECK, Ph. EHLINGER, J. GERARD, F. JACOBS, P. LACOR, A. LECROART, E. MACKEN, H. PROESMANS, F. PROFILI, G. PUTZEYS, J.-Y. REGINSTER, G. SCHRAEPEN, W. SCHROOYEN, N. SCHUHMANN, C. SMETS, F. SUMKAY, R. VANDER STICHELE, O. VAN DE VLOED, P. VAN DURME, P. VAN HOORDE, B. VAN ROMPAEY, J. VOISEY, D. ZAMUROVIC.

De informatie uit deze handleiding mag niet overgenomen worden zonder toestemming van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. Deze informatie mag in geen geval gebruikt worden voor publicitaire doeleinden.

Elfde editie, juli 2008

Verantwoordelijke uitgever: J. DE COCK, RIZIV, Tervurenlaan 211, 1150 Brussel

1. Inleiding

Deze elfde editie van de 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk' gaat over de gegevens van het jaar 2006.

Om de geneesmiddelen in te delen werd de internationaal aanvaarde rangschikking van geneesmiddelen (de Anatomical Therapeutic Chemical Classification - ATC) gebruikt. De volumegegevens werden uitgedrukt in Daily Defined Doses (DDD). Deze begrippen worden nader uitgelegd in de 'Handleiding Farmanet – uniek spoor' (zie RIZIV-website: <http://www.riziv.fgov.be/drug/nl/statistics-scientific-information/pharmanet/guide/index.htm>)

De gegevens in dit verslag werden ingezameld via het Farmanet-systeem. Een belangrijke opmerking is dat de gegevens verzameld in het kader van Farmanet enkel betrekking hebben op het aflevering van terugbetaalde specialiteiten in de ambulante praktijk.

Niet-terugbetaalbare geneesmiddelen, magistrale bereidingen en afleveringen in ziekenhuizen komen niet voor in de kengetallen.

Sommige rusthuizen (ROB) en rust- en verzorgingstehuizen (RVT) worden bevoorrad door openbare apotheken. De gegevens over die geneesmiddelen zijn wel opgenomen in Farmanet. In welke ROB of RVT ze worden afgeleverd, kan niet worden nagegaan.

Vanaf 2004 bevat de Farmanet-databank naast gegevens die betrekking hebben op het voorgeschreven geneesmiddel en de voorschrijver, ook gegevens over de rechthebbende. Dit heeft ons voor het eerst toegelaten in de editie van de Kengetallen 2004 gegevens te publiceren over het aantal patiënten die met een bepaalde therapeutische klasse worden behandeld. Het scheidt ook de mogelijkheid om gelijktijdig gebruik van verschillende geneesmiddelen te bestuderen op patiëntenniveau.

2. De gegevensinzameling

De gegevens over het jaar 2006 zijn voor 99,8% volledig. Als referentie werd gebruik gemaakt van de uitgaven bekend uit de boekhoudkundige gegevens (documenten C). De getallen vermeld in dit verslag, werden aangepast met een factor 1,002. Sinds de start van de gegevensinzameling is de volledigheid van Farmanet stelselmatig verbeterd (in 1997 was dit nog 97,0%)

De gegevens hebben betrekking op alle voorschrijvers die geneesmiddelen hebben voorgeschreven die voor humaan gebruik bestemd waren en die geheel of gedeeltelijk in aanmerking kwamen voor een tegemoetkoming binnen de Belgische wetgeving.

Binnen Farmanet werden de volgende aantallen voorschrijvers geregistreerd (zie ook bijlage 1):

Huisartsen (000 - 009):	18.645
Specialisten in opleiding:	4.065
Specialisten:	
Specialisten Inwendige Geneeskunde: <i>(inclusief cardiologen, pneumologen, gastro-enterologen en reumatologen)</i>	4.189
Specialisten Pediatrie:	1.516
Specialisten Dermatologie:	716
Specialisten Gynecologie:	1.433
Andere Specialisten:	12.623
Tandartsen:	8.136
Totaal:	51.323

3. Resultaten

3.1 Globale gegevens

3.1.1 De verdeling over de anatomische hoofdgroepen (ATC niveau 1) in 2006 (tabel 3.1.1)

In deze tabel staat onderaan de kost en het totale volume van de ambulante voorschriften van alle voorschrijvers. In de eerste kolom wordt het brutobedrag (=nettobedrag of verzekeringstegemoetkoming + persoonlijk aandeel van de patiënt) in duizenden € weergegeven, in de tweede kolom het persoonlijk aandeel van de patiënt in de kost en in de derde kolom wordt het gebruik uitgedrukt in DDD per 1000 inwoners per dag (zie Handleiding).

In 2005 is volgens de nettokost de top 4 van de 14 anatomische hoofdgroepen:

1. Hart vaatstelsel (Klasse C) (bloeddrukverlagers, cholesterolverlagers....)
2. Zenuwstelsel (Klasse N)
3. Antineoplastische en immunomodulerende middelen (Klasse L)
4. Maagdarmkanaal en metabolisme (Klasse A)

63,3% van de geneesmiddelenuitgaven van de verzekering (nettobedrag) in ons land slaan op deze vier geneesmiddelengroepen. Ten opzichte van 2005 (63,0%) is er een lichte stijging.

De antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik zakken inmiddels naar de zesde plaats want de daling van de nettokost van de antibiotica die we sinds 2001 waarnemen, zet zich nog verder door in 2006.

Omgekeerd blijft de klasse L (cytostatica en immunomodulerende middelen) een sterke stijging in nettokost kennen.

In de rangschikking naar gebruik ziet de rangschikking er in 2005 als volgt uit:

1. Hart vaatstelsel (Klasse C)
2. Zenuwstelsel (Klasse N)
3. Maagdarmkanaal en metabolisme (Klasse A)
4. Ademhalingsstelsel (Klasse R)

De verschillen in deze twee rangschikkingen zijn uiteraard het gevolg van het verschil in behandelingskost per DDD.

Tabel 3.1.1 Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: verdeling over de anatomische hoofdgroepen in 2006

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	Brutobedrag (duizenden EURO)	%	Nettobedrag (duizenden EURO)	%	Persoonlijk aandeel (duizenden EURO)	%	DDD/1000 inw/dag	%
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	286.371	10,6%	231.713	10,7%	54.659	10,2%	98,0	10,2%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	154.716	5,7%	131.720	6,1%	22.996	4,3%	20,2	2,1%
C	HARTVAATSTELSEL	688.276	25,5%	531.481	24,6%	156.796	29,4%	442,5	46,0%
D	DERMATOLOGICA	33.690	1,3%	26.448	1,2%	7.241	1,4%	6,3	0,7%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	76.312	2,8%	45.436	2,1%	30.875	5,8%	67,8	7,0%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	66.571	2,5%	61.384	2,8%	5.187	1,0%	33,3	3,5%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	242.264	9,0%	188.376	8,7%	53.889	10,1%	27,0	2,8%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	237.793	8,8%	235.873	10,9%	1.920	0,4%	9,3	1,0%
M	SKELETSPIERSTELSEL	129.150	4,8%	96.654	4,5%	32.496	6,1%	54,5	5,7%
N	ZENUWSTELSEL	461.129	17,1%	369.570	17,1%	91.559	17,1%	98,8	10,3%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	887	0,0%	663	0,0%	224	0,0%	0,4	0,0%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	257.490	9,6%	188.603	8,7%	68.886	12,9%	85,6	8,9%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	34.509	1,3%	27.413	1,3%	7.096	1,3%	18,2	1,9%
V	DIVERSE MIDDELEN	25.532	0,9%	25.274	1,2%	258	0,0%	0,4	0,0%
TOTAAL		2.694.690	100,0%	2.160.607	100,0%	534.082	100,0%	962,5	100,0%

3.1.2 Evolutie 1999-2006 van de anatomische hoofdgroepen (ATC niveau 1) (tabellen 3.1.2.a tot en met 3.1.2.e)

In deze tabellen wordt de evolutie van de brutokost, van het voorgeschreven volume, van de kost per volume, van het percentage dat door de patiënt wordt betaald en van de persoonlijke aandelen weergegeven in de loop van de periode 1999 tot en met 2006.

De gegevens van twee klassen worden verstoord door factoren die niet verbonden zijn met de medische praktijk en ze moeten dus met de nodige voorzichtigheid worden onderzocht: de klassen V¹ en G². Ze worden niet opgenomen in de onderstaande commentaren.

Qua volume stijgen praktisch alle klassen ieder jaar. Globaal gezien neemt het aantal afgeleverde DDD elk jaar toe met 4,5%. De belangrijkste toenames (zowel in % als in aantal DDD) vindt men terug bij de geneesmiddelen van het hart vaatstelsel (C), het maagdarmkanaal en stofwisseling (A) en het zenuwstelsel (N). De enige klassen die niet stijgen zijn de dermatologische preparaten (D) en de antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik (J, hoofdzakelijk de antibiotica). Deze laatste klasse kent nochtans geen dalende tendens (3 jaren van groei tegenover 4 jaren van daling).

Qua kosten bedraagt de gemiddelde jaarlijkse groei 4,3%, maar de situatie varieert sterk van klasse tot klasse alsook van jaar tot jaar (voortdurende stijging tot in 2004 en dalingen in 2005 en 2006).

In de eerste plaats vindt men bepaalde klassen terug waarvan de gemiddelde kost alsook het volume elk jaar stijgen, wat belangrijke groeipercentages van de totale brutokost met zich mee brengt: de cytostatica en immunomodulerende middelen (L), bloed en bloedvormende organen (B) en de geneesmiddelen voor de zintuiglijke organen (S). De klasse L stijgt met gemiddeld 20 miljoen euro per jaar.

Twee belangrijke klassen (geneesmiddelen voor het hart vaatstelsel (C) en voor het maagdarmkanaal en stofwisseling (A)) kennen sinds jaren een dalende kost per eenheid. De daling is nog groter geworden in 2005–2006. Het verschijnen van generieken en talrijke budgettaire maatregelen liggen aan de oorsprong van deze vermindering in kost per DDD. Dankzij die prijsverlagingen wordt de belangrijke groei in volume gedeeltelijk opgevangen en blijft het budget voor die klassen onder controle (C : +16 miljoen euro elk jaar, A : +10 miljoen euro).

De klasse van de antimicrobiële middelen voor systemisch gebruik (J) cumuleert een voortdurende daling van de gemiddelde kost met een stagnerend volume. Het totale budget is sterk gedaald (een gemiddelde daling van 8 miljoen euro per jaar).

Voor 3 klassen is de voortdurende groei van de prijs per DDD enkel in de laatste jaren van de periode gestopt : de geneesmiddelen van het zenuwstelsel (N), van het

¹ De groei van de klasse V is in realiteit een artificiële groei als gevolg van de overgang van de aflevering van de gasvormige medische zuurstof van de magistrale bereidingen naar de farmaceutische specialiteiten; als gevolg van die overgang worden deze afleveringen voortaan geïdentificeerd in Farmanet, wat voorheen niet het geval was.

² De plotse daling van de klasse G in 2005 is te wijten aan het dat jaar uit de terugbetaling wegnemen van een groot aantal contraceptiva. Deze daling weerspiegelt noch de therapeutische praktijk (de patiënten blijven immers deze geneesmiddelen nemen maar ze worden niet meer geregistreerd in Farmanet) noch de evolutie van de terugbetaling op lange termijn (het merendeel van de contraceptiva werd geleidelijk aan terug opgenomen in de terugbetaling in de loop van 2006).

ademhalingsstelsel (R) en van het skeletspierstelsel (M). De klasse N waarvan het verbruik in volume blijft groeien, is de klasse waarvan de absolute uitgaven het meest stijgen (+28 miljoen euro per jaar).

Het percentage dat door de patiënt wordt betaald, vertoont een daling (van 20,8% in 1999 naar 19,8% in 2006). Talrijke parameters spelen in (stijging of daling) op dat globale resultaat.

De daling laat zich enerzijds verklaren door de prijsstijging van de verpakkingen binnen een klasse (de plafonds van de remgelden worden vaker bereikt). Anderzijds stijgen bepaalde beter vergoede klassen meer dan alle specialiteiten samen (bijvoorbeeld klasse L)³.

Omgekeerd werden enkele hogere plafonds gecreëerd die het percentage dat betaald wordt door de patiënt, doen stijgen (voor de grote verpakkingen in 2003, plafond "ATC-4" in 2005) . Bovendien kan het referentierugbetalingssysteem in bepaalde gevallen een meerkost voor de patiënt met zich mee brengen (als de originele specialiteiten hun prijs niet laten zakken tot op het niveau van de vergoedingsbasis).

In absolute waarde stijgt het persoonlijk aandeel van 417 tot 534 miljoen euro.

³ De belangrijke verschillen in percentages tussen de verschillende ATC-klassen zijn te wijten aan het feit dat ze meer specialiteiten bevatten die ofwel in categorie A (aandeel van de patiënt = 0) worden vergoed (bijv. de antineoplastische en immunomodulerende middelen (L)) ofwel in categorie B, C of Cx worden vergoed (bijv. urogenitale stelsel en geslachtshormonen (G))

Tabel 3.1.2.a Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: Evolutie van het Bruto bedrag 1999-2006 (in duiz. EURO)

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Jaarlijkse evolutie in %
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	214.632	222.942	247.034	261.920	281.311	299.636	293.630	286.371	4,2%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	57.279	62.245	74.428	93.596	111.580	128.497	143.808	154.716	15,3%
C	HARTVAATSTELSEL	573.778	604.852	649.129	679.009	701.759	737.112	712.496	688.276	2,6%
D	DERMATOLOGICA	35.183	35.568	36.640	38.012	37.924	40.761	40.428	33.690	-0,6%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	93.666	92.234	94.191	98.234	99.550	98.600	66.817	76.312	-2,9%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	52.431	54.753	56.947	58.211	60.784	61.423	64.042	66.571	3,5%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	300.492	290.722	273.622	268.392	271.962	258.189	263.329	242.264	-3,0%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	99.193	109.635	121.836	134.239	163.574	196.672	224.312	237.793	13,3%
M	SKELETSPIERSTELSEL	112.489	113.790	109.887	130.771	146.531	149.804	136.427	129.150	2,0%
N	ZENUWSTELSEL	261.496	291.898	323.405	363.255	412.469	454.061	455.071	461.129	8,4%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	935	905	896	895	908	906	871	887	-0,7%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	179.153	197.664	213.337	226.289	232.461	245.929	258.248	257.490	5,3%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	22.089	22.392	25.081	26.144	30.470	32.741	34.530	34.509	6,6%
V	DIVERSE MIDDELEN	2.221	2.329	4.200	7.749	18.476	21.896	24.501	25.532	41,7%
TOTAAL :		2.005.039	2.101.930	2.230.632	2.386.714	2.569.758	2.726.226	2.718.510	2.694.690	4,3%

Opmerking : de gegevens van alle jaren zijn verwerkt op basis van de laatste link Geneesmiddel-ATC-DDD

Tabel 3.1.2.b Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: Evolutie van het Volume 1999-2006 (in duiz. DDD)

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Jaarlijkse evolutie in %
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	207.597	219.219	256.266	279.695	313.459	353.564	366.994	377.234	8,9%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	47.628	50.078	55.065	51.917	60.920	68.948	75.076	77.747	7,3%
C	HARTVAATSTELSEL	1.010.409	1.096.433	1.181.481	1.261.467	1.370.619	1.511.799	1.597.984	1.702.821	7,7%
D	DERMATOLOGICA	24.664	24.926	24.752	25.174	24.741	25.614	25.510	24.141	-0,3%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	403.627	382.062	387.128	368.314	349.682	345.262	192.822	261.042	-6,0%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	98.122	101.972	107.666	111.650	117.349	120.860	123.493	128.186	3,9%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	106.993	103.700	98.853	99.891	102.016	97.899	104.612	104.065	-0,4%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	23.965	24.667	26.812	28.961	31.723	34.503	35.352	35.812	5,9%
M	SKELETSPIERSTELSEL	176.250	178.599	174.882	194.317	210.338	220.737	212.165	209.781	2,5%
N	ZENUWSTELSEL	242.208	260.580	279.734	301.159	324.084	349.952	360.815	380.337	6,7%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	1.208	1.245	1.250	1.256	1.287	1.347	1.345	1.384	2,0%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	307.126	317.868	305.488	312.879	315.609	316.524	325.957	329.512	1,0%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	64.520	64.470	67.216	66.939	70.662	71.068	71.422	69.930	1,2%
V	DIVERSE MIDDELEN	201	203	291	474	998	1.207	1.350	1.421	32,3%
TOTAAL :		2.714.518	2.826.022	2.966.883	3.104.092	3.293.489	3.519.284	3.494.897	3.703.414	4,5%

Opmerking : de gegevens van alle jaren zijn verwerkt op basis van de laatste link Geneesmiddel-ATC-DDD

Tabel 3.1.2.c Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: Evolutie van de ratio Bruto bedrag/DDD 1999-2006 (in EURO/DDD)

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Jaarlijkse evolutie in %
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	1,03	1,02	0,96	0,94	0,90	0,85	0,80	0,76	-4,3%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	1,20	1,24	1,35	1,80	1,83	1,86	1,92	1,99	7,5%
C	HARTVAATSTELSEL	0,57	0,55	0,55	0,54	0,51	0,49	0,45	0,40	-4,7%
D	DERMATOLOGICA	1,43	1,43	1,48	1,51	1,53	1,59	1,58	1,40	-0,3%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	0,23	0,24	0,24	0,27	0,28	0,29	0,35	0,29	3,4%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	0,53	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,52	0,52	-0,4%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	2,81	2,80	2,77	2,69	2,67	2,64	2,52	2,33	-2,6%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	4,14	4,44	4,54	4,64	5,16	5,70	6,35	6,64	7,0%
M	SKELETSPIERSTELSEL	0,64	0,64	0,63	0,67	0,70	0,68	0,64	0,62	-0,5%
N	ZENUWSTELSEL	1,08	1,12	1,16	1,21	1,27	1,30	1,26	1,21	1,7%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	0,77	0,73	0,72	0,71	0,71	0,67	0,65	0,64	-2,7%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	0,58	0,62	0,70	0,72	0,74	0,78	0,79	0,78	4,3%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	0,34	0,35	0,37	0,39	0,43	0,46	0,48	0,49	5,4%
V	DIVERSE MIDDELEN	11,07	11,47	14,46	16,36	18,51	18,14	18,14	17,97	7,2%
TOTAAL :		0,74	0,74	0,75	0,77	0,78	0,78	0,78	0,73	-0,2%

Opmerking : de gegevens van alle jaren zijn verwerkt op basis van de laatste link Geneesmiddel-ATC-DDD

Tabel 3.1.2.d Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: Evolutie van het percentage dat door de patiënt wordt betaald 1999-2006 (in %)

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	14,8%	14,3%	14,6%	15,2%	15,5%	15,3%	17,1%	19,1%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	22,5%	21,0%	18,7%	13,0%	12,7%	12,7%	13,1%	14,9%
C	HARTVAATSTELSEL	19,7%	18,7%	18,4%	18,3%	19,9%	19,8%	21,5%	22,8%
D	DERMATOLOGICA	17,8%	17,6%	17,4%	17,4%	17,5%	17,4%	17,4%	21,5%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	53,6%	53,1%	52,0%	48,2%	46,7%	42,8%	26,9%	40,5%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	10,5%	9,7%	9,4%	9,3%	8,9%	8,7%	8,2%	7,8%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	22,0%	21,7%	21,5%	21,6%	21,2%	20,6%	22,2%	22,2%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,6%	0,8%	0,8%
M	SKELETSPIERSTELSEL	22,0%	21,9%	23,5%	25,6%	26,3%	23,8%	24,0%	25,2%
N	ZENUWSTELSEL	20,5%	19,8%	20,0%	20,1%	20,5%	20,3%	20,1%	19,9%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	23,2%	23,2%	23,3%	23,3%	23,3%	23,3%	27,0%	25,3%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	26,1%	25,8%	24,8%	26,0%	26,7%	25,9%	26,4%	26,8%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	22,3%	22,0%	21,6%	21,1%	20,3%	19,7%	19,7%	20,6%
V	DIVERSE MIDDELEN	12,5%	11,2%	5,6%	3,0%	1,7%	1,7%	1,4%	1,0%
TOTAAL :		20,8%	20,0%	19,7%	19,5%	19,7%	18,9%	18,9%	19,8%

Opmerking : de gegevens van alle jaren zijn verwerkt op basis van de laatste link Geneesmiddel-ATC-DDD

Tabel 3.1.2.e Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: Evolutie van de persoonlijke aandelen 1999-2006 (in duiz. EURO)

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Jaarlijkse evolutie in %
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	31.770	31.959	35.950	39.719	43.715	45.760	50.357	54.659	8,3%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	12.885	13.061	13.891	12.183	14.152	16.329	18.800	22.996	17,2%
C	HARTVAATSTELSEL	113.286	113.129	119.722	124.127	139.578	146.180	153.334	156.796	6,0%
D	DERMATOLOGICA	6.276	6.256	6.360	6.611	6.632	7.083	7.031	7.241	2,3%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	50.246	48.939	49.011	47.331	46.459	42.187	18.000	30.875	-10,1%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	5.479	5.337	5.358	5.391	5.409	5.315	5.281	5.187	-1,0%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	66.068	63.004	58.866	57.843	57.729	53.163	58.370	53.889	-1,8%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	343	385	460	585	864	1.111	1.729	1.920	34,6%
M	SKELETSPIERSTELSEL	24.784	24.886	25.874	33.522	38.528	35.605	32.810	32.496	-0,8%
N	ZENUWSTELSEL	53.534	57.931	64.593	73.097	84.615	92.166	91.445	91.559	5,8%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	217	210	208	208	212	211	235	224	1,8%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	46.818	50.904	52.956	58.759	62.101	63.771	68.147	68.886	4,1%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	4.925	4.928	5.422	5.517	6.178	6.435	6.816	7.096	6,5%
V	DIVERSE MIDDELEN	277	261	235	234	308	365	355	258	2,4%
TOTAAL :		416.908	421.188	438.906	465.127	506.480	515.681	512.710	534.082	3,5%

Opmerking : de gegevens van alle jaren zijn verwerkt op basis van de laatste link Geneesmiddel-ATC-DDD

3.1.3 Therapeutische hoofdgroepen (ATC niveau 2) per geslacht en leeftijdsklasse (tabel 3.1.3)

Het geneesmiddelenverbruik stijgt met de leeftijd. Over het algemeen gebruiken vrouwen meer geneesmiddelen (uitgedrukt in DDD) dan mannen. Dit is het meest uitgesproken in de leeftijdsklasse 21-40 jaar waar de contraceptiva een zeer belangrijk volume vertegenwoordigen.

De zuurremmers (A02) worden voorgeschreven aan patiënten vanaf 20 jaar. Er wordt een stijgend gebruik in functie van de leeftijd waargenomen. Antidiabetica worden vooral voorgeschreven vanaf 40 jaar. Er is eveneens een belangrijke toename met de leeftijd.

Vrouwen maken in het algemeen meer gebruik van de verschillende klassen van antihypertensiva. Tot 81 jaar hebben mannen nochtans een hoger verbruik in de klasse C08 (calciumantagonisten) en C09 (angiotensinesysteem). Daarentegen worden hypolipemiërende middelen meer voorgeschreven aan mannen.

Schildklierpreparaten worden meer aan vrouwen voorgeschreven. Zoals geweten komen schildklierziekten meer voor bij vrouwen.

Voor antibiotica is er slechts een miniem geslachtsverschil. Ook de curve in functie van de leeftijd verloopt vlakker.

Vrouwen krijgen opvallend meer psychotrope geneesmiddelen voorgeschreven (narcotische analgetica, antidepressiva).

Voor de luchtwegen vindt men bij mannen een opmerkelijke toename vanaf de leeftijd van 60 jaar in het gebruik van bronchodilatantia. Tot deze leeftijd is er geen geslachtsverschil (astma). Zuurstof wordt ook meer verbruikt door mannen.

Tabel 3.1.3 Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: Therapeutische hoofdgroepen per geslacht en ruime leeftijdsklasse van de patiënt: volume (DDD) per 1000 personen/dag - 2005

Pagina 1

ATC	Therapeutische Hoofdgroep	Vrouwen					Mannen				
		0-20 jaar	21-40 jaar	41-60 jaar	61-80 jaar	81 jaar en +	0-20 jaar	21-40 jaar	41-60 jaar	61-80 jaar	81 jaar en +
A01	MONDPREPARATEN	0,135	0,074	0,129	0,283	0,486	0,128	0,046	0,075	0,204	0,347
A02	MIDDELEN BIJ AANDOENINGEN DIE VERBAND HOUDEN MET MAAGZUUR	3,376	17,407	57,966	128,680	186,653	2,754	16,705	49,738	103,906	141,612
A03	MIDDELEN BIJ FUNCTIONELE GASTRO-INTESTINALE AANDOENINGEN	0,759	2,353	4,604	10,069	13,496	0,391	1,096	2,308	5,079	6,445
A04	ANTI-EMETICA EN MIDDELEN TEGEN NAUSEA	0,003	0,003	0,015	0,019	0,004	0,003	0,002	0,010	0,026	0,007
A05	GAL- EN LEVERTHERAPEUTICA	0,070	0,094	0,448	1,061	0,852	0,077	0,110	0,217	0,500	0,668
A06	LAXANTIA	0,000	0,019	0,226	0,630	0,242	0,001	0,017	0,481	1,035	0,831
A07	ANTIDIARRHOICA, ANTI-INFLAMMATOIRE/ANTIMICROBIELE DARMMIDDELEN	0,288	2,046	3,754	4,427	4,536	0,300	1,949	3,492	5,068	4,399
A09	DIGESTIVA, ENZYMEN INBEGREPEN	0,416	0,209	0,189	0,421	0,386	0,457	0,340	0,455	0,840	0,535
A10	ANTIDIABETISCHE MIDDELEN	2,110	6,390	37,032	131,559	117,038	2,232	6,804	47,856	146,927	113,145
A11	VITAMINEN	0,045	0,148	0,437	0,696	0,450	0,057	0,079	0,240	0,581	0,608
A12	MINERAALSUPPLEMENTEN	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
A16	OVERIGE PREPARATEN I.V.M. MAAGDARMKANAAL EN STOFWISSELING	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000
B01	ANTITHROMBOTICA	0,315	2,970	10,162	48,716	105,149	0,351	2,212	15,710	82,519	128,428
B02	ANTIHEMORRAGICA	0,045	0,126	0,210	0,109	0,259	0,127	0,104	0,132	0,166	0,422
B05	BLOEDVERVANGINGSMIDDELEN EN PERFUSIEVLOEISTOFFEN	0,007	0,015	0,028	0,115	1,531	0,006	0,007	0,018	0,088	0,599
C01	CARDIACA	0,116	0,439	8,450	107,249	397,953	0,121	0,552	17,071	155,647	418,062
C02	ANTIHYPERTENSIVA	0,027	0,632	4,298	22,827	33,803	0,044	0,381	4,676	18,035	20,807
C03	DIURETICA	0,299	4,632	41,113	155,471	320,848	0,160	1,640	20,645	105,138	247,736
C07	BETA-BLOKKERS	0,671	9,835	82,385	230,165	237,117	0,510	8,044	68,618	190,454	181,277
C08	CALCIUMANTAGONISTEN	0,232	2,408	27,006	131,135	219,776	0,248	3,248	41,095	163,648	205,683
C09	MIDDELEN AANGRIJPEND OP HET RENINE-ANGIOTENSINESYSTEEM	0,524	5,840	82,723	330,039	441,082	0,628	9,186	111,164	354,885	393,382
C10	HYPOLIPEMIERENDE MIDDELEN	0,568	5,742	102,267	428,239	298,748	0,546	10,557	170,843	478,035	304,750
D01	ANTIMYCOTICA VOOR DERMATOLOGISCH GEBRUIK	0,917	2,302	3,765	5,081	5,176	0,801	2,140	3,164	4,768	4,780
D05	PSORIASISMIDDELEN	0,062	0,250	0,498	0,705	0,650	0,056	0,390	0,744	0,974	0,782
D06	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR DERMATOLOGISCH GEBRUIK	0,028	0,148	0,051	0,011	0,008	0,005	0,108	0,041	0,021	0,005
D07	DERMATOLOGISCHE CORTICOSTEROIDEN	1,039	1,671	2,334	4,051	5,803	0,888	1,051	1,752	3,544	5,581
D10	ACNEPREPARATEN	0,974	1,163	0,277	0,023	0,003	2,433	0,882	0,158	0,050	0,024
D11	OVERIGE DERMATOLOGICA	0,177	0,105	0,060	0,040	0,028	0,164	0,083	0,053	0,048	0,041
G01	GYNECOLOGISCHE ANTIINFECTIEUZE MIDDELEN EN ANTISEPTICA	0,558	2,980	2,073	1,392	1,427	0,019	0,047	0,055	0,059	0,082
G02	OVERIGE GYNECOLOGISCHE MIDDELEN	2,741	0,970	0,270	0,151	0,276	0,004	0,023	0,061	0,143	0,247
G03	GESLACHTSHORMONEN EN MODULATOREN VAN HET GENITALE STELSEL	181,124	236,048	122,049	47,668	22,361	0,326	0,739	0,875	2,474	5,113
G04	UROLOGICA	0,419	0,358	1,573	7,069	14,436	0,580	0,299	3,180	31,003	45,090
H01	HYPOFYSE-, HYPOTHALAMUSHORMONEN EN ANALOGEN	1,052	0,258	0,403	0,453	0,260	1,433	0,231	0,357	0,510	0,269
H02	CORTICOSTEROIDEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	1,280	6,482	13,854	24,709	32,599	1,302	4,918	11,534	29,998	43,437
H03	SCHILDKLIER THERAPEUTICA	1,752	17,474	48,836	67,765	57,999	0,528	2,660	9,112	19,152	21,931
H04	PANCREASHORMONEN	0,002	0,003	0,005	0,011	0,026	0,003	0,003	0,006	0,011	0,017
H05	CALCIUMREGULERENDE MIDDELEN	0,010	0,081	0,342	1,039	2,380	0,007	0,067	0,173	0,349	0,910

Tabel 3.1.3 Pagina 2

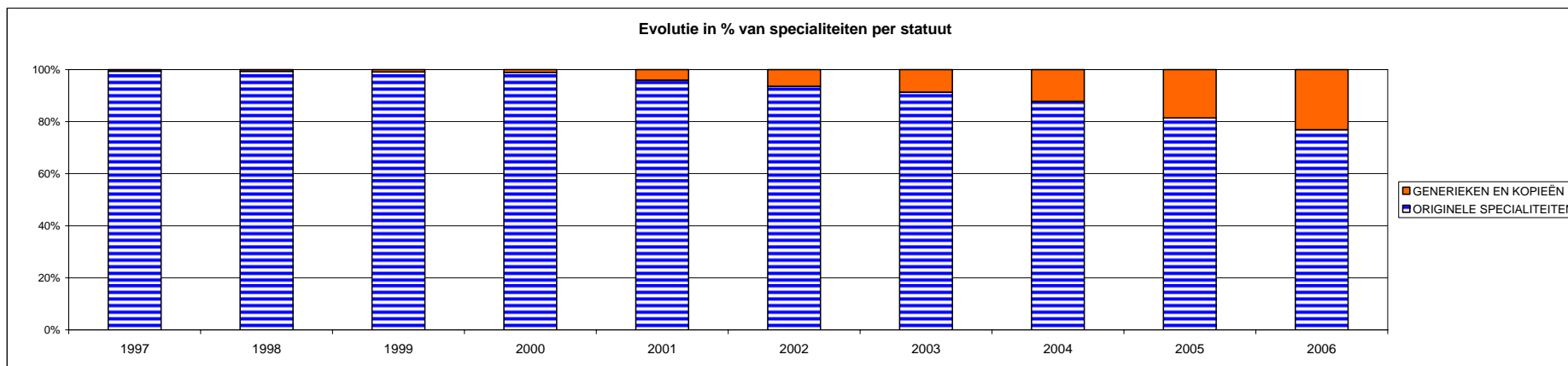
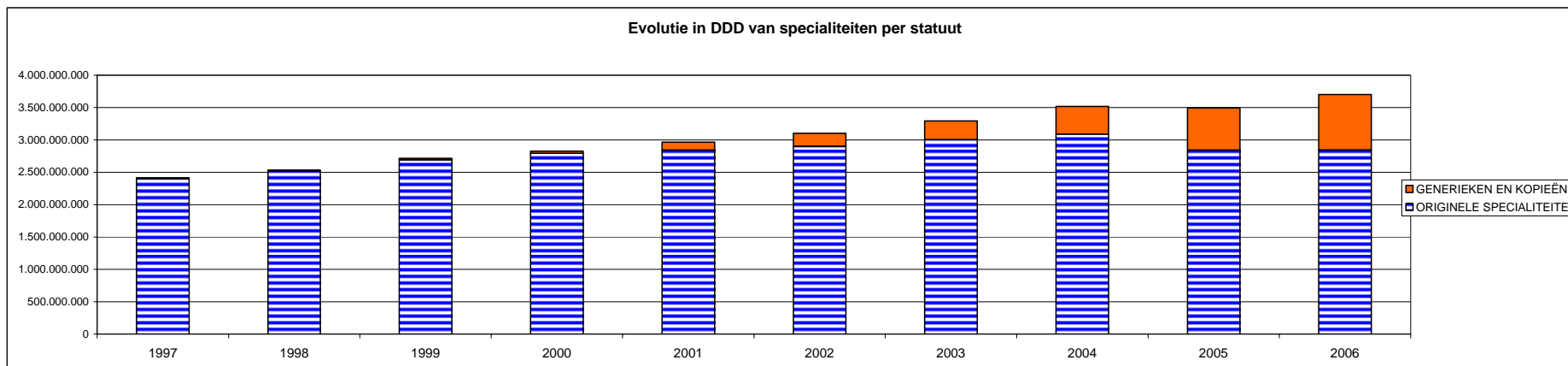
ATC	Therapeutische Hoofdgroep	Vrouwen					Mannen				
		0-20 jaar	21-40 jaar	41-60 jaar	61-80 jaar	81 jaar en +	0-20 jaar	21-40 jaar	41-60 jaar	61-80 jaar	81 jaar en +
J01	ANTIBACTERIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	17,921	26,437	26,526	32,595	44,819	16,100	17,633	19,642	31,313	41,080
J02	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,468	2,326	2,430	1,843	1,407	0,255	1,037	1,397	1,776	1,690
J04	ANTIMYCOBACTERIELE MIDDELEN	0,117	0,305	0,227	0,198	0,114	0,103	0,265	0,295	0,410	0,379
J05	ANTIVIRALE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,156	1,204	1,247	0,252	0,090	0,188	1,219	2,513	0,734	0,112
J06	SERA EN IMMUNOGLOBULINEN	0,008	0,015	0,013	0,004	0,002	0,004	0,002	0,004	0,003	0,002
J07	VACCINS	0,053	0,097	0,304	1,529	2,085	0,050	0,072	0,241	1,460	1,978
L01	CYTOSTATICA	0,090	0,127	0,439	1,153	1,161	0,077	0,086	0,364	1,910	3,194
L02	ENDOCRIENE THERAPIE	0,132	1,206	8,488	15,184	13,678	0,017	0,003	0,379	14,953	56,955
L03	IMMUNOSTIMULANTIA	0,068	1,264	1,826	0,401	0,015	0,025	0,678	0,962	0,448	0,096
L04	IMMUNOSUPPRESSIVA	0,370	1,911	4,757	6,027	2,173	0,375	1,781	4,074	5,769	1,916
M01	ANTI-INFLAMMATOIRE EN ANTIREUMATISCHE MIDDELEN	6,807	27,464	51,963	78,523	64,889	5,162	22,284	37,698	52,930	46,616
M03	SPIERRELAXANTIA	0,105	0,304	1,008	1,113	0,751	0,128	0,562	1,106	1,563	0,846
M04	JICHTMIDDELEN	0,019	0,162	2,446	13,170	18,161	0,050	1,189	15,205	42,159	38,033
M05	MIDDELEN VOOR DE BEHANDELING VAN BEENDERZIEKTEN	0,030	0,145	10,147	68,784	80,379	0,012	0,090	1,258	5,858	9,042
N01	ANESTHETICA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
N02	ANALGETICA	0,178	3,736	15,535	33,208	48,086	0,132	3,124	11,573	19,648	22,361
N03	ANTI-EPILEPTICA	2,294	6,273	10,431	10,771	9,068	2,617	7,586	11,762	12,844	10,605
N04	PARKINSONMIDDELEN	0,055	0,335	1,819	12,731	25,100	0,089	0,662	2,640	16,276	27,972
N05	PSYCHOLEPTICA	0,669	5,279	12,610	14,107	24,451	1,800	9,425	12,505	10,304	14,425
N06	PSYCHOANALEPTICA	4,132	43,635	109,335	141,449	214,988	6,352	22,494	50,309	67,341	115,468
N07	OVERIGE MIDDELEN VOOR HET CENTRAAL ZENUWSTELSEL	0,153	1,885	8,191	28,894	57,203	0,080	1,119	4,188	14,636	35,946
P01	ANTIPROTOZOIRE MIDDELEN	0,061	0,517	0,850	0,733	0,421	0,019	0,099	0,227	0,332	0,289
P02	ANTHELMINTHICA	0,001	0,002	0,003	0,027	0,004	0,001	0,007	0,002	0,007	0,000
R01	MIDDELEN VOOR NASAAL GEBRUIK	6,615	10,267	13,184	14,958	11,393	7,491	8,005	10,980	16,726	15,136
R03	MIDDELEN VOOR OBSTRUCTIEVE AANDOENINGEN VAN DE LUCHTWEGEN	21,402	17,873	40,797	78,309	87,711	29,278	16,013	39,397	140,694	184,096
R05	HOEST- EN VERKOUDHEIDSMIDDELEN	1,751	4,445	9,190	19,986	33,559	1,722	3,335	8,311	35,941	67,255
R06	ANTI-HISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	11,970	18,392	26,192	30,534	42,895	13,297	11,736	14,306	20,187	31,361
S01	MIDDELEN VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK	2,838	2,979	11,050	50,466	84,319	2,949	2,805	9,899	44,091	81,526
S02	MIDDELEN VOOR OORHEELKUNDIG GEBRUIK	0,000	0,000	0,001	0,001	0,001	0,000	0,000	0,000	0,001	0,001
S03	OOG- EN OORHEELKUNDIGE MIDDELEN	2,684	1,148	1,638	2,975	4,323	3,778	0,914	1,254	2,661	4,155
V01	ALLERGENEN	0,001	0,001	0,004	0,003	0,000	0,002	0,002	0,005	0,003	0,001
V03	ALLE OVERIGE THERAPEUTISCHE MIDDELEN	0,014	0,035	0,220	0,807	1,164	0,023	0,048	0,275	1,716	2,366
V04	DIAGNOSTICA	0,001	0,014	0,007	0,005	0,002	0,000	0,001	0,001	0,001	0,001
V07	ALLE OVERIGE NIET-THERAPEUTISCHE MIDDELEN	0,000	0,000	0,001	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,001	0,001
V08	CONTRASTMIDDELEN	0,000	0,002	0,002	0,003	0,002	0,000	0,001	0,002	0,003	0,003
TOTAAL		283,311	511,464	1.032,744	2.553,090	3.399,644	109,872	211,000	848,918	2.470,785	3.113,840

3.1.4 Verdeling van de farmaceutische specialiteiten volgens hun statuut (tabel 3.1.4)

Door de invoering van het systeem van de referentietegemoetkoming op 1 juni 2001, is het aandeel van de generieken in het gebruik van de geneesmiddelen gestegen. De gemiddelde arts schrijft in 2006 zo'n 23,1% (uitgedrukt in DDD) geneesmiddelen voor onder de vorm van een generiek.

Tabel 3.1.4 Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Overzicht van farmaceutische specialiteiten volgens het statuut - volume (in DDD)

Statuut	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ORIGINELE SPECIALITEITEN	2.402.917.780	2.517.048.365	2.691.236.821	2.794.259.071	2.845.814.546	2.905.218.900	3.008.150.551	3.090.529.089	2.846.106.523	2.848.587.206
GENERIEKEN EN KOPIEËN	14.179.132	15.510.326	23.281.353	31.762.763	121.068.458	198.873.455	285.338.280	428.755.161	648.790.230	854.826.973
TOTAAL	2.417.096.911	2.532.558.690	2.714.518.174	2.826.021.833	2.966.883.004	3.104.092.355	3.293.488.832	3.519.284.251	3.494.896.753	3.703.416.186

3.1.5 New Chemical Entities (tabel 3.1.5)

Deze tabel geeft de verhouding weer tussen de nieuwe werkzame bestanddelen (NCE) ten opzichte van het totaal aantal geneesmiddelen uitgedrukt in DDD. 4 jaar na elkaar worden die geneesmiddelen beschouwd als nieuw en meegeteld in de teller. Voor 2006 bijvoorbeeld worden de geneesmiddelen die voor het eerst werden vergoed in 2003, 2004, 2005 en 2006 beschouwd als NCE's. Bijlage 2 bevat de lijst van NCE's voor de jaren 1997 t.e.m. 2006.

Verskillende nieuwe geneesmiddelen zoals oncolytica, specifieke anti-emetica, groeifactoren, enz. worden bijna uitsluitend in het ziekenhuis gebruikt. De gegevens hierover zijn dus ook niet terug te vinden in de Farmanetgegevens.

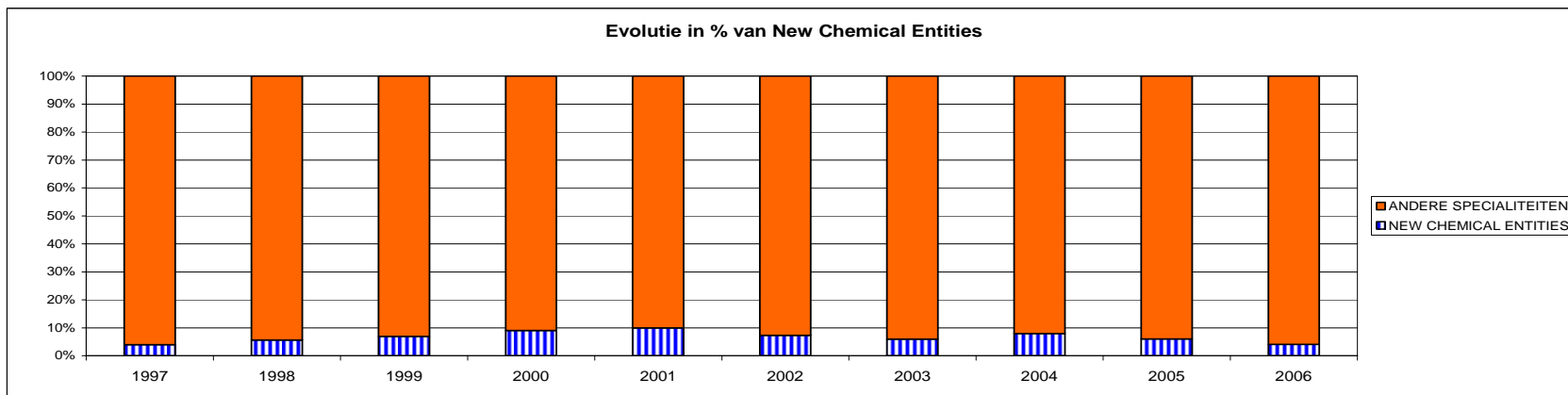
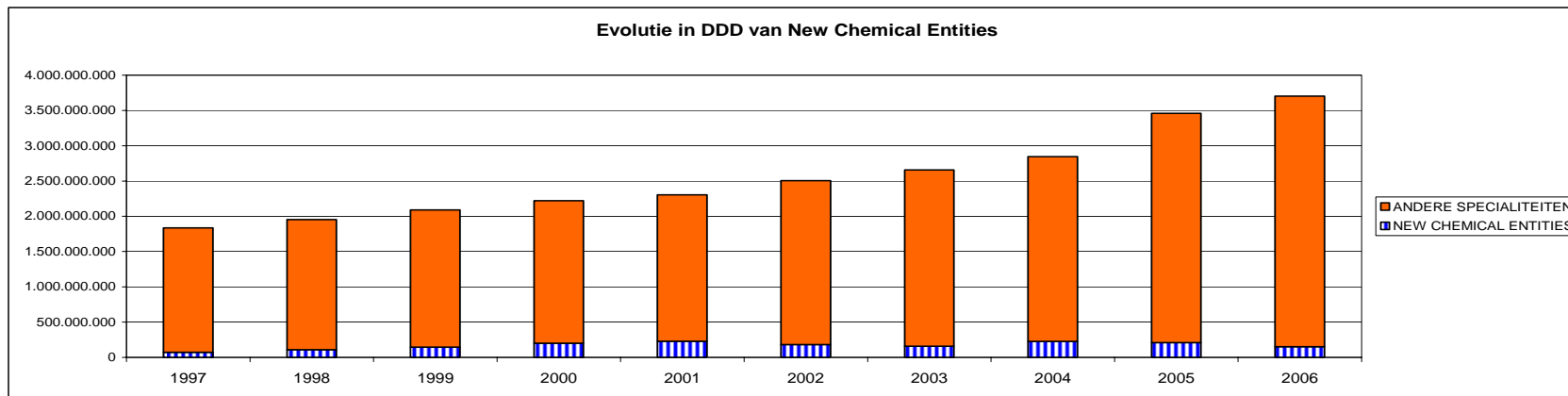
Eenzijds worden de specialiteiten die in 2002 in de terugbetaling opgenomen werden, niet meer beschouwd als NCE in 2006. Het gaat over een 39-tal werkzame bestanddelen waarvan enkele belangrijke in verbruik : levocetirizine, esomeprazol, formoterol in combinatie of desloratadine.

Anderzijds zijn de nieuwe werkzame bestanddelen van het jaar 2006 (16 in totaal) minder belangrijk qua volume : duloxetine en alendroninezuur met colecalciferol zijn de twee belangrijkste.

Opmerking: In de lijst van NCE's wordt geen rekening gehouden met nieuwe indicaties voor reeds vergoedbare geneesmiddelen.

Tabel 3.1.5 Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Voorschrijven van New Chemical Entities - volume (in DDD)

Geneesmiddelengroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
NEW CHEMICAL ENTITIES	72.075.009	110.310.863	145.980.795	200.472.922	229.147.095	182.510.781	158.519.307	226.474.447	208.609.098	149.570.642
ANDERE SPECIALITEITEN	1.764.810.516	1.843.047.606	1.945.178.643	2.021.703.838	2.075.613.189	2.322.744.062	2.500.484.769	2.618.285.279	3.249.134.871	3.553.843.537
TOTAAL	1.836.885.524	1.953.358.469	2.091.159.437	2.222.176.760	2.304.760.284	2.505.254.843	2.659.004.076	2.844.759.726	3.457.743.968	3.703.414.180

Wordt beschouwd als New Chemical Entities gedurende het jaar T :
 een werkzaam bestanddeel dat voor de eerste keer terugbetaald werd in de loop van de laatste 4 jaar, zijnde gedurende de periode T-3 tot T; de lijst van de nieuwe terugbetalingen sinds 1997 vindt men terug in bijlage 2

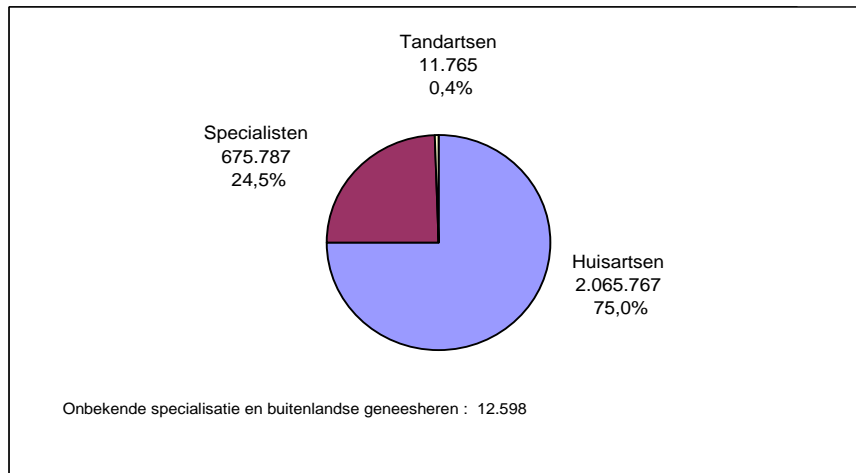
3.2. Gegevens volgens voorschrijver

3.2.1 Verdeling van de voorschriften over de voorschrijvers in 2006 (tabel 3.2.1)

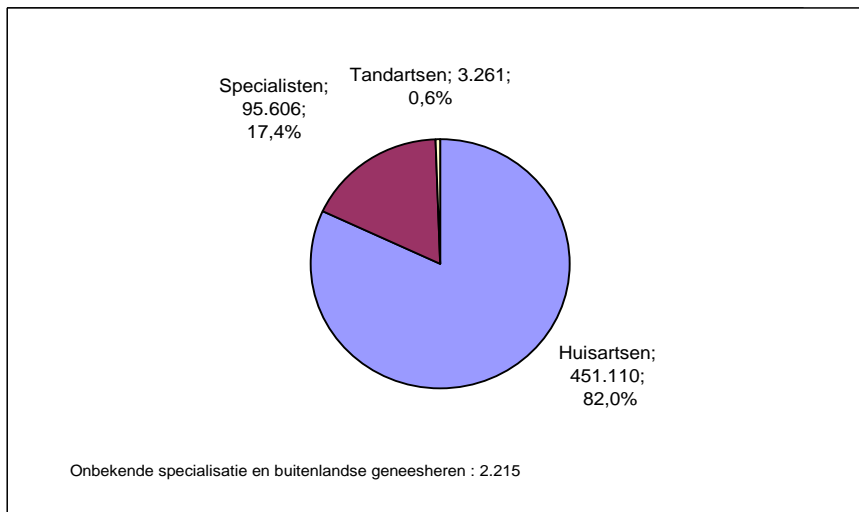
Zoals in de voorbije jaren blijkt uit deze taartdiagrammen dat in 2006 83,8% van het volume van de geneesmiddelen voorgeschreven wordt door de huisartsen.

Er is wel een toename van het voorschrijven door geneesheren-specialisten. Dit komt omdat nieuwe geneesmiddelen meestal ingeschreven worden met bijzondere vergoedingsvoorwaarden (hoofdstuk IV). De eerste diagnose wordt dan altijd gesteld door een geneesheer-specialist.

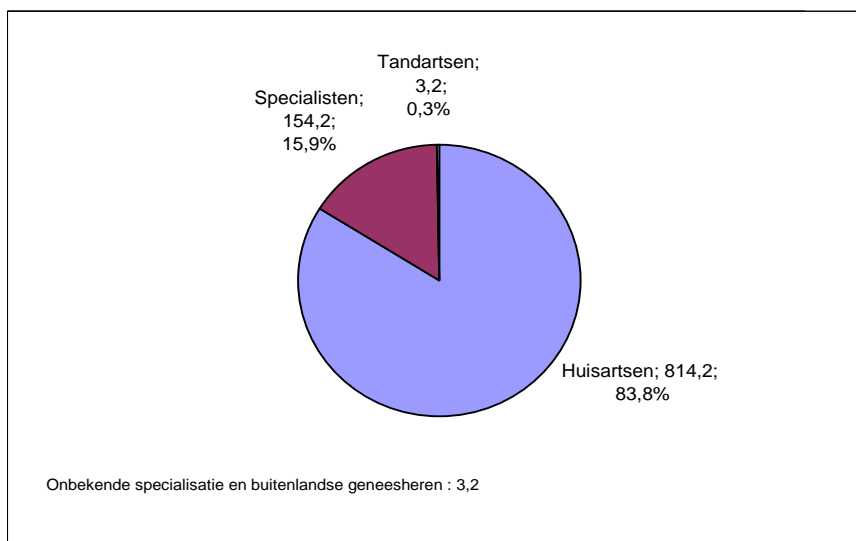
Tabel 3.2.1 Verdeling van de voorschriften over de voorschrijvers in 2006
Brutobedrag (duiz. EURO)

Persoonlijk aandeel (duiz. EURO)

DDD / 1000 inw. / dag

3.2.2 De anatomische hoofdgroepen (ATC niveau 1) volgens de voorschrijver (tabel 3.2.2)

De gegevens in deze tabel worden opgesplitst volgens huisartsen, specialisten en tandartsen.

Huisartsen schrijven hoofdzakelijk (uitgedrukt in DDD) cardiovasculaire middelen voor (bijna de helft), gevolgd door geneesmiddelen voor het maagdarmkanaal en het metabolisme, geneesmiddelen voor het zenuwstelsel en geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel.

De specialisten, een heterogene groep, zijn minder geconcentreerd op bepaalde klassen. Opmerkelijk is de klasse L, waarvan de zeer hoge behandelingskosten het aandeel in de uitgaven verheft tot bijna een kwart.

Tandartsen schrijven hoofdzakelijk anti-inflammatoire geneesmiddelen en antibiotica voor.

Tabel 3.2.2 Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: de anatomische hoofdgroepen volgens de voorschrijver

1ste niveau ATC	Anatomische hoofdgroep	HUISARTSEN			SPECIALISTEN			TANDARTSEN		
		% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD	% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD	% Brutobedrag	% Persoonlijk aandeel	% DDD
A	MAAGDARMKANAAL EN METABOLISME	11,4%	10,6%	10,2%	8,2%	8,3%	9,5%	1,6%	1,4%	1,9%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	5,7%	4,2%	2,1%	5,8%	4,7%	2,0%	1,2%	0,7%	0,4%
C	HARTVAATSTELSEL	31,1%	32,4%	49,7%	8,6%	14,4%	23,0%	3,0%	2,6%	6,8%
D	DERMATOLOGICA	1,0%	1,0%	0,5%	2,2%	3,5%	1,4%	0,3%	0,2%	0,2%
G	UROGENITALE STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	2,3%	4,8%	6,3%	5,7%	14,3%	19,7%	0,6%	1,1%	2,4%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREP., GESLACHTHOR. UITGEZ.	1,8%	0,9%	3,1%	4,4%	1,5%	4,9%	0,4%	0,2%	1,3%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	8,1%	9,9%	2,6%	10,4%	8,3%	2,9%	69,4%	65,1%	41,7%
L	ANTINEOPLASTISCHE EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	4,1%	0,1%	0,5%	23,5%	1,5%	3,1%	1,0%	0,0%	0,1%
M	SKELETSPIERSTELSEL	5,4%	6,1%	5,6%	2,7%	4,9%	4,5%	17,5%	23,4%	39,8%
N	ZENUWSTELSEL	17,1%	16,4%	9,7%	17,2%	20,5%	12,7%	3,0%	2,8%	2,3%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%	0,3%	0,3%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	10,6%	13,1%	8,9%	6,4%	11,9%	8,2%	1,6%	2,0%	2,4%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	0,4%	0,4%	0,7%	3,9%	5,8%	7,8%	0,2%	0,1%	0,5%
V	DIVERSE MIDDELEN	1,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
TOTAAL		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

3.2.3 Gegevens over de chemische ondergroepen (ATC niveau 4) - DU90%

In de volgende acht tabellen worden de chemische ondergroepen (vierde niveau van de ATC-rangschikking) besproken. Enkel de geneesmiddelen die tot het DU90%-segment⁴ behoren, worden weergegeven.

De afgebeelde rangorde in 2006 is deze volgens het brutobedrag (eerste kolom).

⁴ Er zijn in ons land meer dan 6.000 verschillende terugbetaalde verpakkingen in de handel. In sommige andere landen van Europa is er meer verscheidenheid (Frankrijk, Duitsland), in andere landen minder (de Scandinavische landen).

Elke voorschrijver schrijft maar een deel van dit aantal voor. De huisarts schrijft in principe een groot deel van die specialiteiten voor omdat hij met allerlei pathologieën in contact komt. Bij de specialisten is dit aantal kleiner en toegespitst op het vakgebied.

Op nationaal niveau zorgt een klein deel van de specialiteiten voor het grootste deel van het verbruik. Een groot aantal weinig gebruikte geneesmiddelen vormen samen maar een fractie van het totale verbruik.

Internationaal is voorgesteld om een scheidingslijn te trekken tussen het voornaamste segment van de geneesmiddelen - die 90 % van het verbruik uitmaken, dit is de DU 90 % of "DRUG UTILISATION 90 %" - en het minder belangrijke segment, die slechts 10 % van het verbruik uitmaken.

3.2.3.1 DU90% voor alle voorschrijvers (tabel 3.2.3.1)

De afgebeelde rangorde is deze volgens het brutobedrag.

Voor het gebruik in DDD wordt eveneens een rangorde opgesteld.

De cholesterolsynthetaseremmers (HMG-CoA-reductaseremmers) vertegenwoordigen 7,6% van het brutobedrag en staan op de eerste plaats in het gebruik.

De geneesmiddelen die het meest vooruitgegaan zijn binnen de rangschikking zijn :

- de klasse N05AX "Overige antipsychotica" (Risperdal, Abifily, enz.) ;
- de klasse N03AX "Overige anti-epileptica" (Lamictal, Keppra, Topamax, enz.)
- de klasse N06DA "Cholinesteraseremmers" (Aricept, Reminyl, enz.)
- de klasse L02BG "Enzymremmers" (Arimidex, Femara, enz.)
- de klasse A10AE "Inspuitbare insulines en analogen met langdurige werking" (Lantus, Levemir, enz.)

De vooruitgang van de klasse G03AA "Progestagenen en oestrogenen" valt te verklaren door de wederopname in 2006 van het merendeel van de contraceptiva in de terugbetaling.

Enkele nieuwe klassen komen de lijst van DU90% vervoegen:

- de klasse L01XE "Proteïnekinaseremmers" (Glivec)
- de klasse C10AX "Overige hypolipemiërende middelen" (Ezetrol)
- de klasse A10BX "Overige hypoglykemiërende middelen, met uitzondering van de insulines" (Novonorm)
- de klasse L03AX "Overige cytokines en immunomodulatoren" (Copraxone, Immucyst, enz.).

De bewegingen van de verschillende klassen J05xx (Antivirale middelen voor systemisch gebruik, die hoofdzakelijk de behandelingen tegen AIDS bevatten) zijn moeilijk te beoordelen gezien ze gedeeltelijk het resultaat zijn van een wijziging in de ATC-classificatie die tussen de jaren 2005 en 2006 werd doorgevoerd⁵.

De klassen die in 2006 het meest dalen in de rangschikking, zijn :

- de klasse J02AC "Triazolderivaten" (Diflucan, sporanox, enz.)
- de klasse G03GA "Gonadotrofines" (Menopur, Puregon, enz.)
- de klasse J01DC "Cefalosporine van de 2e generatie" (Zinnat, Ceclor, enz.)
- de klasse D01BA "Antimycotica voor systemisch gebruik" (Lamisil, enz.)
- de klasse L02BB "Anti-androgenen" (Casodex, enz.).

⁵ De combinaties (Combivir, Kivexa, Trizivir), vroeger geklasseerd onder de code J05AF30, zijn vanaf nu ingedeeld in specifieke codes (J05AR01-02-03).

Tabel 3.2.3. 1 Voorschriften van de huisartsen, specialisten en tandartsen: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS (STATINES)	7,6%	206.369	465.735	12,4%	1	1
2	2	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	5,2%	140.129	133.376	3,6%	7	4
3	3	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	3,7%	100.247	138.850	3,7%	6	6
4	4	R03AK	SYMPATHICOMMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAANDC	3,7%	100.177	78.279	2,1%	10	10
5	5	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	3,4%	93.022	5.397	0,1%	97	98
6	7	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	2,6%	70.440	58.930	1,6%	13	13
7	6	C09AA	ACE-REMMERS, ENKELVOUDIG	2,5%	67.268	220.033	5,9%	2	2
8	9	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	2,5%	66.272	36.780	1,0%	29	30
9	8	C09CA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN, ENKELVOUDIG	2,4%	65.507	117.252	3,1%	8	7
10	11	C07AB	BETA-BLOKKERS, SELECTIEVE	2,1%	57.995	152.155	4,1%	4	3
11	10	C08CA	DIHYDROOPYRIDINEDERIVATEN	2,0%	54.532	146.082	3,9%	5	5
12	12	L03AB	INTERFERONEN	1,9%	50.702	2.565	0,1%	121	120
13	13	M05BA	BISFOSFONATEN	1,7%	47.206	38.505	1,0%	28	26
14	14	B01AB	HEPARINERGROEP	1,7%	47.117	22.471	0,6%	41	44
15	15	N05AH	DIAZEPINEN, OXAZEPINEN EN THIAZEPINEN	1,7%	45.460	10.713	0,3%	66	67
16	16	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	1,5%	40.424	29.863	0,8%	33	33
17	17	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,5%	39.712	94.618	2,5%	9	8
18	20	C09DA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN MET DIURETICA	1,4%	38.413	41.139	1,1%	23	27
19	22	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	1,4%	37.507	136	0,0%	217	225
20	26	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	1,3%	35.520	11.409	0,3%	63	65
21	21	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	1,1%	30.538	26.072	0,7%	39	37
22	19	J01MA	FLUOROCHELOLEN	1,1%	30.198	9.015	0,2%	70	68
23	25	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	1,1%	29.830	26.508	0,7%	37	38
24	18	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,1%	29.039	5.303	0,1%	99	92
25	23	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,1%	28.920	6.521	0,2%	87	89
26	31	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	1,0%	27.719	8.295	0,2%	75	88
27	24	J01FA	MACROLIDEN	0,9%	25.327	8.572	0,2%	72	71
28	27	M01AC	OXICAMDERIVATEN	0,9%	25.122	39.201	1,0%	27	21
29	66	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	0,9%	24.969	183.214	4,9%	3	9
30	28	R03BA	GLUCOCORTICOÏDEN	0,9%	24.254	22.149	0,6%	42	43
31	39	N06DA	CHOLINESTERASEREMMERS	0,9%	23.222	8.450	0,2%	73	84
32	34	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,8%	21.767	20.058	0,5%	48	50
33	32	M01AB	AZIJNZAURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,8%	21.755	41.174	1,1%	22	23
34	37	V03AN	MEDICINALE GASSEN	0,8%	21.373	929	0,0%	151	155
35	30	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,8%	21.363	50.726	1,4%	15	25
36	35	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE MET SNELWERKENDE INSULINES	0,8%	21.122	20.743	0,6%	46	46
37	38	R03DC	LEUKOTRIENRECEPTORANTAGONISTEN	0,8%	21.092	12.435	0,3%	60	59
38	33	N02AB	FENYLPIPERIDINEDERIVATEN	0,8%	20.474	5.525	0,1%	95	99
39	40	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,8%	20.385	45.958	1,2%	17	18
40	36	H02AB	GLUCOCORTICOÏDEN	0,7%	19.840	44.588	1,2%	18	16
41	44	R01AD	CORTICOSTEROÏDEN	0,7%	18.698	41.430	1,1%	21	20
42	43	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	0,7%	18.143	41.453	1,1%	20	17
43	*	L01XE	PROTEINEKINASEREMMERS	0,7%	17.938	160	0,0%	213	*
44	47	C09BA	ACE-REMMERS MET DIURETICA	0,6%	16.802	28.306	0,8%	35	40
45	42	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,6%	16.233	1.519	0,0%	135	130
46	60	L02BG	ENZYMREMMERS	0,6%	15.991	3.570	0,1%	110	119
47	52	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,6%	15.637	14.886	0,4%	56	56
48	50	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	0,6%	15.413	406	0,0%	187	190
49	49	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,6%	15.405	41.969	1,1%	19	19
50	29	J05AF	NUCLEOSIDE EN NUCLEOTIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	0,6%	15.331	1.536	0,0%	132	124
51	55	H01AC	SOMATROPINE EN SOMATROPINEAGONISTEN	0,6%	14.879	780	0,0%	160	164
52	53	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,5%	14.216	26.271	0,7%	38	39
53	69	A10AE	LANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,5%	13.653	7.699	0,2%	78	94
54	54	R05CB	MUCOLYTICA	0,5%	13.441	40.173	1,1%	25	22
55	45	G03GA	GONADOTROPINEN	0,5%	13.204	2.871	0,1%	117	108
56	56	C07BB	SELECTIEVE BETA-BLOKKERS MET THIAZIDEN	0,5%	12.769	40.699	1,1%	24	28
57	57	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMMETICA	0,5%	12.247	22.891	0,6%	40	42
58	58	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,4%	12.135	20.761	0,6%	45	45
59	59	S01ED	BETA-BLOKKERS	0,4%	11.705	26.518	0,7%	36	32
60	62	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,4%	11.617	3.347	0,1%	113	113
61	61	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,4%	11.516	10.577	0,3%	68	64
62	67	S01EE	PROSTAGLANDINEANALOGEN	0,4%	11.215	14.642	0,4%	57	57
63	*	J05AR	ANTIVIRALE MIDDELEN VOOR THERAPIE VAN HIV-INFECTIES, COMBINATIEPREP.	0,4%	11.040	627	0,0%	167	*
64	41	J01DC	CEFALOSPORINEN VAN DE TWEEDE GENERATIE	0,4%	11.036	9.207	0,2%	69	63
65	71	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,4%	10.806	7.637	0,2%	79	81
66	63	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,4%	10.629	19.705	0,5%	49	47
67	64	C07AG	ALFA- EN BETA-BLOKKERS	0,4%	10.150	14.396	0,4%	58	55
68	70	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,4%	9.712	11.985	0,3%	62	60
69	76	A10BA	BIGUANIDEN	0,4%	9.547	54.968	1,5%	14	15
70	65	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,3%	9.440	21.839	0,6%	44	41
71	77	C03CA	SULFONAMIDEN	0,3%	9.224	59.765	1,6%	12	12
72	68	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,3%	9.224	50.457	1,3%	16	14
73	74	N05AL	BENZAMIDEN	0,3%	9.216	3.401	0,1%	112	109
74	75	C07AA	BETA-BLOKKERS, NIET-SELECTIEVE	0,3%	9.077	35.081	0,9%	30	29
75	48	D01BA	ANTI-MYOCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,3%	9.047	6.425	0,2%	88	78
76	82	C10AB	FIBRATEN	0,3%	9.020	33.190	0,9%	31	36
77	78	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,3%	8.646	28.956	0,8%	34	34
78	79	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,3%	8.443	8.810	0,2%	71	70
79	72	C02AC	IMIDAZOLINE-RECEPTORAGONISTEN	0,3%	8.344	20.712	0,6%	47	48
80	51	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,3%	8.015	1.658	0,0%	130	115
81	*	C10AX	OVERIGE HYPOLIPEMIERENDE MIDDELEN	0,3%	7.558	5.346	0,1%	98	*
82	*	A10BX	OVERIGE ORALE HYPOGLYKEMIERENDE MIDDELEN	0,3%	7.378	10.702	0,3%	67	*
83	83	J01AA	TETRACYCLINES	0,3%	7.284	7.073	0,2%	84	80
84	85	M01AX	OVERIGE NIET-STEROÏDE ANTIINFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,3%	7.226	11.390	0,3%	64	62
85	81	G04CA	ALFA-BLOKKERS	0,3%	7.152	12.308	0,3%	61	61
86	84	H03AA	SCHILDKLIJERHORMONEN	0,3%	7.139	74.787	2,0%	11	11
87	*	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	0,3%	7.035	550	0,0%	174	*
88	*	L03AX	OVERIGE CYTOKINES EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	0,3%	6.993	276	0,0%	197	*
TOTAAL				90,3%	2.438.898	3.293.440	87,9%	-	-

3.2.3.2 DU90% voor de huisartsen (tabel 3.2.3.2)

De statines en de inhibitoren van de protonpomp blijven op kop van de DU90% van de huisartsen.

De top 10 bevat dezelfde klassen van het voorgaande jaar, maar hun rangschikking is lichtjes gewijzigd.

De geneesmiddelen die het meest vooruitgegaan zijn in de rangschikking zijn :

- de klasse N05AH "Diazepines, Oxazepines en Thiazepines" (Zyprexa, Seroquel, enz.) ;
- de klasse R03BB "Parasympatholytica" (Spiriva en Atrovent)
- de klasse L03AB "Interferonen" (Avonex, Rebif, enz.)
- de klasse N05AX "Overige antipsychotica" (Risperdal, Abifily, enz.) ;
- de klasse B02BD "Bloedstollingsfactoren" (Kogenate, Advate, enz.).

Drie nieuwe klassen vervoegen de lijst van de DU90% :

- de klasse A10AE "Inspuitbare insulines en analogen met lange werking" (Lantus, Levemir, enz)
- de klasse C10AX "Overige hypolipemiërende middelen" (Ezetrol)
- de klasse N02AE "Oripavinederivaten" (Transtec, enz.).

De klassen die in 2006 het meeste dalen in de rangschikking zijn :

- de klasse J01DC "Cefalosporine van de 2e generatie" (Zinnat, Ceclor, enz.) ; op te merken valt dat alle andere klassen van antibiotica (J01xx) in de rangschikking zakken zelfs indien het minder spectaculair is dan voor J01DC;
- de klasse J07BB "Influenzavaccins"
- de klasse J02AC "Triazolderivaten" (Diflucan, Sporanox, enz.)
- de klasse C02AC "Imidazoline-receptoragonisten" (Moxonidine, enz.)
- de klasse D01BA "Antimycotica voor systemisch gebruik" (Lamisil, enz.)
- de klasse L02BB "Anti-androgenen" (Casodex, enz.).

Tabel 3.2.3. 2 Voorschriften van de huisartsen: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS (STATINES)	9,3%	183.080	413.021	13,6%	1	1
2	2	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	6,0%	117.022	112.134	3,7%	5	4
3	4	R03AK	SYMPATHICOMMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAANDC	4,3%	84.888	66.494	2,2%	10	9
4	3	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	4,1%	79.793	111.657	3,7%	6	6
5	5	C09AA	ACE-REMMERS, ENKELVOUDIG	3,0%	59.509	195.391	6,4%	2	2
6	6	C09CA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN, ENKELVOUDIG	3,0%	59.201	106.225	3,5%	8	7
7	7	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	3,0%	58.069	32.304	1,1%	25	29
8	9	C07AB	BETA-BLOKKERS, SELECTIEVE	2,7%	52.180	137.002	4,5%	3	3
9	10	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	2,6%	51.588	43.629	1,4%	16	15
10	8	C08CA	DIHYDROPIRIDINEDERIVATEN	2,5%	48.750	130.454	4,3%	4	5
11	11	M05BA	BISFOSFONATEN	2,0%	38.938	32.378	1,1%	24	25
12	12	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	1,8%	35.725	85.343	2,8%	9	8
13	14	C09DA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN MET DIURETICA	1,8%	34.843	37.336	1,2%	19	23
14	13	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	1,8%	34.825	25.935	0,9%	34	33
15	15	B01AB	HEPARINEGROEP	1,6%	31.020	15.060	0,5%	48	51
16	19	N05AH	DIAZEPINEN, OXAZEPINEN EN THIAZEPINEN	1,3%	25.567	5.909	0,2%	74	79
17	16	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	1,2%	24.235	7.176	0,2%	66	63
18	21	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	1,2%	24.078	20.243	0,7%	38	40
19	17	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	1,2%	23.484	20.362	0,7%	37	37
20	24	L03AB	INTERFERONEN	1,1%	21.021	997	0,0%	130	130
21	18	J01FA	MACROLIDEN	1,1%	20.779	6.949	0,2%	68	65
22	22	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,1%	20.741	32.195	1,1%	26	22
23	23	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	1,0%	20.127	4.512	0,1%	85	86
24	35	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	1,0%	19.801	7.094	0,2%	67	68
25	37	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	1,0%	19.408	84	0,0%	210	215
26	29	V03AN	MEDICINALE GASSEN	1,0%	18.758	816	0,0%	135	136
27	20	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,0%	18.684	3.450	0,1%	95	93
28	25	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,9%	18.509	44.486	1,5%	15	20
29	26	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	0,9%	18.507	17.900	0,6%	43	41
30	34	N06DA	CHOLINESTERASEREMMERS	0,9%	18.448	6.717	0,2%	70	75
31	27	M01AB	AZIJNZAURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,9%	17.668	33.085	1,1%	23	24
32	28	N02AB	FENYLPIPERIDINEDERIVATEN	0,9%	17.195	4.641	0,2%	83	90
33	32	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,9%	16.957	15.420	0,5%	47	52
34	42	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	0,8%	16.628	5.031	0,2%	78	91
35	36	R03DC	LEUKOTRIEENRECEPTORANTAGONISTEN	0,8%	16.602	10.117	0,3%	57	59
36	38	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,8%	16.509	37.508	1,2%	18	19
37	33	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	0,8%	16.349	37.262	1,2%	20	16
38	39	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE MET SNELWERKENDE INSULINES	0,8%	15.740	15.481	0,5%	46	47
39	30	J07BB	INFLUENZAVACCINS	0,8%	15.250	1.427	0,0%	121	116
40	40	C09BA	ACE-REMMERS MET DIURETICA	0,8%	15.198	25.567	0,8%	35	35
41	71	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	0,7%	14.612	109.755	3,6%	7	10
42	41	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	0,7%	13.728	30.805	1,0%	28	26
43	43	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,7%	13.672	30.346	1,0%	30	30
44	45	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,7%	12.867	1.034	0,0%	129	128
45	46	C07BB	SELECTIEVE BETA-BLOKKERS MET THIAZIDEN	0,6%	11.901	37.909	1,2%	17	21
46	50	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,6%	11.293	20.896	0,7%	36	39
47	47	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,6%	11.264	30.834	1,0%	27	27
48	48	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,5%	10.709	18.377	0,6%	42	42
49	49	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMMETICA	0,5%	10.268	18.993	0,6%	40	38
50	31	J01DC	CEFALOSPORINES VAN DE TWEEDE GENERATIE	0,5%	9.962	8.369	0,3%	62	58
51	52	R05CB	MUCOLYTICA	0,5%	9.549	36.436	1,2%	21	17
52	54	C03DA	ALDOSTERONANTAGONISTEN	0,5%	9.401	17.363	0,6%	44	43
53	59	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	0,5%	9.087	238	0,0%	181	186
54	55	C07AG	ALFA- EN BETA-BLOKKERS	0,5%	8.989	12.785	0,4%	53	53
55	53	C01DA	ORGANISCHE NITRATEN	0,4%	8.621	19.821	0,7%	39	36
56	56	C03EA	"LOW-CEILING" DIURETICA MET KALIUMSPARENDE MIDDELEN	0,4%	8.467	46.216	1,5%	14	13
57	64	A10BA	BIGUANIDEN	0,4%	8.254	47.423	1,6%	13	14
58	57	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,4%	8.239	7.611	0,3%	63	64
59	60	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,4%	8.233	10.299	0,3%	56	57
60	63	C03CA	SULFONAMIDEN	0,4%	8.173	52.838	1,7%	12	12
61	69	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,4%	8.109	6.046	0,2%	72	73
62	68	C10AB	FIBRATEN	0,4%	8.103	29.869	1,0%	31	34
63	61	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,4%	7.920	2.254	0,1%	106	111
64	62	C07AA	BETA-BLOKKERS, NIET-SELECTIEVE	0,4%	7.861	30.494	1,0%	29	28
65	65	N07CA	ANTIVERTIGO PREPARATEN	0,4%	7.734	25.999	0,9%	33	32
66	70	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,4%	7.718	7.397	0,2%	65	66
67	58	C02AC	IMIDAZOLINE-RECEPTORAGONISTEN	0,4%	7.436	18.626	0,6%	41	45
68	75	L02BG	ENZYMREMMERS	0,4%	7.241	1.616	0,1%	117	123
69	44	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,3%	6.868	4.928	0,2%	80	72
70	67	G04CA	ALFA-BLOKKERS	0,3%	6.371	10.995	0,4%	55	56
71	73	A10BX	OVERIGE ORALE HYPOGLYKEMISERENDE MIDDELEN	0,3%	6.362	9.214	0,3%	61	61
72	*	A10AE	LANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,3%	6.311	3.568	0,1%	93	*
73	*	C10AX	OVERIGE HYPOLIPEMIERENDE MIDDELEN	0,3%	6.278	4.441	0,1%	87	*
74	72	M04AA	MIDDELEN MET REMMENDE WERKING OP DE URINEZUURPRODUKTIE	0,3%	6.107	28.508	0,9%	32	31
75	74	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,3%	6.053	9.595	0,3%	59	60
76	51	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,3%	6.031	1.253	0,0%	124	107
77	*	N02AE	ORIPAVINEDERIVATEN	0,3%	5.870	1.440	0,0%	120	*
TOTAAL				90,3%	1.771.334	2.663.384	87,5%	-	-

3.2.3.3 DU90% voor de tandartsen (tabel 3.2.3.3)

De voorschriften van tandartsen bestaan bijna uitsluitend uit antibiotica (J01) en niet-steroidale ontstekingswerende middelen (M01). De voorgeschreven kleine hoeveelheden van de andere klassen zijn wellicht welwillendheidsvoorschriften of voor persoonlijk of familiaal gebruik.

Net zoals in de vorige jaren, vertoont de rangschikking weinig veranderingen. We zien een vooruitgang van de fluorochinolonen en de verschijning van de klasse B01AB (heparinegroep).

Tabel 3.2.3. 3 Voorschriften van de tandartsen: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	22,3%	2.543	2.330	19,0%	2	2
2	2	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	18,9%	2.159	1.656	13,5%	3	3
3	4	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	13,3%	1.512	4.050	33,1%	1	1
4	3	J01FA	MACROLIDEN	11,8%	1.349	511	4,2%	4	4
5	5	J01FF	LINCOSAMIDEN	11,6%	1.328	249	2,0%	7	8
6	6	M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	2,1%	244	457	3,7%	5	5
7	7	J01AA	TETRACYCLINES	1,8%	200	256	2,1%	6	7
8	8	M01AC	OXICAMDERIVATEN	1,3%	148	236	1,9%	8	6
9	9	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,2%	136	20	0,2%	41	40
10	11	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,9%	104	75	0,6%	18	18
11	12	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS (STATINES)	0,9%	101	223	1,8%	9	9
12	10	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,8%	91	92	0,8%	13	11
13	16	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,6%	71	22	0,2%	37	41
14	14	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	0,6%	70	93	0,8%	12	14
15	13	M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	0,6%	65	91	0,7%	14	10
16	15	J01DB	CEFALOSPORINES VAN DE EERSTE GENERATIE	0,6%	64	25	0,2%	34	30
17	17	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAANDC	0,5%	52	43	0,4%	23	22
18	*	B01AB	HEPARINEGROEP	0,3%	39	18	0,1%	44	*
TOTAAL				90,1%	10.277	10.447	85,4%	-	-

3.2.3.4 DU90% voor alle specialisten (tabel 3.2.3.4)

Het groot aantal ondergroepen in het DU90%-segment weerspiegelt de heterogeniteit van deze groep.

Op de eerste plaats qua brutobedrag komen de selectieve immunosuppressiva, hoewel ze pas op de 35ste plaats staan qua verbruik. Deze middelen worden voorgeschreven door een beperkt aantal voorschrijvers voor patiënten met een orgaantransplant, een auto-immuunziekte of psoriasis. Behandelingen van reumatoïde polyartritis zijn ook opgenomen in deze groep (TNF-remmers).

Het verschil tussen de rangschikkingen in brutokost en in volume is opmerkelijk voor meerdere geneesmiddelenklassen die zich in het bovenste gedeelte van de DU90% van de specialisten situeren (Selectieve immunosuppressiva, Interferonen, Diazepines, Oxazepines en thiazepines, Bloedstollingsfactoren, enz.). Het is een fenomeen dat hier meer voorkomt dan bij de DU90% van de huisartsen.

De geneesmiddelen die het meest vooruitgegaan zijn in de rangschikking zijn :

- de klasse N05AH "Diazepines, Oxazepines en Thiazepines" (Zyprexa, Seroquel, enz.) ;
- de klasse B02BD "Bloedstollingsfactoren" (Kogenate, Advate, enz.) ;
- de klasse N05AX "Overige antipsychotica" (Risperdal, Abifily, enz.) ;
- de klasse N06DA "Cholinesteraseremmers" (Aricept, Reminyl, enz.) ;
- de klasse D05AX "Overige lokale psoriasismiddelen" (Dovobet, Daivonex, enz.).

Nieuwe klassen die de lijst van de DU90% vervoegen:

- de klasse L01XE "Proteïnekinaseremmers" (Glivec – een weesgeneesmiddel gebruikt in de oncologie)
- de klasse N06BA "Sympathicomimetica met centrale werking" (Rilatine, enz.)
- de klasse L04AX "Overige immunosuppressiva" (Imuran, Ledertrexate, enz.).

De klassen die in 2006 het meeste zakken in de rangschikking zijn :

- de klasse C08CA "Dihydropyridinederivaten" (Amlor, enz.) ; deze vermindering wordt veroorzaakt door de daling van de prijs die in deze klasse wordt waargenomen – qua volume is de klasse zelfs gestegen;
- de klasse M01AC "Oxicamderivaten" (Mobic, Feldene, Brexine, enz.) ;
- de klasse D11AX "Overige dermatologica" (Elidel, Protopic) ;
- de klasse D01BA "Antimycotica voor systemisch gebruik" (Lamisil, enz.) ;
- de klasse L02BB "Anti-androgenen" (Casodex, enz.).

Tabel 3.2.3. 4 Voorschriften van de specialisten: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	12,1%	79.448	4.306	0,7%	35	34
2	2	L03AB	INTERFERONEN	4,4%	28.748	1.519	0,3%	83	83
3	6	N05AH	DIAZEPINEN, OXAZEPINEN EN THIAZEPINEN	2,8%	18.569	4.495	0,8%	34	32
4	5	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS (STATINES)	2,8%	18.483	41.746	7,1%	2	1
5	4	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	2,8%	18.474	17.038	2,9%	6	5
6	3	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	2,7%	17.724	23.460	4,0%	3	3
7	10	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	2,6%	17.032	34	0,0%	214	219
8	9	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	2,6%	17.017	13.752	2,3%	7	8
9	16	N05AX	OVERIGE ANTIPSYCHOTICA (NEUROLEPTICA)	2,2%	14.743	3.969	0,7%	38	42
10	11	B01AB	HEPARINEGROEP	2,2%	14.521	6.663	1,1%	20	20
11	*	L01XE	PROTEINKINASEREMMERS	2,2%	14.214	127	0,0%	180	*
12	13	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAANDC	1,9%	12.543	9.442	1,6%	14	14
13	14	H01AC	SOMATROPINE EN SOMATROPINEAGONISTEN	1,9%	12.519	658	0,1%	122	122
14	8	G03GA	GONADOTROPINEN	1,9%	12.230	2.561	0,4%	58	39
15	7	J05AF	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	1,7%	11.129	1.110	0,2%	104	80
16	20	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	1,5%	10.132	2.980	0,5%	50	60
17	18	S01EE	PROSTAGLANDINEANALOGEN	1,5%	9.761	12.749	2,2%	9	10
18	44	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	1,5%	9.563	66.989	11,4%	1	2
19	15	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	1,5%	9.520	1.680	0,3%	78	72
20	17	S01ED	BETA-BLOKKERS	1,4%	9.254	20.174	3,4%	4	4
21	24	L02BG	ENZYMREMMERS	1,3%	8.412	1.878	0,3%	69	82
22	*	J05AR	ANTIVIRALE MIDDELEN VOOR THERAPIE VAN HIV-INFECTIES, COMBINATIEPREP.	1,3%	8.295	462	0,1%	130	*
23	19	L02AE	GONADORELINEANALOGEN	1,2%	8.133	1.864	0,3%	71	71
24	21	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,2%	7.591	7.176	1,2%	17	19
25	23	M05BA	BISFOSFONATEN	1,1%	7.101	5.177	0,9%	30	27
26	30	A10AE	LANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,1%	7.090	3.987	0,7%	37	44
27	26	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	1,0%	6.265	3.398	0,6%	43	40
28	27	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	0,9%	6.035	160	0,0%	172	171
29	25	C09AA	ACE-REMMERS, ENKELVOUDIG	0,9%	5.989	18.960	3,2%	5	6
30	29	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	0,8%	5.561	12.515	2,1%	10	9
31	22	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN, EXCL. INHIB. VAN HET REVERSE TRANSCRIPTA	0,8%	5.248	287	0,0%	151	145
32	36	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	0,8%	5.158	404	0,1%	135	142
33	28	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,8%	5.045	1.556	0,3%	81	77
34	32	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,8%	4.981	5.507	0,9%	25	25
35	33	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE MET SNELWERKENDE INSULINES	0,7%	4.826	4.716	0,8%	31	30
36	31	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	0,7%	4.789	3.557	0,6%	42	37
37	37	C09CA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN, ENKELVOUDIG	0,7%	4.601	8.030	1,4%	16	16
38	39	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,7%	4.494	9.906	1,7%	13	13
39	41	J05AG	NIET-NUCLEOSIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	0,7%	4.390	503	0,1%	125	129
40	40	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,7%	4.348	3.012	0,5%	48	52
41	38	C07AB	BETA-BLOKKERS, SELECTIEVE	0,7%	4.345	11.224	1,9%	12	11
42	34	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	0,7%	4.330	11.698	2,0%	11	12
43	48	L03AX	OVERIGE CYTOKINEN EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	0,6%	4.238	186	0,0%	164	168
44	35	D10BA	RETINOIDEN VOOR ACNE	0,6%	4.191	2.449	0,4%	59	56
45	55	N06DA	CHOLINESTERASEREMMERS	0,6%	3.984	1.452	0,2%	86	104
46	45	R03DC	LEUKOTRIENRECEPTORANTAGONISTEN	0,6%	3.928	1.960	0,3%	67	67
47	43	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	0,6%	3.770	3.088	0,5%	45	48
48	50	R05CB	MUCOLYTICA	0,5%	3.540	2.386	0,4%	61	59
49	47	N05AL	BENZAMIDEN	0,5%	3.520	1.160	0,2%	101	97
50	42	M01AC	OXICAMDERIVATEN	0,5%	3.516	5.634	1,0%	24	21
51	49	N04BC	DOPAMINE-AGONISTEN	0,5%	3.388	1.003	0,2%	108	106
52	53	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	0,5%	3.230	6.968	1,2%	18	18
53	51	J01AA	TETRACYCLINES	0,5%	3.193	2.696	0,5%	54	53
54	56	M01AB	AZIJNZAURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	0,5%	3.177	6.297	1,1%	21	23
55	58	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	0,4%	2.933	6.783	1,1%	19	17
56	52	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,4%	2.922	2.645	0,4%	56	54
57	57	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	0,4%	2.777	4.238	0,7%	36	31
58	59	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,4%	2.774	2.773	0,5%	52	50
59	60	N02AB	FENYLPYRIDINEDERIVATEN	0,4%	2.733	735	0,1%	117	120
60	83	D05AX	OVERIGE LOKALE PSORIASISMIDDELEN	0,4%	2.719	677	0,1%	120	137
61	67	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	0,4%	2.689	6.020	1,0%	23	22
62	68	C09DA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN MET DIURETICA	0,4%	2.571	2.727	0,5%	53	57
63	63	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,4%	2.534	4.660	0,8%	32	29
64	64	G03DB	PREGNADIEENDERIVATEN	0,4%	2.522	3.590	0,6%	41	35
65	62	J01FA	MACROLIDEN	0,4%	2.470	863	0,1%	112	111
66	66	V03AE	MIDDELEN BIJ HYPERKALIEEMIE OF HYPERFOSFATEMIE	0,4%	2.446	314	0,1%	148	149
67	69	N04BA	DOPA EN -DERIVATEN	0,4%	2.410	1.378	0,2%	93	92
68	65	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,3%	2.194	4.654	0,8%	33	38
69	61	D11AX	OVERIGE DERMATOLOGICA	0,3%	2.049	338	0,1%	144	131
70	71	M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	0,3%	2.012	5.339	0,9%	28	26
71	72	V03AN	MEDICINALE GASSEN	0,3%	1.982	85	0,0%	198	199
72	54	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,3%	1.926	1.315	0,2%	94	81
73	*	N06BA	SYMPATHICOMIMETICA MET CENTRALE WERKING	0,3%	1.873	1.549	0,3%	82	*
74	73	A09AA	ENZYMREPARATEN	0,3%	1.855	791	0,1%	114	114
75	46	L02BB	ANTI-ANDROGENEN	0,3%	1.806	368	0,1%	138	115
76	74	J01GB	OVERIGE AMINOGLYCOSIDEN	0,3%	1.762	51	0,0%	208	207
77	70	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,3%	1.760	1.760	0,3%	75	64
78	77	L01BC	PYRIMIDINEDERIVATEN	0,3%	1.753	157	0,0%	173	172
79	75	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	0,2%	1.623	3.082	0,5%	46	45
80	78	S01CA	CORTICOSTEROIDEN MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN	0,2%	1.573	3.002	0,5%	49	49
81	80	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	0,2%	1.462	8.301	1,4%	15	15
82	84	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	0,2%	1.414	1.235	0,2%	98	102
83	79	N06AA	NIET-SELECTIEVE MONOAMINE-HEROPNAMEREMMERS	0,2%	1.371	3.712	0,6%	39	33
84	*	L04AX	OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,2%	1.359	3.081	0,5%	47	*
TOTAAL				90,0%	590.598	462.937	78,5%	-	-

3.2.3.5 DU90% voor de specialisten in de inwendige geneeskunde en gelijkgestelden (tabel 3.2.3.5)

Zoals in de vorige jaren blijven de selectieve immunosuppressiva op de eerste plaats staan wat betreft het brutobedrag.

Zoals hiervoor vermeld, moeten de verschuivingen in de klassen J05xx met de nodige voorzichtigheid worden bekeken (zie 3.2.3.1.).

De grootste stijger is in feite een nieuwkomer: de klasse L01XE "Proteïnekinaseremmers" (Glivec – een weesgeneesmiddel gebruikt in oncologie) is nieuw in de DU90% en zet zich op de 4^e plaats in de rangschikking van de kosten.

De andere nieuwe klassen zijn :

- de klasse C10AX "Overige hypolipemiërende middelen" (Ezetrol)
- de klasse N03AX "Overige anti-epileptica" (Lamictal, Keppra, Topamax, enz.)
- de klasse R01AD "Corticosteroiden" (Nasonex, Flixonase, enz.).

De klassen die het meeste zakken zijn :

- de klasse C09AA "Enkelvoudige ACE-remmers" (Coversyl, Zestril, enz.) ; deze daling wordt veroorzaakt door de daling van de prijzen binnen deze klasse – de rangschikking in termen van het volume is onveranderd gebleven ;
- de klasse N06AB "Selectieve serotonine-heropnameremmers" (Sipralaxa, Seroxat, enz.) ;
- de klasse A10AC "Inspuitbare insulines en analogen met middellange werking"
- de klasse J01MA "Fluorochinolonen".

Tabel 3.2.3. 5 Voorschriften van de specialisten in de inwendige geneeskunde en gelijkgestelden: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	24,1%	66.490	3.334	1,7%	15	15
2	3	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS (STATINES)	4,6%	12.621	28.613	14,2%	1	1
3	4	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	4,6%	12.590	11.055	5,5%	3	3
4	*	L01XE	PROTEINKINASEREMMERS	4,5%	12.445	111	0,1%	108	*
5	6	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	4,4%	12.177	24	0,0%	164	167
6	2	J05AF	NUCLEOSIDE EN NUCLEOTIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	3,5%	9.582	950	0,5%	54	39
7	7	R03AK	SYMPATHICOMMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAANDC	3,1%	8.568	5.822	2,9%	8	7
8	*	J05AR	ANTIVIRALE MIDDELEN VOOR THERAPIE VAN HIV-INFECTIES, COMBINATIEPREP.	2,5%	6.862	381	0,2%	69	*
9	8	L03AB	INTERFERONEN	2,4%	6.761	301	0,2%	78	74
10	10	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	2,1%	5.775	5.452	2,7%	10	11
11	13	A10AE	LANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	2,1%	5.688	3.200	1,6%	16	16
12	11	H01CB	ANTIGROEIHORMOON	1,7%	4.562	122	0,1%	105	105
13	15	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	1,6%	4.309	338	0,2%	76	80
14	9	J05AB	NUCLEOSIDEN EN NUCLEOTIDEN, EXCL. INHIB. VAN HET REVERSE TRANSCRIPTA	1,5%	4.216	215	0,1%	90	85
15	12	C09AA	ACE-REMMERS, ENKELVOUDIG	1,5%	4.134	13.381	6,7%	2	2
16	14	A10AD	MIDDELLANGWERKENDE MET SNELWERKENDE INSULINES	1,5%	4.062	3.970	2,0%	13	13
17	17	J05AG	NIET-NUCLEOSIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	1,3%	3.717	426	0,2%	66	69
18	16	B01AC	TROMBOCYTENAGGREGATIEREMMERS, HEPARINE UITGEZONDERD	1,3%	3.714	1.997	1,0%	22	23
19	22	L02BG	ENZYMREMERS	1,2%	3.290	735	0,4%	62	62
20	18	C09CA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN, ENKELVOUDIG	1,2%	3.277	5.763	2,9%	9	9
21	20	M05BA	BISFOSFONATEN	1,1%	3.114	2.111	1,1%	21	21
22	19	C08CA	DIHYDROPYRIDINEDERIVATEN	1,0%	2.794	7.714	3,8%	4	4
23	25	B01AB	HEPARINEGROEP	1,0%	2.724	1.283	0,6%	39	45
24	21	C07AB	BETA-BLOKKERS, SELECTIEVE	1,0%	2.685	6.936	3,5%	6	5
25	26	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	0,9%	2.595	1.689	0,8%	27	27
26	23	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	0,9%	2.533	5.908	2,9%	7	8
27	24	A07EC	MESALAZINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,9%	2.397	2.365	1,2%	18	17
28	29	V03AE	MIDDELEN BIJ HYPERKALIEMIE OF HYPERFOSFATEMIE	0,8%	2.177	276	0,1%	83	84
29	27	C01DX	OVERIGE VASODILATANTIA BIJ HARTZIEKTEN	0,8%	2.167	5.049	2,5%	11	10
30	30	H01AC	SOMATROPINE EN SOMATROPINEAGONISTEN	0,7%	2.070	107	0,1%	112	114
31	31	R03DC	LEUKOTRIENRECEPTORANTAGONISTEN	0,7%	1.914	1.161	0,6%	43	44
32	32	C09DA	ANGIOTENSINE-II-ANTAGONISTEN MET DIURETICA	0,7%	1.884	1.992	1,0%	23	24
33	28	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	0,7%	1.806	2.345	1,2%	20	19
34	33	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	0,6%	1.523	159	0,1%	100	96
35	38	V03AN	MEDICINALE GASSEN	0,5%	1.393	60	0,0%	135	130
36	37	N02AX	OVERIGE OPIOIDEN	0,5%	1.304	921	0,5%	55	57
37	35	N02AB	FENYLPIPERIDINEDERIVATEN	0,5%	1.298	350	0,2%	74	77
38	39	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	0,5%	1.283	1.363	0,7%	35	35
39	40	L01BC	PYRIMIDINEDERIVATEN	0,5%	1.281	65	0,0%	131	131
40	34	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,5%	1.268	1.266	0,6%	42	28
41	36	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,5%	1.261	357	0,2%	73	70
42	42	L04AX	OVERIGE IMMUNOSUPPRESSIVA	0,4%	1.062	2.448	1,2%	17	20
43	41	M01AC	OXICAMDERIVATEN	0,4%	1.022	1.647	0,8%	28	26
44	47	N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	0,4%	1.019	857	0,4%	59	60
45	43	A10BB	SULFONYLUREUMDERIVATEN	0,4%	994	2.348	1,2%	19	18
46	45	C01BC	ANTI-ARITMICA (KLASSE IC)	0,3%	965	1.080	0,5%	45	46
47	46	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,3%	855	1.949	1,0%	24	31
48	*	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	0,3%	835	279	0,1%	81	*
49	*	C10AX	OVERIGE HYPOLIPEMIERENDE MIDDELEN	0,3%	830	587	0,3%	63	*
50	57	J05AX	OVERIGE ANTIVIRALE MIDDELEN	0,3%	822	14	0,0%	189	189
51	48	C08DB	BENZOTHAZEPINEDERIVATEN	0,3%	799	1.356	0,7%	37	36
52	49	C09BA	ACE-REMMERS MET DIURETICA	0,3%	783	1.371	0,7%	34	42
53	50	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMMETICA	0,3%	771	1.299	0,6%	38	38
54	53	A10BA	BIGUANIDEN	0,3%	769	4.540	2,3%	12	12
55	55	R05CB	MUCOLYTICA	0,3%	747	1.280	0,6%	40	40
56	*	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	0,2%	681	1.520	0,8%	30	*
TOTAAL				90,2%	249.263	152.241	75,8%	-	-

3.2.3.6 DU90% voor de gynaecologen (tabel 3.2.3.6)

Het aantal geneesmiddelen in het DU90%-segment van de gynaecologen is beperkt in vergelijking met huisartsen en internisten. De meest voorgeschreven klasse is normaliter deze van de contraceptiva (G03A) met de helft van de DDD. Hun heropname in de terugbetaling wijzigt opnieuw in belangrijke mate het uitzicht van de DU90% van de gynaecologen en bemoeilijkt de vergelijking met 2005.

De contraceptiva G03AA « Progestagenen en oestrogenen in vaste verhouding » worden in de top 4 omringd door 3 klassen die veel minder belangrijk zijn qua volume maar waarvan de behandeling vrij duur is (meer dan 4,5 euro per DDD tegenover 0,14 euro voor de contraceptiva) :

- de klasse G03GA "Gonadotrofines" (Puregon, Menopure, enz.);
- de klasse L02BG "Enzymremmers" (Arimidex, Femara, enz.) meer en meer gebruikt in de behandeling van borstkanker;
- de klasse J02AC "Triazolderivaten" (antimycotica : Diflucan, sporanox, enz.).

Tabel 3.2.3. 6 Voorschriften van de gynaecologen: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	G03GA	GONADOTROPINEN	24,2%	11.468	2.369	2,2%	7	5
2	3	G03AA	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN IN VASTE VERHOUDING	18,0%	8.530	59.904	55,0%	1	1
3	2	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	6,9%	3.284	554	0,5%	17	14
4	7	L02BG	ENZYMREMMERS	5,2%	2.477	552	0,5%	18	18
5	5	G03DA	PREGN-4-EEN DERIVATEN	5,1%	2.410	5.401	5,0%	3	3
6	4	G03DB	PREGNADIEENDERIVATEN	4,9%	2.340	3.317	3,0%	6	4
7	6	M05BA	BISFOSFONATEN	4,5%	2.142	1.766	1,6%	11	10
8	8	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	3,3%	1.557	323	0,3%	21	19
9	10	G03CA	NATUURLIJKE EN SEMISYNTHETISCHE OESTROGENEN, ENKELVOUDIG	2,7%	1.259	7.182	6,6%	2	2
10	9	L02BA	ANTI-OESTROGENEN	2,6%	1.217	1.852	1,7%	9	8
11	14	G03AB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	2,0%	931	4.894	4,5%	4	7
12	*	G03HB	ANTI-ANDROGENEN MET OESTROGENEN	1,7%	827	4.587	4,2%	5	*
13	11	G01AF	IMIDAZOLDERIVATEN	1,5%	717	1.024	0,9%	14	12
14	13	B01AB	HEPARINEGROEP	1,3%	635	278	0,3%	26	26
15	12	G03XC	SELECTIEVE MODULATOREN VAN DE OESTROGEENRECEPTOREN	1,2%	551	490	0,4%	19	15
16	15	G03FB	PROGESTAGENEN MET OESTROGENEN, SEQUENTIELE PREPARATEN	0,8%	384	2.284	2,1%	8	6
17	21	J01FA	MACROLIDEN	0,6%	268	77	0,1%	46	47
18	20	C10AA	HMG-CoA REDUCTASEREMMERS (STATINES)	0,6%	266	559	0,5%	16	16
19	23	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	0,5%	250	196	0,2%	30	30
20	19	G03DC	ESTREENDERIVATEN	0,5%	248	1.787	1,6%	10	9
21	17	N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	0,5%	229	299	0,3%	23	22
22	22	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	0,5%	215	209	0,2%	29	27
23	24	G03GB	SYNTHETISCHE OVULATIESTIMULERENDE MIDDELEN	0,5%	215	1.523	1,4%	12	11
24	18	J01MA	FLUOROCHINOLONEN	0,4%	212	83	0,1%	44	42
TOTAAL				90,1%	42.634	101.510	93,1%	-	-

3.2.3.7 DU90% voor kinderartsen (tabel 3.2.3.7)

De klasse R03BB « Parasympathicolitica » wordt het meeste voorgeschreven in termen van volume. Het geheel aan klassen voor de behandeling van astma (R03) bezetten trouwens een uitgelezen plaats in het arsenaal van de kinderartsen (38% van de DDD). Men vindt 4 van deze klassen tussen de eerste 7 van de DU90%. De tweede familie qua volume is deze van de antibiotica (J01).

De andere klassen aan het hoofd van de DU90% zijn klassen die minder belangrijk zijn in verbruik maar waarvan de hoge kosten van de behandeling hun rangschikking verklaart :

- de klasse H01AC "Somatropine en somatropineagonisten" (Genotonorm, Humacton, enz. gebruikt bij groeivertragingen);
- de klasse B02BD "Bloedstollingsfactoren" (Kogenate, Advate, enz.);
- de klasse R05CB "Mucolytica" (Mistabron en acetylcysteïne).

De geneesmiddelen die het meest vooruitgegaan zijn in de rangschikking, zijn :

- de klasse A10AE "inspuitbare langdurig werkende insulines en analogen" (Lantus, Levemir, enz.)
- de klasse N06BA "Sympathicomimetica met centrale werking" (Rilatine).

Een nieuwe klasse vervoegt de DU90% : de klasse J07BH (rotavirusvaccin).

De klassen die in 2006 het meeste zakken in de rangschikking zijn :

De klasse S03AA "Antimicrobiële middelen" (Neobacetracine, enz. antibiotica voor oftalmisch gebruik)

- de klasse D11AX "Overige dermatologische bereidingen" (Elidel, Protopic) ;
- de klasse A10AC "Middellangwerkende inspuitbare insulines en analogen" ;
- de klasse L02AE "Gonadoreline-analogen" (Decapeptyl, enz.) ;
- de klasse J01DC "Cefalosporines van de 2e generatie" (Zinnat, Ceclor, enz.)

Tabel 3.2.3. 7 Voorschriften van de kinderartsen: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	H01AC	SOMATROPINE EN SOMATROPINEAGONISTEN	22,9%	9.377	495	2,3%	11	13
2	3	B02BD	BLOEDSTOLLINGSFACTOREN	9,3%	3.827	8	0,0%	124	133
3	2	R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	7,0%	2.875	1.641	7,6%	3	3
4	4	R05CB	MUCOLYTICA	5,5%	2.262	222	1,0%	27	22
5	6	R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAAND	4,1%	1.686	1.806	8,3%	2	2
6	5	R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	4,1%	1.670	3.127	14,4%	1	1
7	7	R03DC	LEUKOTRIENRECEPTORANTAGONISTEN	3,6%	1.468	483	2,2%	12	12
8	8	J01GB	OVERIGE AMINOGLYCOSIDEN	2,5%	1.011	31	0,1%	66	64
9	10	A09AA	ENZYMOPREPARATEN	2,4%	991	423	2,0%	14	14
10	11	J01FA	MACROLIDEN	1,9%	779	246	1,1%	23	20
11	13	A10AB	SNELWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,8%	726	693	3,2%	7	7
12	12	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	1,7%	715	58	0,3%	47	48
13	15	N03AX	OVERIGE ANTI-EPILEPTICA	1,7%	683	181	0,8%	29	29
14	14	J01CA	PENICILLINES MET BREED SPECTRUM	1,6%	653	544	2,5%	9	11
15	9	J05AF	NUCLEOSIDE EN NUCLEOTIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	1,4%	591	61	0,3%	45	39
16	18	R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	1,4%	573	1.141	5,3%	4	4
17	16	J01CR	COMBINATIEPREPARATEN VAN PENICILLINES, INCL. BETALACTAMASE-REMMERS	1,4%	564	365	1,7%	17	15
18	17	A02BC	INHIBITOREN VAN DE PROTONPOMP	1,4%	557	605	2,8%	8	8
19	*	J07BH	ROTAVIRUSDIARREEVACCINS	1,2%	490	6	0,0%	133	*
20	19	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	1,2%	477	997	4,6%	5	5
21	*	J05AR	ANTIVIRALE MIDDELEN VOOR THERAPIE VAN HIV-INFECTIES, COMBINATIEPREP.	1,1%	463	26	0,1%	73	*
22	30	A10AE	LANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	1,1%	462	259	1,2%	20	32
23	32	N06BA	SYMPATHICOMIMETICA MET CENTRALE WERKING	1,0%	415	371	1,7%	16	21
24	22	R01AD	CORTICOSTEROIDEN	1,0%	399	920	4,2%	6	6
25	20	S03AA	ANTIMICROBIELE MIDDELEN	0,9%	382	512	2,4%	10	9
26	23	H01BA	VASOPRESSINE EN VERWANTE VERBINDINGEN	0,8%	342	148	0,7%	31	30
27	26	N03AG	VETZUURDERIVATEN	0,7%	279	229	1,1%	26	24
28	27	A02BA	H2-RECEPTORBLOKKERENDE MIDDELEN	0,7%	273	409	1,9%	15	16
29	31	J05AE	PROTEASE-INHIBITOREN	0,7%	271	21	0,1%	76	76
30	28	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	0,6%	260	480	2,2%	13	10
31	34	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	0,6%	256	24	0,1%	74	74
32	24	A10AC	MIDDELLANGWERKENDE INSULINES EN ANALOGEN	0,6%	252	254	1,2%	21	18
33	33	J05AG	NIET-NUCLEOSIDE REVERSE TRANSCRIPTASEREMMERS	0,6%	237	28	0,1%	70	67
34	21	D11AX	OVERIGE DERMATOLOGICA	0,6%	237	40	0,2%	59	45
35	29	L02AE	GONADORELINE-ANALOGEN	0,6%	235	46	0,2%	56	58
36	25	J01DC	CEFALOSPORINES VAN DE TWEEDE GENERATIE	0,5%	190	127	0,6%	33	31
TOTAAL				90,1%	36.927	17.027	78,7%	-	-

3.2.3.8 DU90% voor de dermatologen (tabel 3.2.3.8)

Isotretinoïne(D10BA01), waarvan het verbruik ongewijzigd is, blijft op de eerste plaats. In 2006 werden door de Belgische dermatologen 2,3 miljoen DDD voorgeschreven. 15,3% van het brutobedrag gaat naar de retinoïden.

De selectieve immunosupprimerende middelen zoals ciclosporine (L04AA) worden door de dermatologen gebruikt om psoriasis te behandelen. Zij bezetten inmiddels de tweede plaats in de DU90%. Een andere klasse die gewijd is aan dezelfde aandoening gaat ook vooruit (D05AX “Overige lokale antipsoriasismiddelen”).

De klasse J01CF « Betalactamase-resistente penicillines » (Staphycid, Floxapen, enz.) is nieuw in de DU90%.

Tabel 3.2.3. 8 Voorschriften van de dermatologen: DU 90%

Plaats 2006 (bedrag)	Plaats 2005 (bedrag)	ATC code	Chemische ondergroep	% bruto-bedrag	Brutobedrag (duizenden EURO)	Aantal DDD (duiz.)	% DDD	Plaats 2006 (DDD)	Plaats 2005 (DDD)
1	1	D10BA	RETINOIDEN VOOR ACNE	15,3%	3.953	2.317	13,3%	1	1
2	6	L04AA	SELECTIEVE IMMUNOSUPPRESSIVA	14,5%	3.751	243	1,4%	16	14
3	2	J02AC	TRIAZOLDERIVATEN	10,7%	2.757	698	4,0%	9	9
4	3	J01AA	TETRACYCLINES	10,0%	2.580	2.070	11,9%	2	2
5	7	D05AX	OVERIGE LOKALE PSORIASISMIDDELEN	9,3%	2.407	599	3,4%	11	12
6	5	D11AX	OVERIGE DERMATOLOGICA	6,9%	1.780	293	1,7%	14	11
7	4	D01BA	ANTIMYCOTICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	5,9%	1.533	1.049	6,0%	5	4
8	8	D07AC	STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP III)	3,2%	834	793	4,6%	6	6
9	9	R06AE	PIPERAZINEDERIVATEN	3,0%	768	1.674	9,6%	3	3
10	10	R06AX	OVERIGE ANTIHISTAMINICA VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	2,3%	606	1.087	6,2%	4	5
11	13	D01AC	IMIDAZOL- EN TRIAZOLDERIVATEN	1,4%	374	753	4,3%	7	7
12	11	D05BB	RETINOIDEN VOOR PSORIASIS	1,4%	368	144	0,8%	19	17
13	12	D07AB	MATIG STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP II)	1,4%	365	710	4,1%	8	8
14	15	H02AB	GLUCOCORTICOIDEN	1,1%	289	693	4,0%	10	10
15	14	L01BC	PYRIMIDINEDERIVATEN	1,1%	284	77	0,4%	29	28
16	18	D06BB	VIRUSTATICA	0,7%	185	66	0,4%	32	33
17	*	J05AR	ANTIVIRALE MIDDELEN VOOR THERAPIE VAN HIV-INFECTIES, COMBINATIEPREP.	0,7%	179	9	0,1%	84	*
18	*	J01CF	BETALACTAMASE-RESISTENTE PENICILLINES	0,6%	159	44	0,3%	41	*
19	17	D07AD	ZEER STERK WERKZAME CORTICOSTEROIDEN (GROEP IV)	0,6%	144	118	0,7%	21	18
TOTAAL				90,4%	23.314	13.437	77,2%	-	-

3.3 Gedetailleerde gegevens over bepaalde therapeutische klassen

Hierna volgen gegevens over een aantal specifieke geneesmiddelengroepen.

3.3.1 Geneesmiddelen gebruikt bij astma en COPD (tabellen 3.3.1. a tot en met d)

Het volume voorgeschreven geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel is ongeveer stabiel gebleven gedurende de laatste 3 jaren. In de verschillende klassen zet zich een duidelijke daling van de zuivere inhalatiecorticoïden voort, maar we zien een nieuwe verhoging van de vaste geneesmiddelencombinaties (hoofdzakelijk sympathicomimetica + corticoïden). De geobserveerde daling van de xanthenen is volgens de richtlijnen verantwoord.

In 2006 kregen ongeveer 1.100.000 patiënten een behandeling met één of meer middelen tegen astma en COPD. De patiënten werden ingedeeld volgens leeftijd in de volgende categorieën: 0-16 jaar, 16-45 jaar, en meer dan 45 jaar. De eerste groep wordt verondersteld de kinderen met astma te omvatten, de tweede groep de volwassen astmatici en de laatste groep de patiënten met COPD. Er zijn duidelijke verschillen merkbaar in de behandelingswijze van deze patiënten.

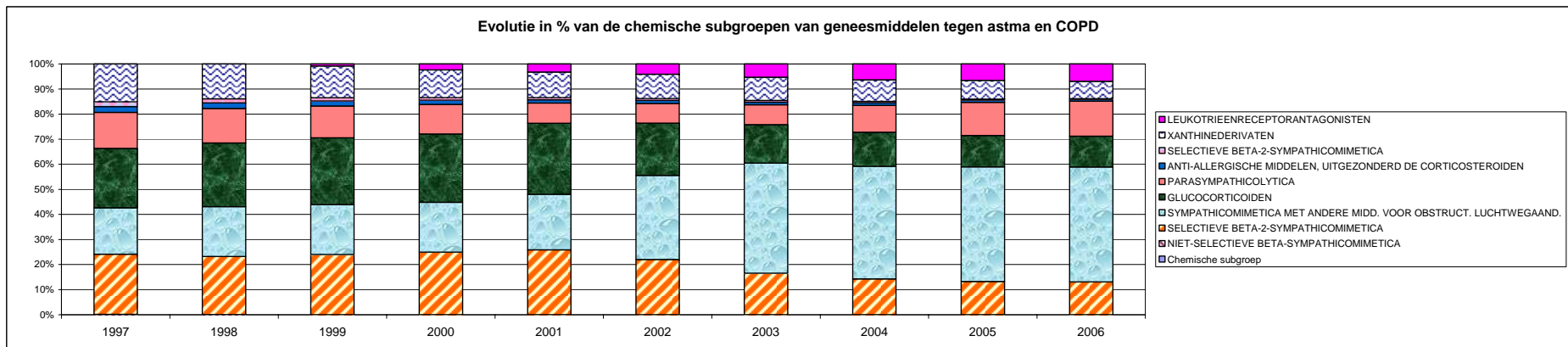
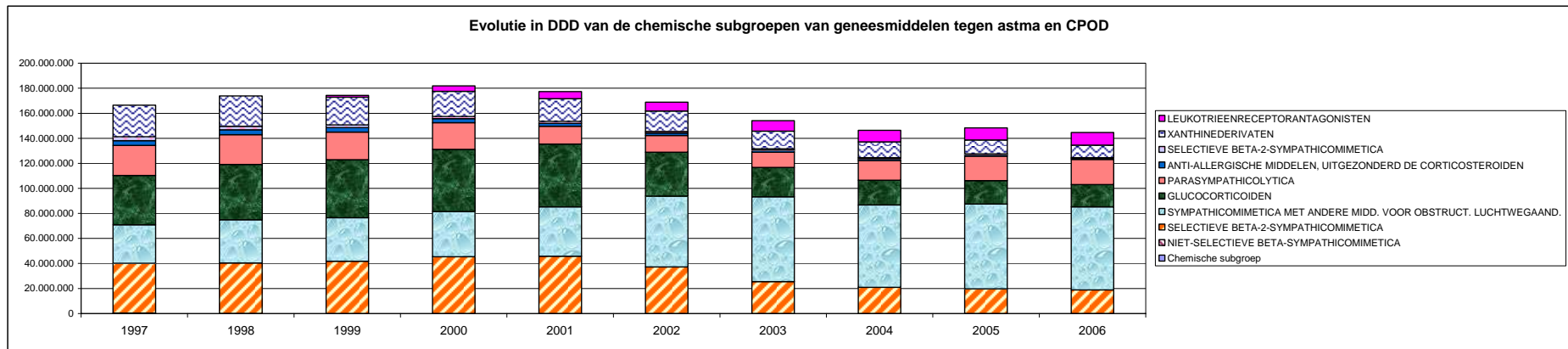
De kinderen worden vooral behandeld met anticholinergica en andere middelen waaronder de orale leukotriënenreceptorantagonisten. Meer dan één derde van de kinderen krijgen inhalatiecorticoïden.

Bij de volwassen astmalijders krijgt minder dan één derde zuivere inhalatiecorticoïden. Diegenen die een langwerkende beta2-agonist in aerosol met enkel dat geneesmiddel nemen, zijn veel minder talrijk (verhouding van 1 op 9) dan die die een aerosol met een combinatie van een corticoïde met een LABA (Long-Acting Beta-Agonist) gebruiken. Die keuze maakt het moeilijker om de behandeling regelmatig aan te passen in functie van de behandelingsfase van astma (vroegere step-up en step-down).

Bij de patiënten die verontsteld worden hoofdzakelijk te lijden aan COPD eerder dan aan astma maken de vaste combinaties met een langwerkende beta-agonist en een corticoïde de bulk uit. Dit voorschrift moet voorbehouden worden, volgens de geldende richtlijnen (GOLD) voor de ernstige en zeer ernstige graden van CPOD (GOLD III en IV). Het aantal gevallen die deze behandeling in vaste combinatie volgen, overschrijden ruim het aantal patiënten dat volgens de recentste epidemiologische schattingen aan CPOD GOLD III-IV lijdt.

Tabel 3.3.1. a Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Geneesmiddelen gebruikt bij astma en COPD – Volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
R03AB	NIET-SELECTIEVE BETA-SYMPATHICOMIMETICA	326.913	122.813	2.175	488	0	0	0	0	0	0
R03AC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	39.804.811	40.238.112	41.861.165	45.373.922	45.823.995	37.190.639	25.476.521	20.931.728	19.693.688	18.913.193
R03AK	SYMPATHICOMIMETICA MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. LUCHTWEGAAND.	30.777.610	34.558.670	34.637.615	36.123.840	39.290.305	56.587.900	67.693.251	65.741.861	67.827.099	66.213.984
R03BA	GLUCOCORTICOIDEN	39.457.281	44.199.701	46.378.929	49.610.253	50.246.722	35.137.755	23.542.684	19.923.204	18.625.939	17.824.865
R03BB	PARASYMPATHICOLYTICA	23.917.345	23.862.464	22.094.402	21.431.396	14.269.374	13.340.171	12.187.073	15.655.318	19.577.753	20.157.566
R03BC	ANTI-ALLERGISCHE MIDDELEN, UITGEZONDERD DE CORTICOSTEROIDEN	3.769.061	3.797.731	3.485.608	3.120.450	2.336.198	1.954.915	1.621.286	1.358.772	1.263.890	1.052.450
R03CC	SELECTIEVE BETA-2-SYMPATHICOMIMETICA	3.283.678	2.895.569	2.282.605	1.850.998	1.608.987	1.281.206	1.056.254	849.887	623.533	379.623
R03DA	XANTHINEDERIVATEN	25.069.021	24.172.252	22.049.259	20.091.972	18.048.172	16.297.434	14.231.167	12.689.840	11.085.675	9.957.830
R03DC	LEUKOTRIEENRECEPTORANTAGONISTEN	0	0	1.435.308	4.307.016	5.717.530	6.987.344	8.198.509	9.248.910	9.721.496	10.074.221
	Totaal	166.405.718	173.847.311	174.227.066	181.910.334	177.341.284	168.777.364	154.006.745	146.399.519	148.419.073	144.573.731

Tabel 3.3.1. b Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen: Aantal patiënten dat een geneesmiddel tegen astma en COPD gebruikt

ATC	Geneesmiddelengroep	Jonger dan 16 jaar	Van 16 tot 45 jaar	Meer dan 45 jaar	Totaal
R03	Middelen voor obstructieve aandoeningen van de luchtwegen	296.495	266.094	531.574	1.094.163
R03BB	Parasympatholytica	160.777	22.219	115.311	298.307
R03BA	Glucocorticoïden	117.403	88.791	158.951	365.145
R03AK06 en/of R03AK07	Salmeterol + Formoterol gecombineerd met andere middelen	32.999	83.468	215.233	331.700
R03AC12 en/of R03AC13	Salmeterol en/of Formoterol	4.354	9.673	37.095	51.122
zie lijst onderaan	Andere geneesmiddelen tegen astma en COPD	195.915	157.141	310.493	663.549
<i>waarvan Salmeterol en/of Formoterol zonder Glucocorticoïde</i>		<i>1.304</i>	<i>4.854</i>	<i>15.915</i>	<i>22.073</i>
<i>die ook zuurstof gebruiken (V03AN01)</i>		<i>137</i>	<i>791</i>	<i>18.416</i>	<i>19.344</i>

% van het totale aantal patiënten dat een geneesmiddel tegen astma en COPD gebruiken

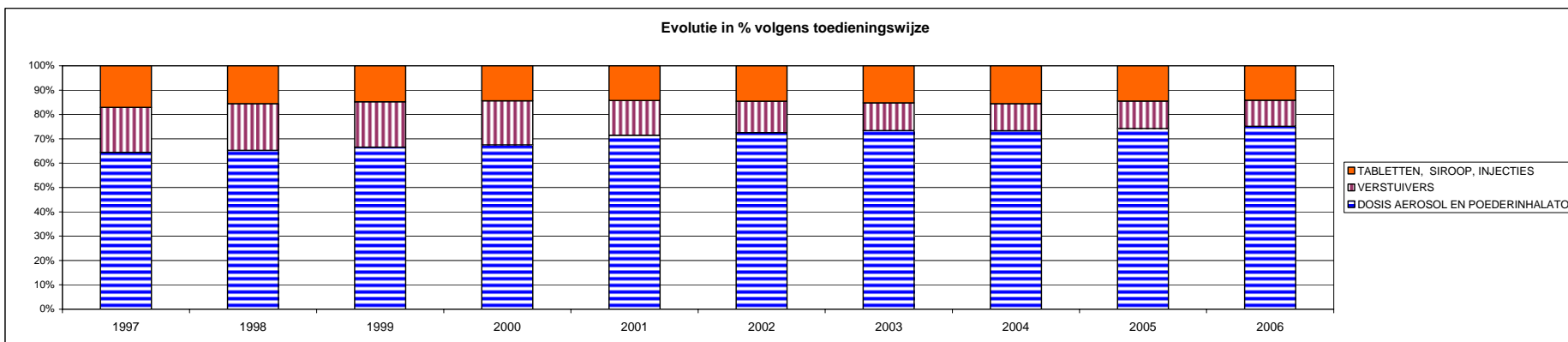
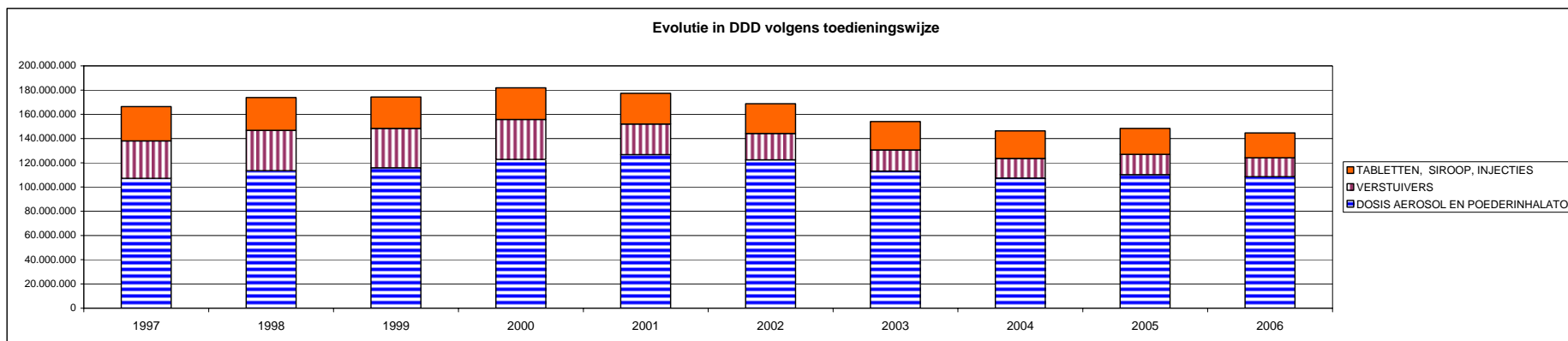
ATC	Geneesmiddelengroep	Jonger dan 16 jaar	Van 16 tot 45 jaar	Meer dan 45 jaar	Totaal
R03	Middelen voor obstructieve aandoeningen van de luchtwegen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
R03BB	Parasympatholytica	54,2%	8,4%	21,7%	27,3%
R03BA	Glucocorticoïden	39,6%	33,4%	29,9%	33,4%
R03AK06 en/of R03AK07	Salmeterol + Formoterol gecombineerd met andere middelen	11,1%	31,4%	40,5%	30,3%
R03AC12 en/of R03AC13	Salmeterol en/of Formoterol	1,5%	3,6%	7,0%	4,7%
zie lijst onderaan	Andere geneesmiddelen tegen astma en COPD	66,1%	59,1%	58,4%	60,6%
<i>waarvan Salmeterol en/of Formoterol zonder Glucocorticoïde</i>		<i>0,4%</i>	<i>1,8%</i>	<i>3,0%</i>	<i>2,0%</i>
<i>die ook zuurstof gebruiken (V03AN01)</i>		<i>0,0%</i>	<i>0,3%</i>	<i>3,5%</i>	<i>1,8%</i>

Medicamenten behorende tot "Andere geneesmiddelen tegen astma en COPD" :

ATC	Hoofbestanddeel
R03AC02	SALBUTAMOL
R03AC03	TERBUTALINE
R03AK03	FENOTEROL MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. AANDOENINGEN VD LUCHTWEGEN
R03AK04	SALBUTAMOL MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. AANDOENINGEN VD LUCHTWEGEN
R03BC01	CROMOGLICINEZUUR
R03CC02	SALBUTAMOL
R03CC03	TERBUTALINE
R03CC04	FENOTEROL
R03CC11	TULOButEROL
R03DA04	THEOFYLLINE
R03DA08	BAMIFYLLINE
R03DC01	ZAFIRLUKAST
R03DC03	MONTELUKAST

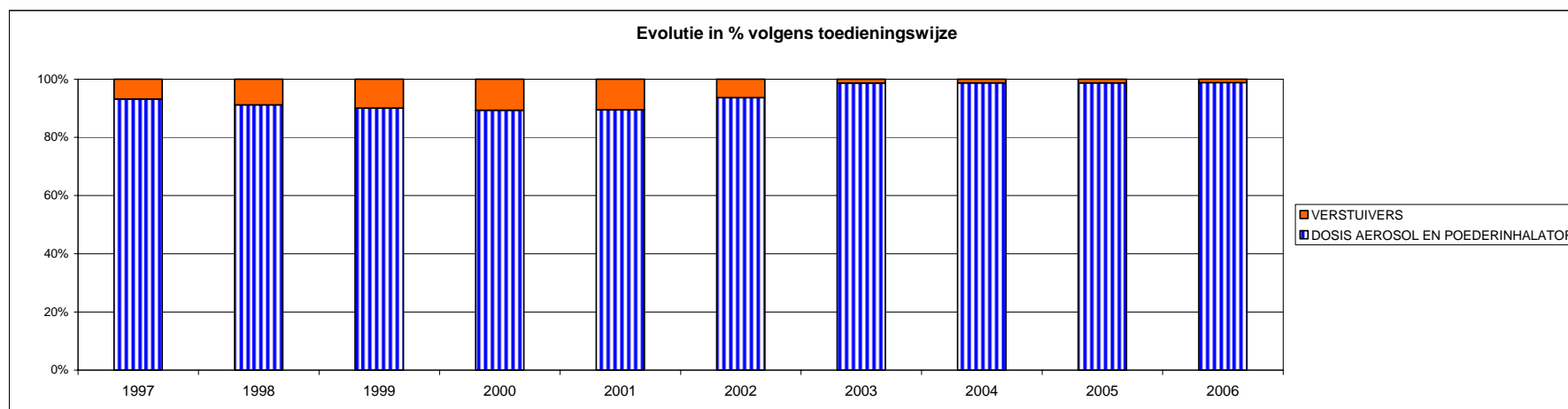
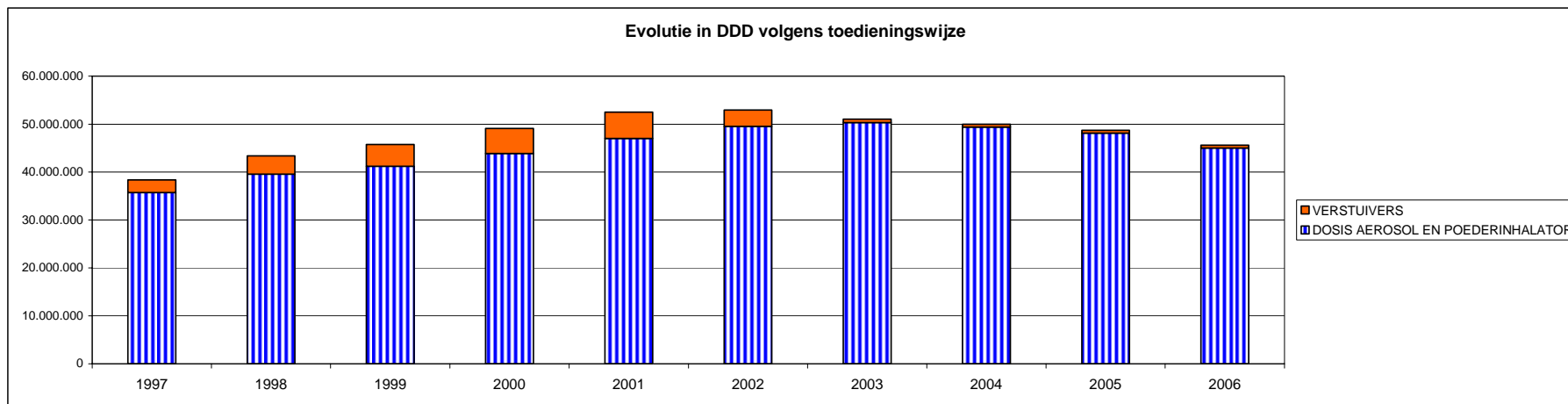
Tabel 3.3.1. c Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Geneesmiddelen gebruikt bij astma en COPD (R03) volgens toedieningswijze – volume (in DDD)

Toedieningswijze	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
DOSIS AEROSOL EN POEDERINHALATOR	107.133.759	113.510.976	115.967.993	122.808.619	126.688.408	122.456.841	113.075.331	107.373.536	110.181.075	108.579.452
VERSTUIVERS	30.919.702	33.268.974	32.492.341	32.852.135	25.278.523	21.754.895	17.445.774	16.237.565	16.807.517	15.582.800
TABLETTEN, SIROOP, INJECTIES	28.352.258	27.067.361	25.766.731	26.249.579	25.374.353	24.565.627	23.485.639	22.788.418	21.430.481	20.411.601
TOTAAL	166.405.718	173.847.311	174.227.066	181.910.334	177.341.284	168.777.364	154.006.745	146.399.519	148.419.073	144.573.853

Tabel 3.3.1. d Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Corticoïden gebruikt bij astma en COPD volgens toedingswijze – volume (in DDD)

Soort geneesmiddel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
DOSIS AEROSOL EN POEDERINHALATOR	35.735.098	39.551.893	41.186.440	43.889.340	47.025.474	49.542.405	50.341.390	49.373.038	48.109.445	45.026.683
VERSTUIVERS	2.621.862	3.818.543	4.560.476	5.233.591	5.484.989	3.369.520	677.601	633.029	622.464	550.564
TOTAAL	38.356.960	43.370.436	45.746.916	49.122.931	52.510.462	52.911.925	51.018.991	50.006.066	48.731.909	45.577.246

3.3.2 Antibiotica (tabellen 3.3.2. a tot en met c)

De globale evolutie, in DDD uitgedrukt, toonde ons in 2004 een significante vermindering, een overeenkomstige stijging in 2005 en vervolgens een lichte daling in 2006.

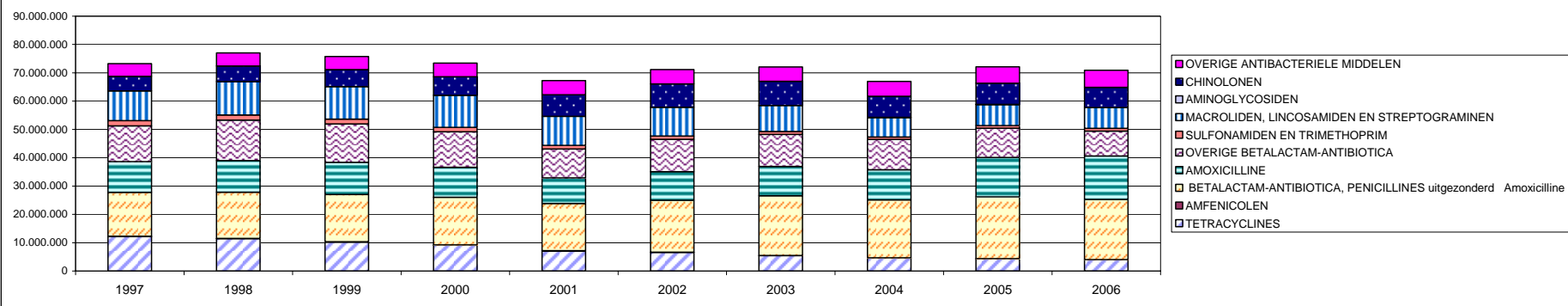
Als we de evolutie van de laatste jaren bekijken per antibioticaklasse dan zien we een constante verhoging in het voorschrijven van amoxicilline, wat overeenstemt met de aanbevelingen. De hoeveelheid voorschriften van amoxicilline in vergelijking met het geheel amoxicilline-clavulaanzuur + amoxicilline wordt belangrijker, wat eveneens wijst op een tendens naar het beter respecteren van de aanbevelingen. Na een duidelijke vermindering in 2004, steeg het voorschrijven van macroliden (en verwante middelen) terug in 2005 en bleef stabiel in 2006 . Het blijft in het bijzonder belangrijk bij kinderen (13 tot 20% volgens de leeftijdscategorie en naargelang het wordt voorgeschreven door een huisarts of een kinderarts). Zo'n veelvuldige keuze strookt niet met de voorschrijfaanbevelingen.

Het verbruik van chinolonen blijft groeien terwijl de tetracyclines daarentegen langzaam blijven verminderen.

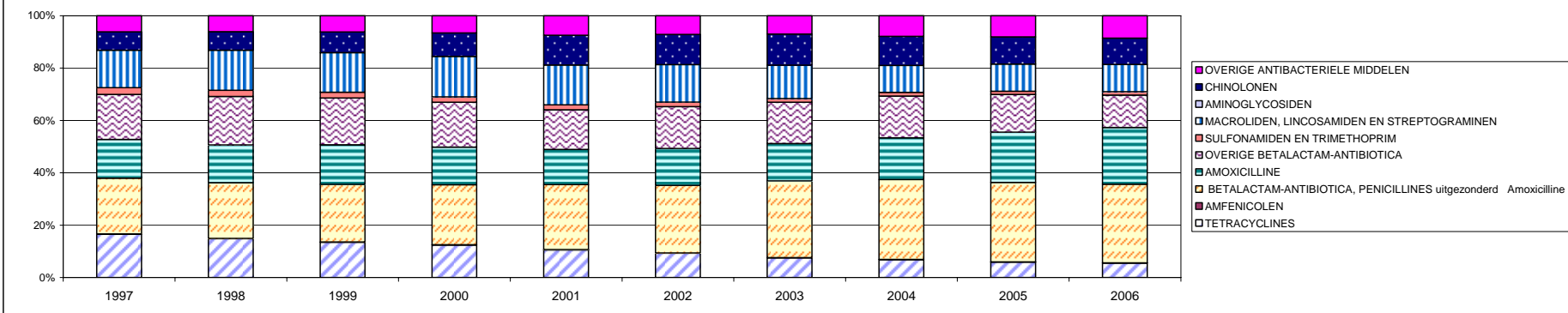
Tabel 3.3.2. a Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Antibiotica – volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
J01A	TETRACYCLINES	12.163.997	11.443.614	10.221.576	9.129.657	7.101.015	6.606.771	5.431.165	4.603.170	4.288.986	3.949.103
J01B	AMFENICOLEN	87.971	96.626	90.325	89.044	81.148	69.012	64.387	54.269	55.533	47.720
J01C uitgezonderd J01CA04	BETALACTAM-ANTIBIOTICA, PENICILLINES uitgezonderd Amoxicilline	15.556.003	16.326.399	16.681.592	16.820.868	16.683.086	18.341.753	21.114.317	20.449.597	21.876.800	21.299.696
J01CA04	AMOXICILLINE	10.821.714	11.147.328	11.442.513	10.563.314	9.049.524	10.045.679	10.296.701	10.645.005	13.821.274	15.348.712
J01D	OVERIGE BETALACTAM-ANTIBIOTICA	12.596.944	14.282.247	13.528.888	12.582.399	10.181.024	11.401.166	11.346.390	10.680.171	10.390.692	8.781.317
J01E	SULFONAMIDEN EN TRIMETHOPRIM	1.924.129	1.805.402	1.681.108	1.519.787	1.277.540	1.202.168	1.039.285	939.683	918.005	935.600
J01F	MACROLIDEN, LINCOSAMIDEN EN STREPTOGRAMINEN	10.457.197	11.795.356	11.453.471	11.355.159	10.252.203	10.167.471	9.198.752	6.885.187	7.490.380	7.348.329
J01G	AMINOGLYCOSIDEN	4.772	4.405	3.065	3.013	3.943	5.279	4.692	7.919	8.074	8.165
J01M	CHINOLONEN	5.153.907	5.474.097	6.010.272	6.565.450	7.638.158	8.242.951	8.523.134	7.446.924	7.468.082	7.145.742
J01X	OVERIGE ANTIBACTERIELE MIDDELEN	4.504.283	4.653.040	4.673.412	4.815.929	4.994.092	5.042.248	5.048.841	5.262.127	5.807.514	6.062.275
Totaal		73.270.918	77.028.514	75.786.221	73.444.618	67.261.732	71.124.497	72.067.663	66.974.050	72.125.339	70.926.658

Evolutie in DDD van therapeutische subgroepen van antibiotica

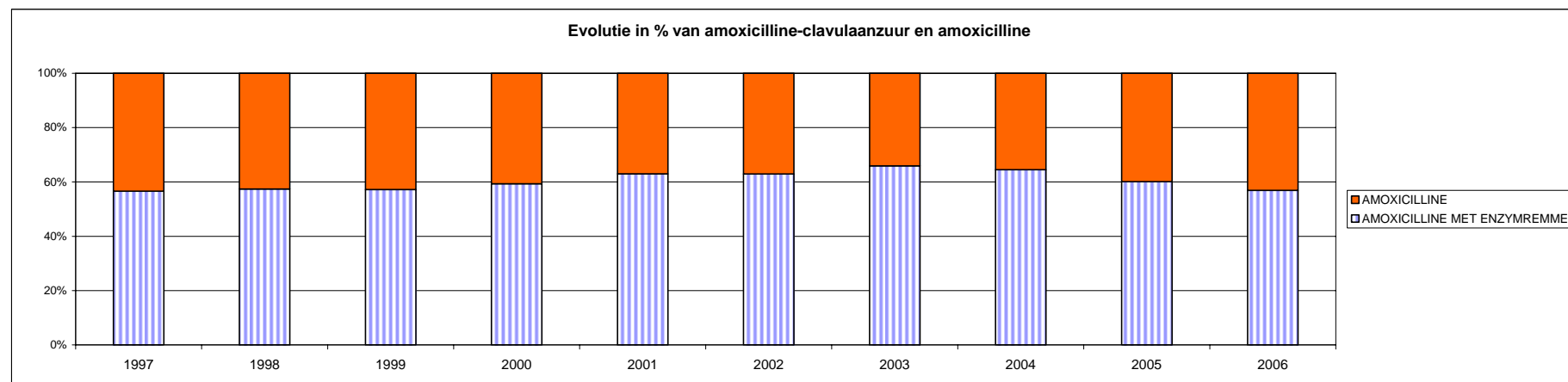
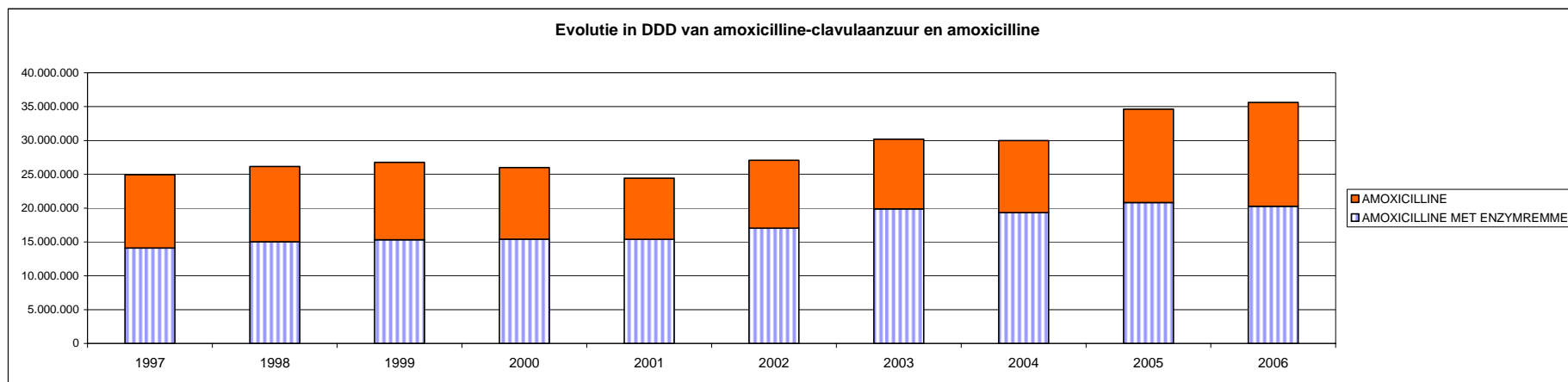

Evolutie in % van therapeutische subgroepen van antibiotica

Tabel 3.3.2. b Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Verband tussen amoxicilline-clavulaanzuur en amoxicilline

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
J01CR02	AMOXICILLINE MET ENZYMRERMER	14.111.874	15.023.840	15.330.154	15.415.701	15.394.955	17.045.550	19.905.047	19.342.248	20.810.492	20.276.148
J01CA04	AMOXICILLINE	10.821.714	11.147.328	11.442.513	10.563.314	9.049.524	10.045.679	10.296.701	10.645.005	13.821.274	15.348.712
Totaal		24.933.588	26.171.168	26.772.667	25.979.015	24.444.479	27.091.228	30.201.748	29.987.252	34.631.766	35.624.860
In % van totaal											
J01CR02	AMOXICILLINE MET ENZYMRERMER	56,6%	57,4%	57,3%	59,3%	63,0%	62,9%	65,9%	64,5%	60,1%	56,9%
J01CA04	AMOXICILLINE	43,4%	42,6%	42,7%	40,7%	37,0%	37,1%	34,1%	35,5%	39,9%	43,1%
Totaal		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 3.3.2. c Voorschriften van officieel erkende huisartsen en kinderartsen: Vergelijking van het voorschrijven van antibiotica aan kinderen door huisartsen en kinderartsen – volume (in DDD)

ATC05-4	Therapeutische subgroep	Officieel erkende huisartsen - Volume (in DDD)				Kinderartsen - Volume (in DDD)			
		0 tot 5 jaar	in %	6 tot 10 jaar	in %	0 tot 5 jaar	in %	6 tot 10 jaar	in %
J01A	TETRACYCLINES	1.468	0,1%	4.406	0,2%	58	0,0%	563	0,2%
J01B	AMFENICOLEN	6.138	0,2%	3.044	0,2%	7.726	0,8%	2.359	0,9%
J01C	BETALACTAM-ANTIBIOTICA, PENICILLINES	1.838.615	68,1%	1.361.498	68,1%	637.473	65,0%	135.619	49,9%
J01D	OVERIGE BETALACTAM-ANTIBIOTICA	384.651	14,2%	261.511	13,1%	125.332	12,8%	38.646	14,2%
J01E	SULFONAMIDEN EN TRIMETHOPRIM	64.863	2,4%	37.725	1,9%	33.493	3,4%	10.293	3,8%
J01F	MACROLIDEN, LINCOSAMIDEN EN STREPTOGRAMINEN	383.909	14,2%	295.563	14,8%	124.857	12,7%	53.284	19,6%
J01G	AMINOGLYCOSIDEN	222	0,0%	128	0,0%	2.870	0,3%	4.378	1,6%
J01M	CHINOLONEN	3.181	0,1%	4.763	0,2%	3.559	0,4%	3.872	1,4%
J01X	OVERIGE ANTIBACTERIELE MIDDELEN	16.288	0,6%	31.705	1,6%	45.824	4,7%	22.655	8,3%
Totaal		2.699.334	100,0%	2.000.343	100,0%	981.191	100,0%	271.668	100,0%

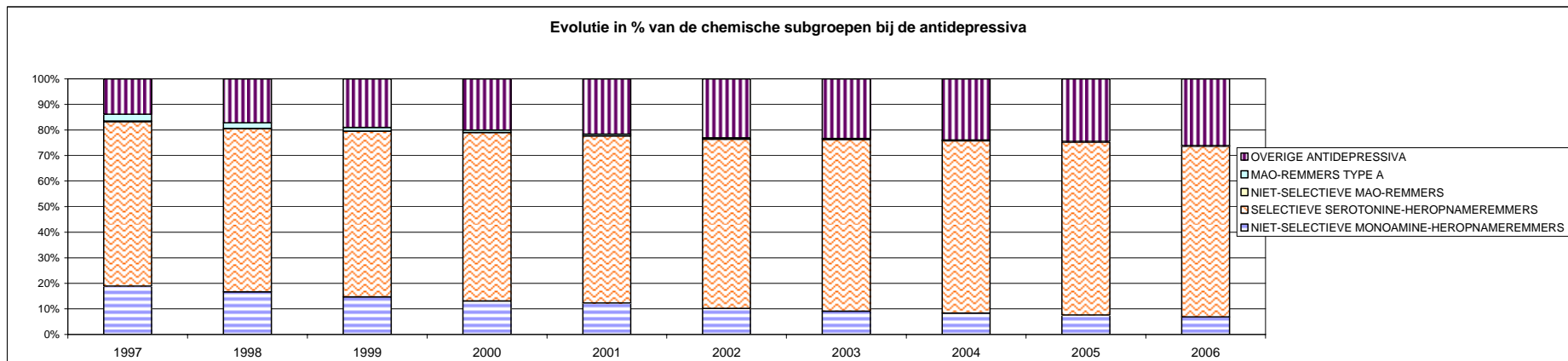
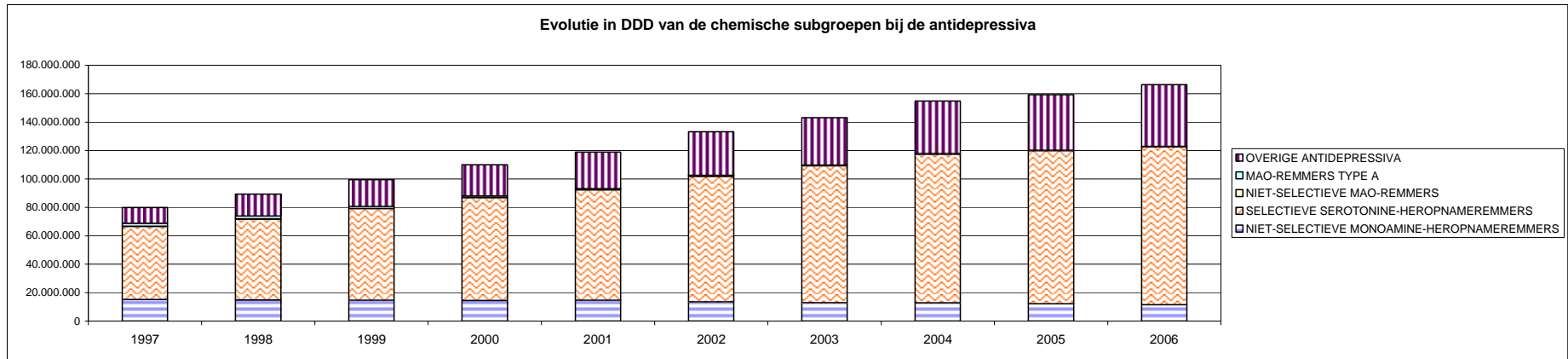
3.3.3 Antidepressiva (tabellen 3.3.3. a en b)

Het aantal DDD van antidepressiva, terugbetaald door het RIZIV, blijft groeien, in het bijzonder voor de selectieve serotonine-heropnameremmers maar vooral voor de nieuwe geneesmiddelen die men terugvindt in de tweede groep van de classificatie volgens het BCFI ("Overige antidepressiva" in de tabel, soms ook atypische antidepressiva genoemd). De terugbetaling van de niet-selectieve monoamine-heropnameremmers (de tricyclische antidepressiva) en de niet-selectieve mao-remmers blijven dalen.

Het aantal personen dat minstens één verpakking van een antidepressivum terugbetaald kreeg, blijft stabiel (ongeveer 1 miljoen personen). 23% van dit aantal zijn beperkt tot één enkele terugbetaalde verpakking op een jaar.

Tabel 3.3.3. a Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Antidepressiva – volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
N06AA	NIET-SELECTIEVE MONOAMINE-HEROPNAMEREMMERS	15.102.161	14.902.987	14.646.382	14.428.844	14.634.656	13.559.872	13.007.254	12.893.754	12.119.317	11.429.814
N06AB	SELECTIEVE SEROTONINE-HEROPNAMEREMMERS	51.488.693	57.005.016	64.543.832	72.490.455	77.806.840	88.363.992	96.243.312	104.612.396	107.823.814	111.186.467
N06AF	NIET-SELECTIEVE MAO-REMMERS	169.950	111.090	8.250	2.580	870	0	0	0	0	0
N06AG	MAO-REMMERS TYPE A	2.127.320	1.923.125	1.465.590	1.087.775	815.850	658.820	537.620	435.845	357.935	301.870
N06AX	OVERIGE ANTIDEPRESSIVA	11.042.231	15.346.150	18.859.583	21.954.072	25.653.649	30.692.434	33.350.097	36.995.164	38.925.416	43.444.643
	Totaal	79.930.355	89.288.368	99.523.637	109.963.726	118.911.865	133.275.118	143.138.283	154.937.159	159.226.482	166.362.794

Tabel 3.3.3. b Verdeling van de patiënten die een antidepressivum hebben genomen – volume (in DDD)

Gebruik van antidepressiva in 2006	Aantal patiënten	waarvan : patiënten die slechts één verpakking genomen hebben
1. Minder dan 30 DDD	150.073	140.747
2. Van 30 tot 59 DDD	141.598	81.000
3. Van 60 tot 89 DDD	90.223	13.440
4. Van 90 tot 365 DDD	473.471	3.148
5. Meer dan 365 DDD	172.517	0
TOTAAL	1.027.882	238.335

* Er zijn onder de anti-depressiva beschikbaar in 2006 enkele grote verpakkingen waarvan de DPP (het aantal DDD per verpakking) groter is dan 89.
 Voorbeelden :
 - Fluoxone Divule compr. sec. 100 x 20 mg
 - Citalopram EG compr. 98 x 20 mg

3.3.4 Middelen tegen Alzheimer (tabel 3.3.4)

Het aantal patiënten dat een terugbetaling van een geneesmiddel tegen Alzheimer gekregen heeft, blijft stijgen en situeert zich rond de 30.941 personen in 2006 met een waarschijnlijk toereikende therapietrouw (300 DDD gemiddeld per jaar).

36% onder hen hebben één of meerdere neuroleptica voorgeschreven gekregen : 21% van het aantal patiënten dat aan Alzheimer lijdt, hebben een atypisch neurolepticum voorgeschreven gekregen, 9% een klassiek neurolepticum en 6% een combinatie van beide types van neuroleptica.

Tabel 3.3.4 Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen: Aantal patiënten dat een anti-Alzheimermiddel (N06D) neemt

Geneesmiddelen (1)	Aantal patiënten (2)	In % van de patiënten die een anti-Alzheimermiddel nemen (3)	Volume (DDD) (4)	Gemiddeld volume per patiënt (5)=(4)/(2)
Geneesmiddelen anti-Alzheimer (N06D)	30.941	100,0%	9.293.039	300,3

Aantal patiënten dat bovendien een neuroleptica gebruikt :

Atypische neuroleptica alleen (N05AH + N05AX)	6.555	21,2%	484.964	74,0
Klassieke neuroleptica alleen (N05 uitgezonderd N05AH en N05AX)	2.724	8,8%	82.032	30,1
Combinatie van klassieke en atypische neuroleptica	1.791	5,8%	200.857	112,1
Totaal :	11.070	35,8%	767.853	69,4

3.3.5 Anti-epileptica (tabel 3.3.5)

Natriumvalproaat blijft het meest voorgeschreven vergoedbare anti-epilepticum in alle leeftijdscategorieën (van 0 tot 65 jaar), vóór carbamazepine.

Bij de 65-plussers werd carbamazepine ongeveer evenveel keer terugbetaald als natriumvalproaat.

Bij de nieuwe geneesmiddelen is gabapentine het anti-epilepticum dat het meest werd terugbetaald.

Wat het aantal DDD betreft is, bij de heel jonge kinderen (van 0 tot 5 jaar) vigabatrine, na valproïnezuur en carbamazepine, het derde voorgeschreven anti-epilepticum en bij de oudere kinderen (6 tot 15 jaar) is dat lamotrigine.

Tabel 3.3.5 Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen: eerste voorschriften van een anti-epilepticum (N03A) – Aantal patiënten tijdens het 2de semester van 2005

ATC	Hoofdbestanddeel	0 tot 5 jaar	6 tot 15 jaar	16 tot 64 jaar	65 jaar en meer	Totaal	% van het totale aantal patiënten
N03AG01	ACIDE VALPROIQUE	310	516	6.587	2.573	9.986	39,9%
N03AF01	CARBAMAZEPINE	58	133	3.720	2.134	6.045	24,2%
N03AX12	GABAPENTINE	0	1	312	488	801	3,2%
N03AB02	PHENYTOINE	2	10	619	567	1.198	4,8%
N03AA03	PRIMIDONE	0	2	217	705	924	3,7%
N03AX09	LAMOTRIGINE	9	61	1.217	230	1.517	6,1%
N03AA02	PHENOBARBITAL	1	0	190	137	328	1,3%
N03AB52	PHENYTOINE, ASSOCIATIONS	0	0	116	99	215	0,9%
N03AX14	LEVETIRACETAM	17	22	263	172	474	1,9%
N03AF02	OXCARBAZEPINE	0	29	74	50	153	0,6%
N03AX11	TOPIRAMATE	15	59	2.416	143	2.633	10,5%
N03AG04	VIGABATRINE	24	0	4	1	29	0,1%
N03AD01	ETHOSUXIMIDE	7	11	11	1	30	0,1%
N03AX13	PHENETURIDE	0	0	3	2	5	0,0%
N03AG06	TIAGABINE	0	0	1	0	1	0,0%
TOTAAL		396	772	15.761	8.093	25.022	100,0%

Opmerking : een aantal patiënten ontvangt direct meer dan één werkzaam bestanddeel vanaf het eerste voorschrift ; ze zijn slechts éénmaal in het totaal verrekend

3.3.6 Hartvaatstelsel (tabellen 3.3.6. a tot en met f)

Ook in 2006 heeft de stijgende trend in het voorgeschreven volume zich doorgezet. De stijging doet zich zowel voor bij de bloeddrukverlagende middelen als de cholesterolverlagende middelen. De «andere cardiovasculaire middelen» kennen een terugval in het gebruik (in deze klasse zitten de hartglycosiden, de anti-aritmica en molsidomine).

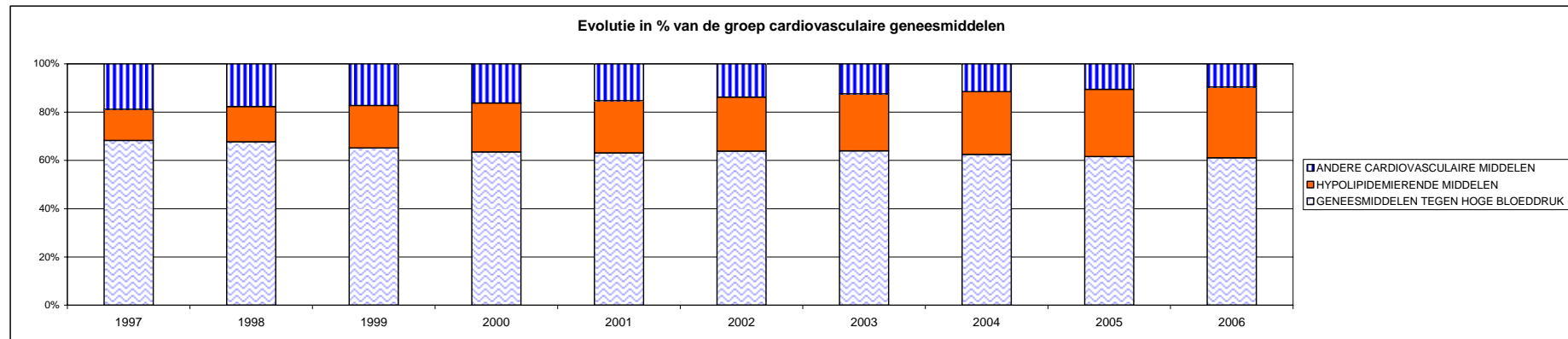
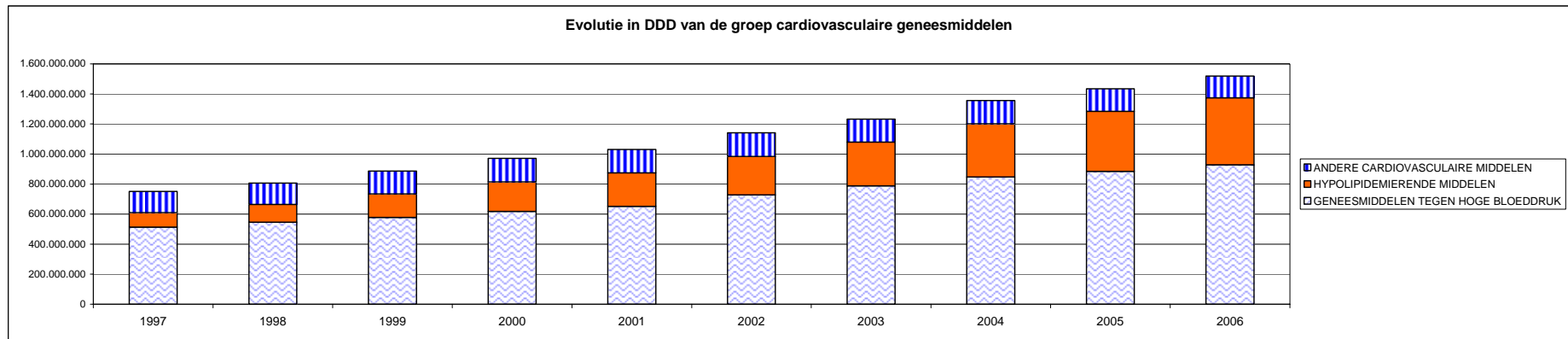
Alle verschillende klassen van bloeddrukverlagers zien hun volume stijgen. Binnen de betablokkers blijft het gebruik van atenolol verder dalen. Binnen de groep van geneesmiddelen die de werking van angiotensine-2 remmen is er een stijging in volume van zowel de ACE-remmers als de angiotensine-2-receptorblokkers (sartanen). Van deze twee klassen daalt de kost per DDD voor de ACE-remmers. De ACE-remmers zijn goedkoper doordat er generische alternatieven ter beschikking zijn in tegenstelling tot de sartanen. Bij de calciumantagonisten blijft het voorgeschreven volume van de afgeleiden van de dihydropyridines zoals amlodipine, nifedipine, e.a. stijgen.

In 2006 waren meer dan 2 000 000 patiënten in behandeling met één of meer antihypertensiva. Van de meeste klassen varieerde het voorgeschreven volume van 200 tot 300 DDD's per jaar. Een uitzondering hierop vormen de geneesmiddelen tegen angiotensine 2. Van deze groep werden gemiddeld 430 DDD's per patiënt en per jaar voorgeschreven. Een gedetailleerde analyse van het volume dat per patiënt aan sartanen werd voorgeschreven toonde aan dat van deze subklasse in de meerderheid van de gevallen meer dan één DDD per dag werd voorgeschreven. Met andere woorden de verpakkingen met dubbele dosis werden meer voorgeschreven dan die met de enkele dosis. Het feit dat in 2005 grote verpakkingen van sartanen enkel beschikbaar waren voor de dubbele dosis is hier wellicht niet vreemd aan.

Het aandeel van de statines binnen de hypolipemiërende middelen blijft sinds een tiental jaren stijgen. Het jaar 2006 is nochtans gekenmerkt door een lichte stijging van het aandeel van de fibraten. We moeten er op wijzen dat het SCORE - model van start ging in mei 2006 en dat de drempelwaarden voor cholesterolemie verminderd werden bij bepaalde patiënten met een hoog cardiovasculair risico (totale cholesterolemie \geq 175 mg/dl of LDL cholesterolemie \geq 100 mg/dl).

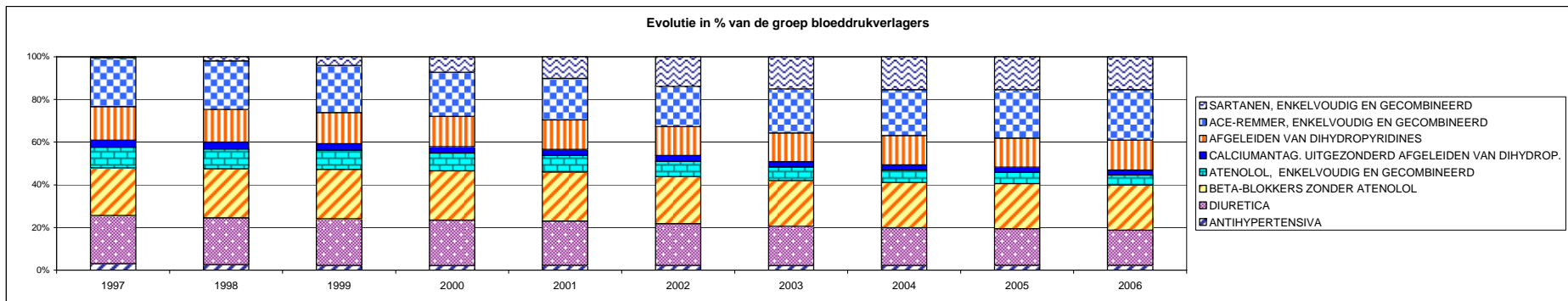
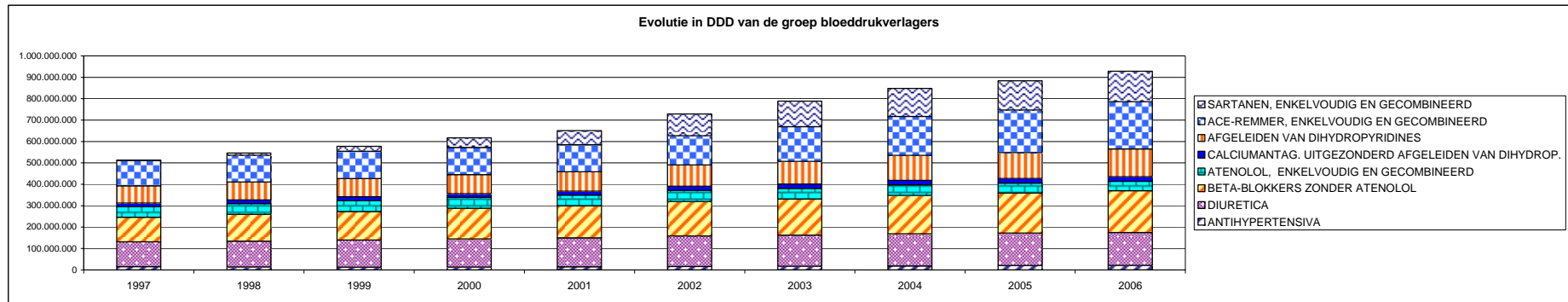
Tabel 3.3.6. a Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Cardiovasculaire geneesmiddelen – volume (in DDD)

ATC	groep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
C02 + C03 + C07 + C08 + C09	GENEESMIDDELEN TEGEN HOGE BLOEDDRUK	512.881.317	545.749.699	577.495.120	617.191.061	651.034.512	728.349.307	788.325.832	847.768.076	884.308.151	928.656.289
C10	HYPOLIPIDEMIERENDE MIDDELEN	96.809.844	118.320.300	156.582.515	197.201.188	222.822.606	255.487.049	290.797.747	353.219.561	399.962.995	445.662.246
C01	ANDERE CARDIOVASculaire MIDDELEN	141.203.112	142.100.580	152.051.340	156.752.116	156.934.942	156.779.514	153.072.999	155.081.871	150.257.247	144.740.936
TOTAAL		750.894.273	806.170.579	886.128.975	971.144.365	1.030.792.061	1.140.615.870	1.232.196.577	1.356.069.509	1.434.528.393	1.519.059.471

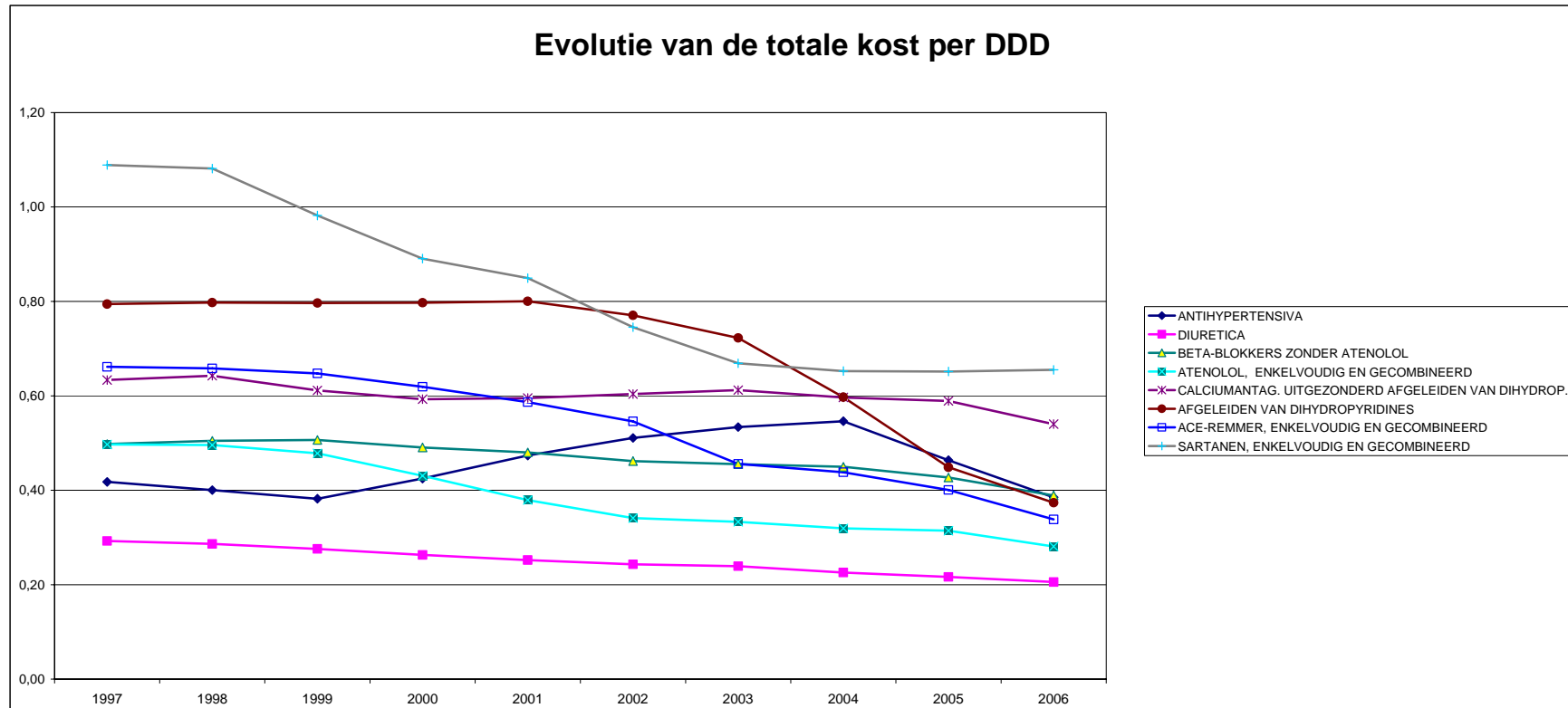
Tabel 3.3.6. b Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Bloeddrukverlagers (C02, C03, C07, C08 en C09) – volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
C02	ANTIHYPERTENSIVA	15.586.006	14.189.035	12.735.477	13.222.099	14.707.893	16.235.174	17.160.665	18.600.932	20.328.106	21.159.160
C03	DIURETICA	115.832.102	119.961.461	126.524.911	131.593.911	135.091.723	142.575.172	145.126.679	150.124.559	151.723.675	153.143.239
C07 uitgezonderd Atenolol	BETA-BLOKKERS ZONDER ATENOLOL	114.584.845	125.096.543	133.839.769	142.790.436	149.751.218	161.201.120	168.763.679	179.902.894	187.284.014	196.072.146
C07AB03 + C07CB03 + C07FB03 + C07DB01	ATENOLOL, ENKELVOUDIG EN GECOMBINEERD	49.396.998	50.680.897	51.393.763	51.300.473	50.222.194	51.676.407	49.895.377	48.706.797	46.302.379	43.919.053
C08 uitgezonderd C08CA	CALCIUMANTAG, UITGEZONDERD AFGELEIDEN VAN DIHYDROP.	17.136.840	17.676.727	17.847.706	18.087.040	18.648.929	19.546.756	20.071.263	21.067.016	21.457.002	21.477.534
C08CA	AFGELEIDEN VAN DIHYDROPIRIDINES	80.658.064	83.532.883	84.255.721	87.950.371	89.983.175	99.093.603	105.944.580	116.574.352	120.763.388	129.904.008
C09A + C09B	ACE-REMMER, ENKELVOUDIG EN GECOMBINEERD	117.396.258	124.368.324	127.309.201	127.664.506	126.681.115	136.818.070	162.304.280	182.328.480	199.336.375	220.025.875
C09C + C09D	SARTANEN, ENKELVOUDIG EN GECOMBINEERD	2.290.204	10.243.828	23.588.572	44.582.225	65.948.265	101.203.004	119.059.808	130.463.046	137.113.214	142.955.274
	Totaal	512.881.317	545.749.699	577.495.120	617.191.061	651.034.512	728.349.307	788.325.832	847.768.076	884.308.151	928.656.289

Tabel 3.3.6. c Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Bloeddrukverlagers (C02, C03, C07, C08 en C09) – totale kost per DDD

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
C02	ANTIHYPERTENSIVA	0,42	0,40	0,38	0,42	0,47	0,51	0,53	0,55	0,46	0,39
C03	DIURETICA	0,29	0,29	0,28	0,26	0,25	0,24	0,24	0,23	0,22	0,21
C07 uitgezonderd Atenolol	BETA-BLOKKERS ZONDER ATENOLOL	0,50	0,50	0,51	0,49	0,48	0,46	0,46	0,45	0,43	0,39
C07AB03 + C07CB03 + C07FB03 + C07DB01	ATENOLOL, ENKELVOUDIG EN GECOMBINEERD	0,50	0,50	0,48	0,43	0,38	0,34	0,33	0,32	0,31	0,28
C08 uitgezonderd C08CA	CALCIUMANTAG. UITGEZONDERD AFGELEIDEN VAN DIHYDROP.	0,63	0,64	0,61	0,59	0,60	0,60	0,61	0,60	0,59	0,54
C08CA	AFGELEIDEN VAN DIHYDROPIRIDINES	0,79	0,80	0,80	0,80	0,80	0,77	0,72	0,60	0,45	0,37
C09A + C09B	ACE-REMMER, ENKELVOUDIG EN GECOMBINEERD	0,66	0,66	0,65	0,62	0,59	0,55	0,46	0,44	0,40	0,34
C09C + C09D	SARTANEN, ENKELVOUDIG EN GECOMBINEERD	1,09	1,08	0,98	0,89	0,85	0,75	0,67	0,65	0,65	0,66
	Totaal	0,54	0,55	0,55	0,54	0,53	0,51	0,48	0,46	0,42	0,39

Tabel 3.3.6. d Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen: Bloeddrukverlagers (C02, C03, C07, C08 en C09) – volume (in DDD) en aantal patiënten

ATC05-3	Therapeutische hoofdgroep	Aantal patiënten	Aantal patiënten in % van het totaal aantal patiënten	Volume (DDD)	Totale kost	Volume/patiënt	Kost/DDD	Kost/patiënt
C02	ANTIHYPERTENSIVA	91.192	4,2%	23.637.433	9.159.481	259,2	0,39	100,4
C03	DIURETICA	712.819	33,2%	170.248.993	35.048.317	238,8	0,21	49,2
C07	BETA-BLOKKERS	1.297.263	60,4%	265.926.488	100.220.733	205,0	0,38	77,3
C08	CALCIUMANTAGONISTEN	527.780	24,6%	169.815.020	67.474.566	321,8	0,40	127,8
C09	MIDDELEN AANGRIJPEND OP HET RENINE-ANGIOTENSINESYSTEEM	940.498	43,8%	405.191.887	187.295.794	430,8	0,46	199,1
TOTAAL ANTIHYPERTENSIVA*		2.146.479	100,0%	1.034.819.821	399.198.891	482,1	0,39	186,0

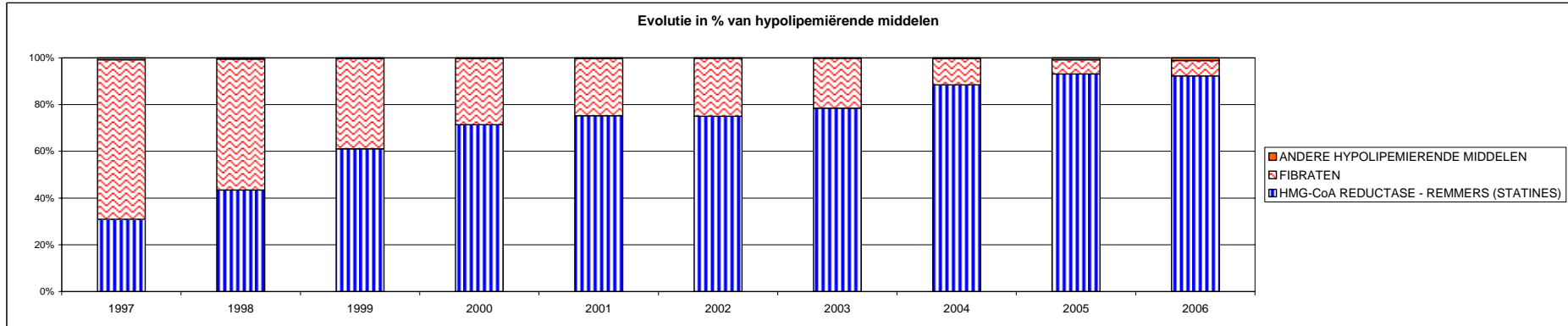
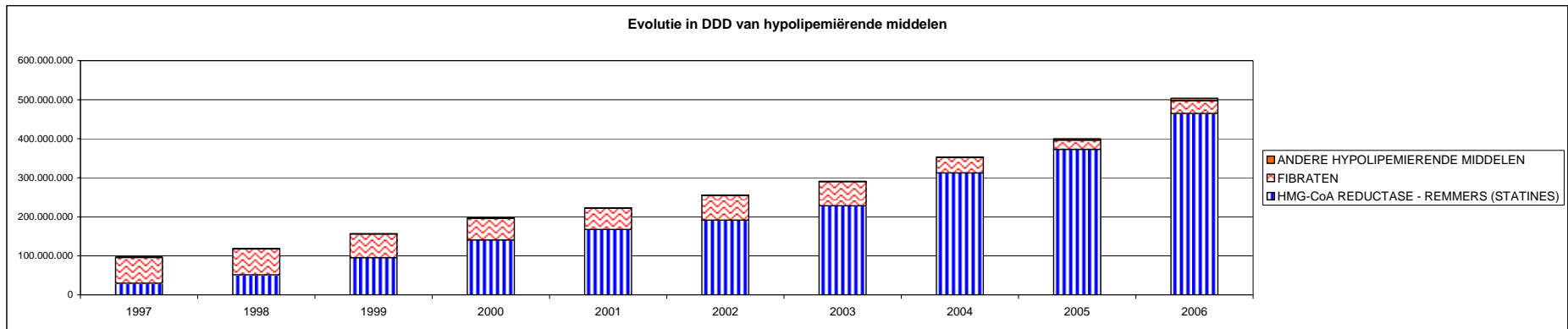
*Bepaalde patiënten ontvangen antihypertensiva van verschillende therapeutische hoofdgroepen ; ze zijn slechts éénmaal in rekening gebracht in het totaal

Tabel 3.3.6. e Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen: Verdeling van de patiënten die een sartaan (C09C) hebben gebruikt volgens het volume van behandeling (in DDD)

Gebruik van sartanen in 2006	Aantal patiënten	waarvan : patiënten die slechts één verpakking genomen hebben
1. Minder dan 100 DDD	20.106	18.748
2. Van 100 tot 365 DDD	128.180	13.913
3. Van 366 tot 730 DDD	163.398	0
4. Meer dan 730 DDD	53.339	0
TOTAAL	365.023	32.661

Tabel 3.3.6. f Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Cholesterolverlagende middelen (C10) – volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
C10AA	HMG-CoA REDUCTASE - REMMERS (STATINES)	29.943.315	51.414.603	95.692.129	140.940.122	167.718.993	191.686.825	228.282.770	312.348.823	372.658.546	464.861.301
C10AB	FIBRATEN	66.106.101	66.301.254	60.437.420	55.863.051	54.738.487	63.449.200	62.170.278	40.046.220	24.223.503	33.123.513
C10AC + C10AD + C10AX	ANDERE HYPOLIPEMIERENDE MIDDELEN	760.428	604.443	452.967	398.015	365.126	351.024	344.699	824.519	3.080.946	5.610.959
	Totaal	96.809.844	118.320.300	156.582.515	197.201.188	222.822.606	255.487.049	290.797.747	353.219.561	399.962.995	503.595.772

3.3.7 Middelen gebruikt bij diabetes (tabellen 3.3.7.a et 3.3.7.b)

In 2006 hebben 436.530 patiënten (=100%) minstens één verpakking terugbetaald gekregen van een geneesmiddel dat gebruikt wordt bij de behandeling van diabetes waarvan 321.941 personen voor enkel een oraal hypoglykemiërend middel. 53.196 personen namen (minstens) een oraal hypoglykemiërend middel samen met insuline in de loop van hetzelfde jaar (12% van het totaal). 114.589 personen kregen insuline (26% van het totaal) waarvan 61.393 enkel insuline hebben gekregen tijdens dat jaar (14% van het totaal).

De cijfers tonen ook een belangrijk hoeveelheid uitgevoerde behandelingen met analoge insulines aan. Deze behandelingen hebben een (veel) hogere kostprijs, terwijl we niet over voldoende bewijzen beschikken dat zo'n keuze een groter profijt op lange termijn oplevert.

Bij de orale antidiabetica is metformine het meest terugbetaalde geneesmiddel, wat overeenstemt met de aanbevelingen voor diabetes type 2.

Van de personen die orale antidiabetica nemen, hebben 39,6% een statine ontvangen en 5,6% een fibraat.

Tabel 3.3.7a Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen**Patiënten die enkel insuline of een gelijksoortig middel nemen (A10A)**

Geneesmiddelen (1)	Aantal patiënten (2)	In % van de patiënten die insuline nemen (3)	Volume (DDD) (4)	Gemiddeld volume per patiënt (5)=(4)/(2)
Insulines (A10A)	61.393	100,0%	27.086.263	441,2
Antitrombotische middelen (B01)	13.890	22,6%	2.807.712	202,1
Statines (C10AA)	21.856	35,6%	12.159.400	556,3
Fibraten (C10AB)	1.946	3,2%	609.820	313,4
Andere cholesterolverlagers (C10AC+C10AD+C10AX)	715	1,2%	179.408	250,9

Patiënten die enkel een hypoglykemiërend geneesmiddel nemen (A10B)

Geneesmiddelen (1)	Aantal patiënten (2)	In % van de patiënten die een hypoglykemiërend middel nemen (3)	Volume (DDD) (4)	Gemiddeld volume per patiënt (5)=(4)/(2)
Hypoglykemiërende middelen (A10B)	321.941	100,0%	96.747.915	300,5
Antitrombotische middelen (B01)	55.786	17,3%	10.211.127	183,0
Statines (C10AA)	127.522	39,6%	68.554.548	537,6
Fibraten (C10AB)	17.890	5,6%	5.865.427	327,9
Andere cholesterolverlagers (C10AC+C10AD+C10AX)	2.715	0,8%	711.010	261,9

Patiënten die insuline of een gelijksoortig middel (A10A) nemen en een hypoglykemiërend geneesmiddel (A10B)

Geneesmiddelen (1)	Aantal patiënten (2)	In % van de patiënten die insuline en een hypoglykemiërend middel nemen (3)	Volume (DDD) (4)	Gemiddeld volume per patiënt (5)=(4)/(2)
Insulines (A10A)	53.196	100,0%	21.725.538	408,4
Hypoglykemiërende middelen (A10B)	53.196	100,0%	19.076.922	358,6
Antitrombotische middelen (B01)	13.478	25,3%	2.777.629	206,1
Statines (C10AA)	28.256	53,1%	16.733.307	592,2
Fibraten (C10AB)	3.791	7,1%	1.333.183	351,7
Andere cholesterolverlagers (C10AC+C10AD+C10AX)	792	1,5%	198.323	250,4

Tabel 3.3.7.b Voorschriften van huisartsen, specialisten en tandartsen

Geneesmiddelen tegen diabetes		Aantal patiënten 2006
A10AB01	HUMANE INSULINE (fast-acting)	28.839
A10AB04	INSULINE LISPRO (fast-acting)	4.984
A10AB05	INSULINE ASPART (fast-acting)	20.762
A10AC01	HUMANE INSULINE (intermediate-acting)	29.453
A10AD01	HUMANE INSULINE (intermediate+fast-acting)	55.183
A10AD05	INSULINE ASPART (intermediate+fast-acting)	7.733
A10AE01	HUMANE INSULINE (long-acting)	577
A10AE04	INSULINE GLARGINE (long-acting)	27.011
A10AE05	INSULINE DETEMIR (long-acting)	6.166
A10A	INSULINES EN ANALOGEN	114.589
<i>aantal hiervan dat geen hypoglykemiërende middelen gebruikt</i>		61.393
A10BA02	METFORMINE	270.080
A10BB01	GLIBENCLAMIDE	15.814
A10BB07	GLIPIZIDE	5.013
A10BB08	GLIQUIDON	39.358
A10BB09	GLICLAZIDE	91.791
A10BB12	GLIMEPIRIDE	26.516
A10BD02	METFORMINE MET SULFONYLUREUMDERIVATEN	17.367
A10BD03	METFORMINE MET ROSIGLITAZON	498
A10BG02	ROSIGLITAZON	14.168
A10BG03	PIOGLITAZON	1.816
A10BX02	REPAGLINIDE	41.132
A10B	HYPOGLYKEMIERENDE MIDDELEN MET UITZONDERING VAN INSULINES	375.137
<i>Aantal hiervan dat geen insulines en analogen gebruikt</i>		321.941
A10	ANTIDIABETISCHE MIDDELEN	436.530
<i>Aantal hiervan dat insulines en analogen en hypoglykemiërende middelen gebruikt</i>		53.196

3.3.8 Maagzuurremmers (tabellen 3.3.8. a en b)

Het globale volume van de maagzuurremmers is stabiel gebleven ten opzichte van het "hervormingsjaar" 2005.

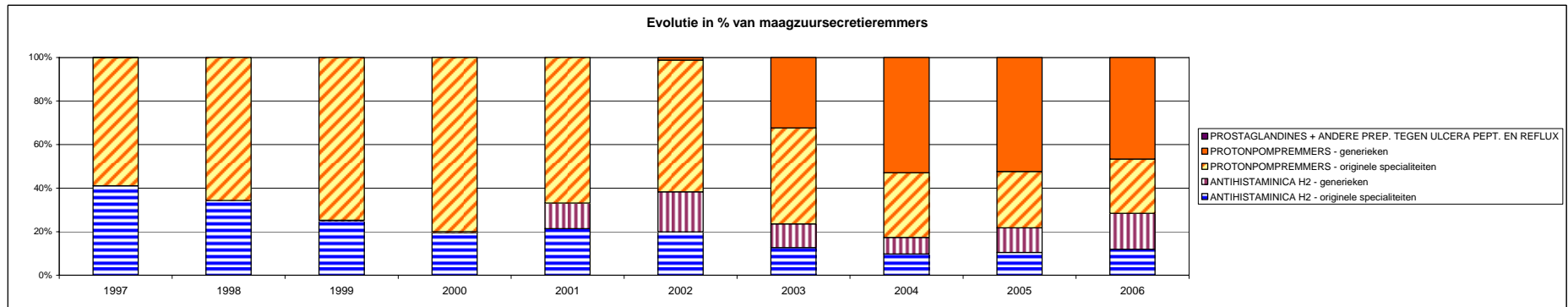
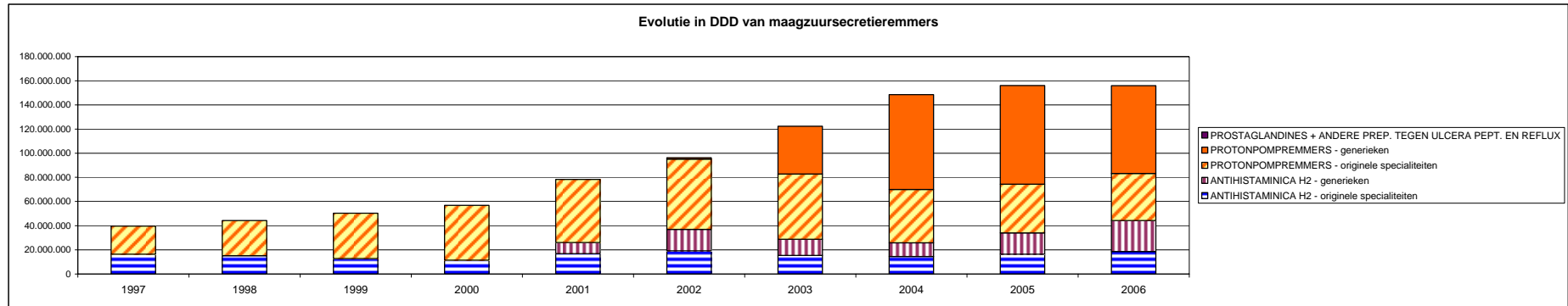
Het volume van de H2-antihistaminica nam de laatste jaren toe, ook in 2006. Binnen de H2-antihistaminica hebben de generieken in het jaar 2006 duidelijk het overwicht genomen ten opzichte van de originele specialiteiten (58% generiek – 42% origineel). In het jaar 2004 was deze verdeling nog omgekeerd : 44% generiek – 56% origineel.

Het volume van de protonpompinhibitoren is anderzijds gedaald ten opzichte van 2005 en 2004. De originele specialiteiten behouden er al die jaren een overwicht (>60%). Toch stellen we vast dat er binnen de groep van originele protonpompinhibitoren verschuivingen tussen de moleculen optreden.

Het sterke overwicht van de generieken in het totaal van de maagzuurremmers maakt dat de gemiddelde kost per DDD de laatste jaren daalt, ook in 2006. De gemiddelde kost per DDD daalde in 2006 tot 0,62 euro.

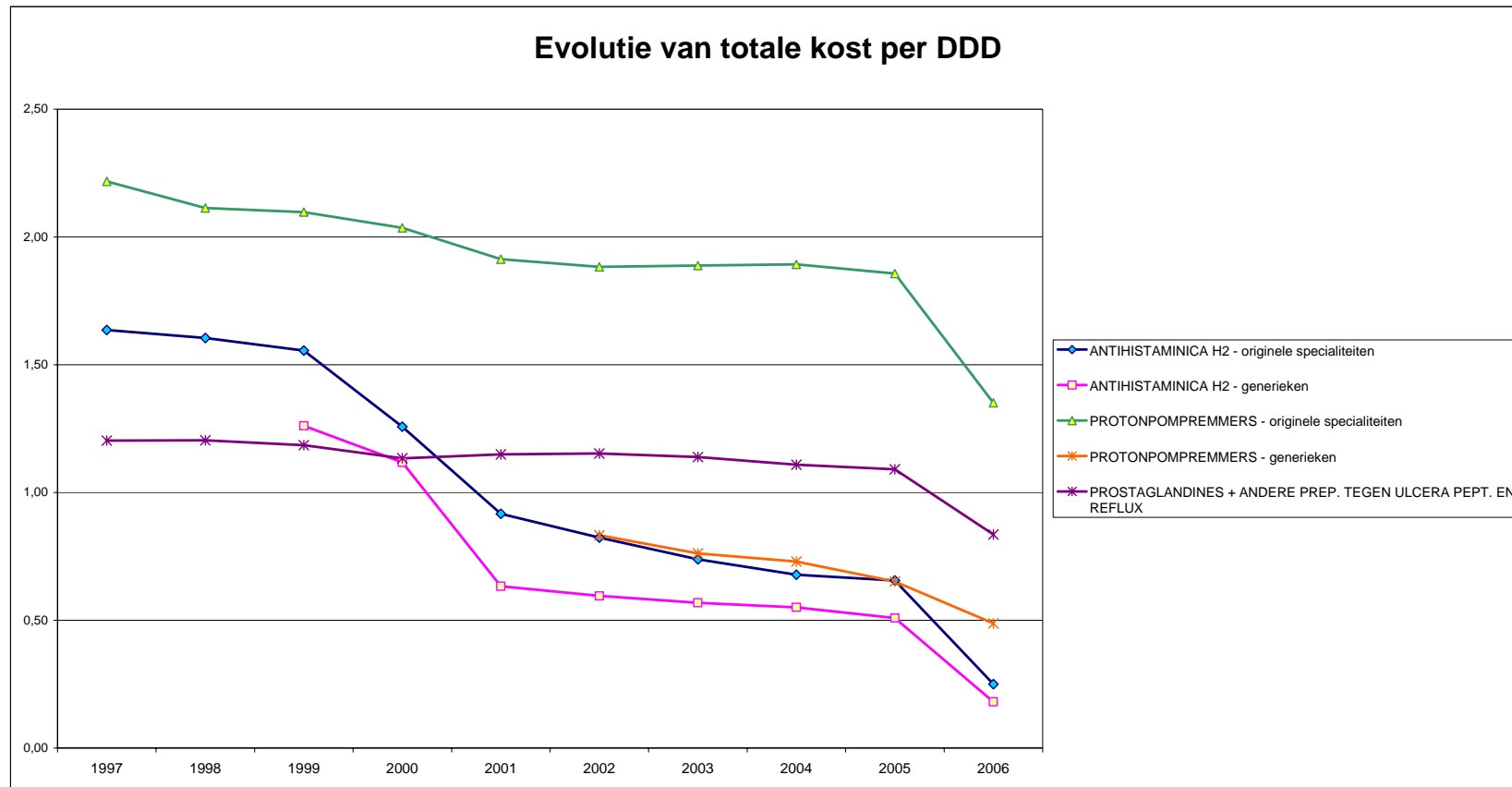
Tabel 3.3.8. a Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Maagzuursecretieremmers (A02B) – volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A02BA - originele specialiteiten	ANTIHISTAMINICA H2 - originele specialiteiten	16.323.388	15.203.330	12.631.549	11.123.649	16.750.385	19.198.264	15.459.525	14.444.548	16.279.297	18.655.531
A02BA - generieken	ANTIHISTAMINICA H2 - generieken	0	0	85.276	271.685	9.225.010	17.705.820	13.335.469	11.363.902	17.749.746	25.643.075
A02BC - originele specialiteiten	PROTONPOMPREMMERS - originele specialiteiten	23.352.644	29.088.038	37.584.470	45.451.882	52.372.614	58.233.112	54.012.905	44.114.574	40.303.961	38.936.232
A02BC - generieken	PROTONPOMPREMMERS - generieken	0	0	0	0	0	1.134.308	39.522.420	78.606.325	81.773.461	72.724.943
A02BB + A02BX	PROSTAGLANDINES + ANDERE PREP. TEGEN ULCERA PEPT. EN REFLUX	18.795	14.080	9.433	6.246	4.280	4.489	3.852	3.796	2.434	1.928
	Totaal	39.694.827	44.305.448	50.310.728	56.853.462	78.352.289	96.275.993	122.334.171	148.533.145	156.108.899	155.961.710

Tabel 3.3.8. b Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Maagzuursecretieremmers (A02B) – totale kost per DDD

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A02BA - originele specialiteiten	ANTIISTAMINICA H2 - originele specialiteiten	1,64	1,60	1,56	1,26	0,92	0,82	0,74	0,68	0,66	0,25
A02BA - generieken	ANTIISTAMINICA H2 - generieken			1,26	1,12	0,63	0,60	0,57	0,55	0,51	0,18
A02BC - originele specialiteiten	PROTONPOMPREMMERS - originele specialiteiten	2,22	2,11	2,10	2,04	1,91	1,88	1,89	1,89	1,86	1,35
A02BC - generieken	PROTONPOMPREMMERS - generieken						0,83	0,76	0,73	0,65	0,49
A02BB + A02BX	PROSTAGLANDINES + ANDERE PREP. TEGEN ULCERA PEPT. EN REFLUX	1,20	1,20	1,18	1,13	1,15	1,15	1,14	1,11	1,09	0,84
	Totaal	1,98	1,94	1,96	1,88	1,55	1,42	1,23	1,06	0,95	0,62

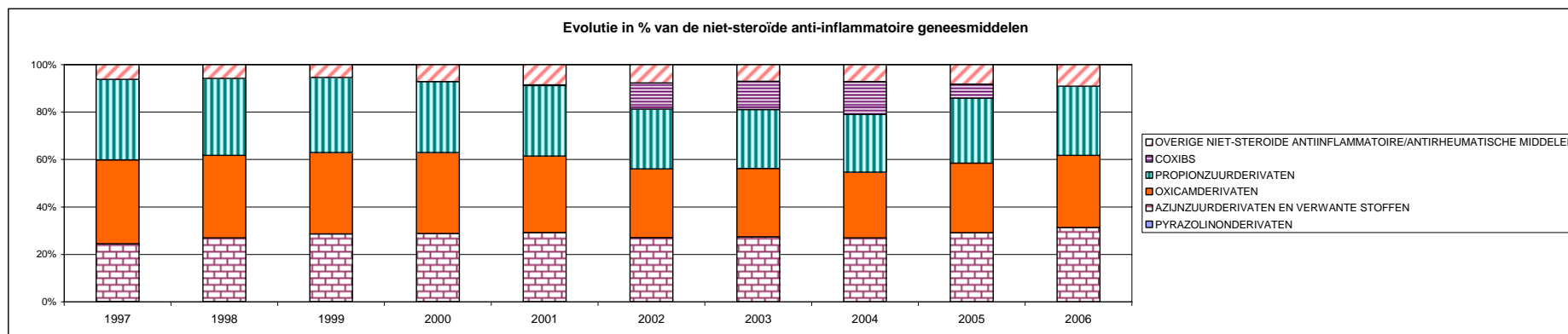
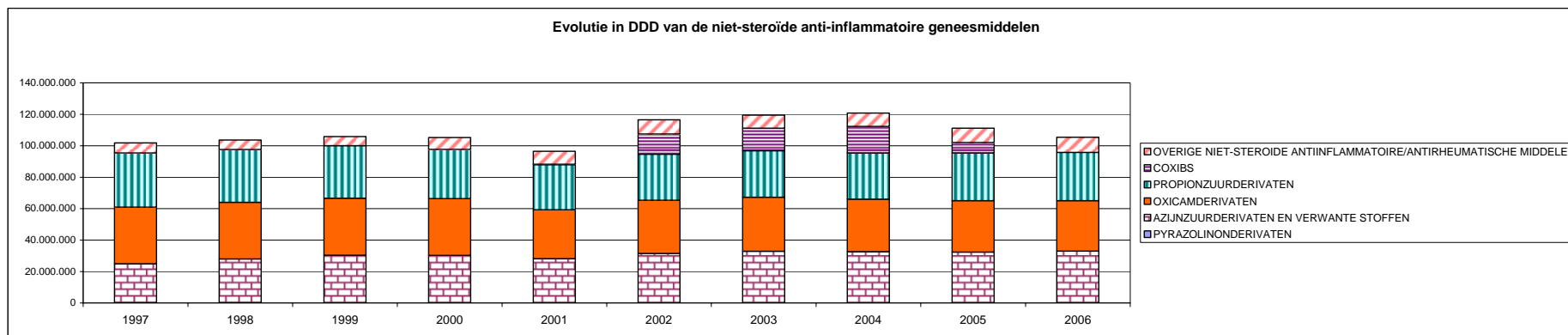
3.3.9 Niet-steroïdale anti-inflammatoire geneesmiddelen (tabel 3.3.9)

Het volume van de antiflogistica blijft dalen in 2006.

Het zijn enkel de propionzuurderivaten (ibuprofen, naproxen, e.a.) die nog een lichte stijging in het gebruik kennen. Het gebruik van de oxicams (met een zeer lange halfwaardetijd wat het risico op ongewenste effecten verhoogt, in het bijzonder bij oudere mensen) daalt langzaam.

Tabel 3.3.9 Voorschriften van officieel erkende huisartsen: Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen (M01A) – volume (in DDD)

ATC	Chemische subgroep	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
M01AA	PYRAZOLINONDERIVATEN	188.711	153.250	140.490	122.890	111.811	105.864	99.638	91.998	80.078	79.265
M01AB	AZIJNZUURDERIVATEN EN VERWANTE STOFFEN	24.761.466	27.799.385	30.225.845	30.181.501	28.103.306	31.471.445	32.761.623	32.494.713	32.367.219	32.945.561
M01AC	OXICAMDERIVATEN	36.014.984	36.106.203	36.333.060	36.033.620	31.101.626	33.769.107	34.355.440	33.494.595	32.632.072	32.058.748
M01AE	PROPIONZUURDERIVATEN	34.497.220	33.609.518	33.392.636	31.447.146	28.689.935	29.347.628	29.657.445	29.377.752	30.353.744	30.703.691
M01AH	COXIBS	0	0	0	0	289.893	12.834.446	14.296.868	16.811.251	6.622.144	0
M01AX	OVERIGE NIET-STEROIDE ANTIINFLAMMATOIRE/ANTIRHEUMATISCHE MIDDELEN	6.317.931	5.952.410	5.735.478	7.449.105	8.175.153	8.929.640	8.303.175	8.569.905	9.131.655	9.554.145
	Totaal	101.780.313	103.620.766	105.827.509	105.234.261	96.471.725	116.458.130	119.474.188	120.840.213	111.186.912	105.341.409

5. CONCLUSIE EN PERSPECTIEVEN

In deze elfde uitgave van de 'Farmaceutische Kengetallen van de Farmaceutische Verstrekkingen in de Ambulante Praktijk' heeft u kennis gemaakt met een beperkt gedeelte van de informatie die in het jaar 2006 werd ingezameld in het kader van Farmanet.

Nieuw voor deze uitgave is ook dat, naast gegevens met betrekking tot het voorgeschreven geneesmiddel en de voorschrijver, gegevens over de patiënt beschikbaar zijn. Dit heeft ons ondermeer toegelaten om het aantal patiënten te berekenen die in België in behandeling is voor diabetes. Tevens hebben wij in diezelfde patiëntengroep kunnen tonen hoeveel patiënten worden behandeld met lipidenverlagende middelen. Deze enkele voorbeelden die wij geven in de huidige uitgave van de Kengetallen moeten aantonen dat wij in België beschikken over een uniek gegevensbestand met betrekking tot het geneesmiddelenvoorschrift. Om dit bestand optimaal te exploiteren, stelt het RIZIV gegevens ter beschikking van wetenschappelijke organisaties met het oog op het verrichten van onderzoek op het gebied van op het gebied van farmaco-epidemiologie en farmaco-economie⁶.

Als wij naar de kost kijken, valt onmiddellijk op dat zowel bij huisartsen als specialisten de volgende klassen geneesmiddelen een belangrijke plaats innemen, met name de cholesterolverlagende geneesmiddelen, de antihypertensiva (met de selectieve betablokkers, de calciumantagonisten, de ACE-remmers en de sartanen), de antidepressiva van het type serotonine-heropname-remmers en de protonpompremmers.

Het Comité voor de Evaluatie van de Medische Praktijk inzake Geneesmiddelen in samenspraak met de Minister en het RIZIV organiseert dan ook twee maal per jaar een consensus conferentie. Deze bijeenkomsten hebben tot doel om de voorschrijver therapeutische richtlijnen aan te reiken die enerzijds gestoeld zijn op wetenschappelijke evidentie maar tevens gericht zijn op de Belgische praktijk.

Van de volgende consensusvergaderingen is het verslag van de jury beschikbaar op <http://www.riziv.fgov.be/drug/nl/statistics-scientific-information/consensus/index.htm>

- *De plaats van geneesmiddelen bij chronisch perifeer arterieel lijden*
- *De plaats van geneesmiddelen in de behandeling van arteriële hypertensie*
- *Doelmatig gebruik van antibiotica bij acute infecties van neus-keel-oren en de onderste luchtweg in de ambulante praktijk.*
- *Het doelmatig gebruik van geneesmiddelen bij astma.*
- *Het doelmatig gebruik van antibiotica bij acute enteritis en bij acute urogenitale infecties in de ambulante praktijk.*
- *Het doelmatig gebruik van de hypolipemiërende geneesmiddelen*
- *Het doelmatig gebruik van niet-gefractioneerde heparines, heparines met laag moleculair gewicht en orale anticoagulantie bij de preventie en behandeling van veneuze trombo-embolische aandoeningen.*
- *Het doelmatig gebruik van zuurremmers bij gastro-oesofagale reflux en dyspepsie*
- *Het doelmatig gebruik van de orale antidiabetica*

⁶ Meer informatie over een aanvraag van Farmanetgegevens is te vinden op de RIZIV-website:

<http://www.riziv.fgov.be/drug/nl/statistics-scientific-information/pharmanet/request/index.htm>

- *Doelmatige behandeling van gecompliceerde hypertensie*
- *Het doelmatig gebruik van niet-steroïdale anti-inflammatoire farmaca*
- *De doelmatige behandelingen voor de preventie van breuken ten gevolge van osteoporose*
- *Het doelmatig gebruik van geneesmiddelen bij de behandeling van dementie bij ouderen*
- *Het doelmatig gebruik van antidepressiva bij de behandeling van depressie*
- *Het doelmatig gebruik van geneesmiddelen bij de behandeling van stabiele angor*
- *Het doelmatig gebruik van antidepressiva in de behandeling van andere indicaties dan stemmingsstoornissen*

Van de volgende recente consensusvergaderingen zullen de verslagen eerstdaags beschikbaar zijn :

- *Het doelmatig gebruik van geneesmiddelen bij de behandeling van pijn in de ambulante zorg*
- *Het doelmatig gebruik van insulines, als monotherapie of als combinatietherapie met orale antidiabetica, bij de behandeling van diabetes*

BIJLAGE 1: Hergroepering van de voorschrijvers volgens hun erkenningscodenummer

Groep	Omschrijving van de groep	Hergroepering	Erkenings-codenummer	Aantal voorschrijvers
1008	Geneesheren ingeschreven na 31 december 2004	Huisartsen	1000	252
1010	Algemeen geneeskundigen	Huisartsen	1.001+1.002	1.844
1011	Geneesheren ingeschreven vóór 31 december 2004	Huisartsen	1.009	776
1015	Algemeen geneeskundigen in opleiding	Huisartsen	1.005+1.006	846
1020	Bijgeschoolde algemeen geneeskundigen	Huisartsen	1.003+1.004	14.925
1025	Bijgeschoolde algemeen geneeskundigen met een erkenning voor revalidatie	Huisartsen	1.007+1.008	2
1100	Stagedoend geneesheren	Specialisten	1.0xx	4.065
1110	Specialisten voor anesthesiologie	Specialisten	1.100	1.799
1121	Specialisten voor heelkunde of voor heelkunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.140+1.153	1.565
1122	Specialisten voor neurochirurgie of voor neurochirurgie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.170+1.174	157
1123	Specialisten voor plastische heelkunde	Specialisten	1.210	213
1130	Specialisten voor gynaecologie	Specialisten	1.340	1.433
1140	Specialisten voor oftalmologie of voor oftalmologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.370+1.374	1.071
1150	Specialisten voor oto-rhino-laryngologie of voor ORL met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.410+1.414	647
1160	Specialisten voor urologie of voor urologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.450+1.454	378
1170	Specialisten voor orthopedie of voor orthopedie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.480+1.494	990
1180	Specialisten voor dermato-venereologie	Specialisten	1.550	716
1191	Specialisten voor inwendige geneeskunde of voor inwendige geneeskunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.580+1.584	2.133
1192	Specialisten voor pneumologie of voor pneumologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.620+1.624	399
1193	Specialisten voor gastro-enterologie	Specialisten	1.650	498
1200	Specialisten voor kindergeneeskunde of voor kindergeneeskunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.690+1.694	1.516
1210	Specialisten voor cardiologie of voor cardiologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.730+1.734	924
1220	Specialisten voor neuropsychiatrie, voor neurologie, voor psychiatrie met of zonder erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.760+1.770+1.780+ 1.764+1.774+1.784	2.375
1231	Specialisten voor reumatologie of voor reumatologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.790+1.794	235
1232	Specialisten voor fysische geneeskunde of voor fysische geneeskunde met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.830+1.834	473
1240	Specialisten voor klinische biologie of voor klinische biologie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.860+1.862	636
1250	Specialisten in de pathologische anatomie	Specialisten	1.870	247
1261	Specialisten in de röntgendiagnose	Specialisten	1.930	1.429
1262	Specialisten voor radio- en radiumtherapie of voor radio- en radiumtherapie met een erkenning voor revalidatie	Specialisten	1.960+1.964	171
1270	Specialisten in de nucleaire geneeskunde of specialisten met een dubbele erkenning waarvan één de nucleaire geneeskunde is	Specialisten	1.970+1.9710 tot 1.995+1.793+1.965+ 1.996+1.997	316
1280	Andere specialisten	Specialisten	1.xxx	156
1310	Doctors in de geneeskunde die daarbij licentiaat in de tandheelkunde zijn	Tandartsen	3.004	104
1311	Tandartsen	Tandartsen	3.001+3.002+3.003	7.623
1320	Specialisten voor stomatologie	Tandartsen	1.520+3.005	409
TOTAAL :				51.323

BIJLAGE 2: werkzame bestanddelen per jaar van opname – jaren 1994-2006

Pag. 1

ATC	Werkzaam bestanddeel	jaar van aanneming
A02BC03	LANSOPRAZOL	1994
A04AA03	TROPISETRON	1994
B01AB10	TINZAPARINE	1994
D01BA02	TERBINAFINE	1994
D07AC14	METHYLPREDNISOLON ACEPONAAT	1994
J01CR05	PIPERACILLINE MET ENZYMMER	1994
J01MA08	FLEROXACINE	1994
J05AF02	DIDANOSINE	1994
L03AA03	MOLGRAMOSTIM	1994
N06AG02	MOCLOBEMIDE	1994
R03BA03	FLUNISOLIDE	1994
C01DA14	ISOSORBIDEMONONITRAAT	1995
C07BB07	BISOPROLOL MET THIAZIDEN	1995
C09AA07	BENZAEPRIJL	1995
C09BA06	QUINAPRIJL MET DIURETICA	1995
C10AD06	ACIPIMOX	1995
D03AX24	Comfeel plaques	1995
D07AC13	MOMETASON	1995
D07XA01	HYDROCORTISON	1995
G01AF15	BUTOCONAZOL	1995
G03FB06	MEDROXYPROGESTERON MET OESTROGENEN	1995
J01DE01	CEFEPIME	1995
J01FA10	AZITROMYCINE	1995
J01FA13	DIRITHROMYCINE	1995
J05AF03	ZALCITABINE	1995
J07AG01	HAEMOPHILUS INFLUENZAE B, GEZUIVERD ANTIGEENCONJUGAAT	1995
J07AG52	HAEMOPHILUS INFLUENZAE B, COMBINATIEPREP. MET PERTUSSIS EN TOXOIDEN	1995
L01CD01	PACLITAXEL	1995
L03AA10	LENOGRASTIM	1995
M05BA02	CLODRONINEZUUR	1995
N03AX09	LAMOTRIGINE	1995
R03AC12	SALMETEROL	1995
R03BA05	FLUTICASON	1995
S01EX01	GUANETHIDINE	1995
V03AF04	CALCIUMLEVOFOLINAAT	1995
V08CA03	GADODIAMIIDE	1995
C07FB02	METOPROLOL EN OVERIGE ANTIHYPERTENSIVA	1996
D03AX31	Duoderm	1996
G03FB01	NORGESTREL MET OESTROGENEN	1996
G03FB05	NORETHISTERON MET OESTROGENEN	1996
H05BA04	ELCATONINE	1996
M01AX17	NIMESULIDE	1996
N02AX02	TRAMADOL	1996
N02CC01	SUMATRIPTAN	1996
N05AX08	RISPERIDON	1996
R05CB13	DORNASE ALFA (DESOXYRIBONUCLEASE)	1996
S01CA07	FLUORMETHOLON MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN	1996
S01ED06	BEFUNOLOL	1996

Pag. 2

ATC	Werkzaam bestanddeel	jaar van aanneming
A02BC02	PANTOPRAZOL	1997
C09BA05	RAMIPRIL MET DIURETICA	1997
C09BA08	CILAZAPRIL MET DIURETICA	1997
C09BA09	FOSINOPRIL MET DIURETICA	1997
C09CA01	LOSARTAN	1997
C10AA04	FLUVASTATINE	1997
D01AC13	OMOCONAZOL	1997
D05AX02	CALCIPOTRIOL	1997
D07AC17	FLUTICASON	1997
G01AF16	OMOCONAZOL	1997
J01DH02	MEROPENEM	1997
J01FA11	MIOCAMYCINE	1997
J05AE01	SAQUINAVIR	1997
J05AE02	INDINAVIR	1997
J05AE03	RITONAVIR	1997
J05AF04	STAVUDINE	1997
J05AF05	LAMIVUDINE	1997
J07CA02	DIFTERIE - KINKHOEST - POLIOMYELITIS - TETANUS	1997
L01BB05	FLUDARABINE	1997
L01CD02	DOCETAXEL	1997
L03AB08	INTERFERON BETA-1B	1997
M01AC06	MELOXICAM	1997
M05BA05	TILUDRONINEZUUR	1997
N02AB03	FENTANYL	1997
N03AX10	FELBAMAAT	1997
N05AH02	CLOZAPINE	1997
N06AX16	VENLAFAXINE	1997
P01AX06	ATOVAQUON	1997
S01AX17	LOMEFLOXACINE	1997
S01BC03	DICLOFENAC	1997
S01BC05	KETOROLAC	1997
S03AA07	CIPROFLOXACINE	1997
V08AB10	JOMEPROL	1997
A02BA07	RANITIDINEBISMUTCITRAAT	1998
A16AB01	ALGLUCERASE	1998
B01AD07	RETEPLASE	1998
C09AA10	TRANDOLAPRIL	1998
C09CA03	VALSARTAN	1998
C09CA04	IRBESARTAN	1998
C10AA05	ATORVASTATINE	1998
D01AC14	SERTACONAZOL	1998
J01GB11	ISEPAMICINE	1998
J01MA10	RUFLOXACINE	1998
J05AB09	FAMCICLOVIR	1998
J05AE04	NELFINAVIR	1998
J05AG01	NEVIRAPINE	1998
L01BA03	RALTITREXED	1998
L02BB03	BICALUTAMIDE	1998
L03AB07	INTERFERON BETA-1A	1998
L04AA05	TACROLIMUS	1998
L04AA06	MYCOPHENOLZUUR	1998
M01AB16	ACECLOFENAC	1998
M05BA04	ALENDRONINEZUUR	1998
R06AX22	EBASTINE	1998
R06AX26	FEXOFENADINE	1998
S01BA13	RIMEXOLON	1998
S01CC01	DICLOFENAC MET ANTIMICROBIELE MIDDELEN	1998
V08AB11	IOBITRIDOL	1998

ATC	Werkzaam bestanddeel	jaar van aanneming
A10BB12	GLIMEPIRIDE	1999
C02AC05	MOXONIDINE	1999
C08CA13	LERCANIDIPINE	1999
C09CA02	EPROSARTAN	1999
C09CA06	CANDESARTAN	1999
C09CA07	TELMISARTAN	1999
C09DA01	LOSARTAN MET DIURETICA	1999
C09DA03	VALSARTAN MET DIURETICA	1999
C09DA04	IRBESARTAN MET DIURETICA	1999
C10AA06	CERIVASTATINE	1999
D05AX04	TACALCITOL	1999
G02CB03	CABERGOLINE	1999
G03GA05	FOLLITROPINE ALFA	1999
G03GA06	FOLLITROPINE BETA	1999
H01CB03	LANREOTIDE	1999
J04AB04	RIFABUTINE	1999
J05AB11	VALACICLOVIR	1999
J05AF30	COMBINATIEPREPARATEN	1999
L01XX14	TRETINOINE	1999
L02BA02	TOREMIFEN	1999
L02BG03	ANASTROZOL	1999
L02BG04	LETROZOL	1999
L03AB03	INTERFERON GAMMA	1999
N03AX11	TOPIRAMAAT	1999
N03AX12	GABAPENTINE	1999
N04BC04	ROPINIROL	1999
N05AH03	OLANZAPINE	1999
N06AX18	REBOXETINE	1999
N07XX02	RILUZOL	1999
R01AD08	FLUTICASON	1999
R03AC13	FORMOTEROL	1999
R03AK04	SALBUTAMOL MET ANDERE MIDDELEN VOOR OBSTRUCTIEVE LUCHTWEGAANDOENINGEN	1999
R03DC01	ZAFIRLUKAST	1999
R06AX25	MIZOLASTINE	1999
V03AF05	AMIFOSTIN	1999
A07EA06	BUDESONIDE (RECTAAL)	2000
A07EC04	BALSALAZIDE	2000
A10AB04	INSULINE LISPRO	2000
A16AA04	MERCAPTAMINE	2000
B01AB09	DANAPAROID	2000
B01AC30	COMBINATIEPREPARATEN	2000
B02BD09	NONACOG ALFA	2000
D03AX09	CRILANOMEER	2000
G03DB04	NOMEGESTROL	2000
J01MA12	LEVOFLOXACINE	2000
L03AB09	INTERFERON ALFACON-1	2000
L03AC01	ALDESLEUKINE	2000
M01AB55	DICLOFENAC, COMBINATIEPREPARATEN	2000
N03AG06	TIAGABINE	2000
N04BC05	PRAMIPEXOL	2000
N04BX02	ENTACAPON	2000
S01EE01	LATANOPROST	2000
V08AB09	JODIXANOL	2000

Pag. 4

ATC	Werkzaam bestanddeel	jaar van aanneming
A02BC04	RABEPRAZOL	2001
A10BX02	REPAGLINIDE	2001
B01AC04	CLOPIDOGREL	2001
C07AB12	NEBIVOLOL	2001
C09DA06	CANDESARTAN MET DIURETICA	2001
G03XC01	RALOXIFEN	2001
J05AG03	EFAVIRENZ	2001
L01AX03	TEMOZOLOMIDE	2001
L02BG06	EXEMESTAAN	2001
M01AH01	CELECOXIB	2001
M01AH02	ROFECOXIB	2001
N06AX11	MIRTAZAPINE	2001
N07BB03	ACAMPROSAAT	2001
R01AD09	MOMETASON	2001
R03AK06	SALMETEROL MET ANDERE MIDDELEN VOOR OBSTRUCTIEVE LUCHTWEGAANDOENINGEN	2001
R03DC03	MONTELUKAST	2001
V08CA08	GADOBEENZUUR	2001
A02BC05	ESOMEPRAZOL	2002
A10AB05	INSULINE ASPART	2002
A10BG02	ROSIGLITAZON	2002
A10BG03	PIOGLITAZON	2002
C08CA12	BARNIDIPINE	2002
C09BA04	PERINDOPRIL MET DIURETICA	2002
D05AX03	CALCITRIOL	2002
D06BB10	IMIQUIMOD	2002
J01FA15	TELITHROMYCINE	2002
J01MA14	MOXIFLOXACINE	2002
J05AE05	AMPRENAVIR	2002
J05AE06	LOPINAVIR	2002
J05AF06	ABACAVIR	2002
L01BC06	CAPECITABINE	2002
L01BC53	TEGAFUR, COMBINATIEPREPARATEN	2002
L01XD02	VERTEPORFINE	2002
L01XX28	IMATINIB	2002
L03AB10	PEGINTERFERON ALFA-2B	2002
L03AX13	GLATIRAMER ACETAAT	2002
L04AA10	SIROLIMUS	2002
L04AA11	ETANERCEPT	2002
L04AA13	LEFLUNOMIDE	2002
M05BA07	RISEDRONINEZUUR	2002
N03AF02	OXCARBAZEPINE	2002
N03AX14	LEVETIRACETAM	2002
N05AH04	QUETIAPINE	2002
N05AL05	AMISULPRIDE	2002
N05AL10	Levosulpiride	2002
N06DA02	DONEPEZIL	2002
N06DA03	RIVASTIGMINE	2002
N06DA04	GALANTAMINE	2002
R03AK07	FORMOTEROL MET ANDERE MIDD. VOOR OBSTRUCT. AANDOENINGEN VD LUCHTWEGEN	2002
R06AE09	LEVOCETIRIZINE	2002
R06AX27	DESLORATADINE	2002
S01EA05	BRIMONIDINE	2002
S01EC03	DORZOLAMIDE	2002
S01EC04	BRINZOLAMIDE	2002
S01EE04	TRAVOPROST	2002
V03AE02	SEVELAMER	2002

Pag. 5

ATC	Werkzaam bestanddeel	jaar van aanneming
A10AD05	INSULINE ASPART	2003
A10BD02	METFORMINE MET SULFONYLUREUMDERIVATEN	2003
C09DA07	TELMISARTAN EN DIURETICA	2003
C10AA07	ROSUVASTATINE	2003
D05AC01	DITRANOL	2003
D05AX05	TAZAROTEEN	2003
D11AX15	PIMECROLIMUS	2003
G04BD07	TOLTERODINE	2003
J02AC03	VORICONAZOL	2003
J05AB14	VALGANCICLOVIR	2003
J05AF07	TENOFOVIR DISOPROXIL	2003
L03AB11	PEGINTERFERON ALFA-2A	2003
M01AE12	OXAPROZINE	2003
N02AX52	TRAMADOL, COMBINATIEPREPARATEN	2003
N02BE01	PARACETAMOL	2003
N06AB10	ESCITALOPRAM	2003
N06DX02	GINKGO BILOBA	2003
S01EE03	BIMATOPROST	2003
A10AE04	INSULINE GLARGINE	2004
A10BD03	METFORMINE MET ROSIGLITAZON	2004
A16AB03	AGALSIDASE ALFA	2004
A16AB04	AGALSIDASE BETA	2004
A16AB05	LARONIDASE	2004
B05XB02	ALANYLGLUTAMINE	2004
C02KX01	BOSENTAN	2004
C09CA08	OLMESARTAN MEDOXOMIL	2004
C10AX09	EZETIMIB	2004
D11AX14	TACROLIMUS	2004
H01AX01	PEGVISOMANT	2004
J05AF08	ADEFOVIR DIPIVOXIL	2004
J05AX07	ENFUVRTIDE	2004
L01XD03	METHYLAMINOLEVULINAAT	2004
L03AA13	PEGFILGRASTIM	2004
L04AA17	ADALIMUMAB	2004
M01AH03	VALDECOXIB	2004
M01AH05	ETORICOXIB	2004
N01AX13	STIKSTOFOXIDE	2004
N02AA03	HYDROMORFON	2004
N04BA03	LEVODOPA MET DECARBOXYLASEREMMER EN COMT-REMMER	2004
N06BA04	METHYLFENIDAAT	2004
N06BA07	MODAFINIL	2004
N06DX01	MEMANTINE	2004
N07BA02	BUPROPION	2004
R03BB04	TIOTROPIUM BROMIDE	2004
L01XX35	ANAGRELIDE	2005
N05AX12	ARIPIRAZOL	2005
B05AA	BLOEDVERVANGINGSMIDDELEN EN PLASMA-EIWITFRACTIES	2005
L01XX32	BORTEZOMIB	2005
G03HB01	CYPROTERON MET OESTROGENEN	2005
V03AC02	DEFERIPRON	2005
J05AF09	EMTRICITABINE	2005
C09DA02	EPROSARTAN MET DIURETICA	2005
L04AA18	EVEROLIMUS	2005
J05AE07	FOSAMPRENAVIR	2005
L01AD05	FOTEMUSTINE	2005
M05BA06	IBANDRONINEZUUR	2005
A10AE05	INSULINE DETEMIR	2005
L01XD05	TEMOPORFINE	2005
V08DA05	ZWAVELHEXAFLUORIDE	2005

Pagina 6

A07EA07	BECLOMETASON	2006
A10AD04	INSULINE LISPRO	2006
A16AA05	CARGLUMINEZUUR	2006
D05AX52	CALCIPOTRIOL, COMBINATIEPREPARATEN	2006
H05AA02	TERIPARATIDE	2006
J05AE08	ATAZANAVIR	2006
J05AE09	TIPRANAVIR	2006
J06BB16	PALIVIZUMAB	2006
J07BH01	ROTAVIRUS, LEVEND, VERZWAKT	2006
L01XC06	CETUXIMAB	2006
M05BB03	ALENDRONINEZUUR MET COLECALCIFEROL	2006
N03AX16	PREGABALINE	2006
N04BD02	RASAGILINE	2006
N04BX01	TOLCAPON	2006
N06AX21	DULOXETINE	2006
R03DX05	OMALIZUMAB	2006